

BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2560

รับมอบทองคำ เพื่อสมทบเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรา

วันที่ 21 เมษายน 2560 นายวิโรจน์ สันติประภพ ผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้รับมอบทองคำจำนวน 10 กิโลกรัม จากคณะศิษยานุศิษย์ พระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน) ที่ประชาชนได้ร่วมบริจาค เพื่อสานต่อเจตนารมณ์ของท่านในการสมทบเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรา โดยมี พระอาจารย์คลาด ครุฑโม เจ้าอาวาสวัดป่าบ้านใหม่ จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้แทนในการมอบสินทรัพย์

การมอบทองคำครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่ 22 รวมเป็นทรัพย์สินที่รับมอบทั้งสิ้น แบ่งเป็นทองคำแท่งน้ำหนักรวม 13,031 กิโลกรัม และเงินตราต่างประเทศจำนวน 10,457,159.63 ดอลลาร์สหรัฐฯ

Editor's Welcome

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษาอดีต :
ดร.วิโรจน์ ลั่นดิประภพ
ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล
บรรณาธิการ :
สุพัฒน์พงษ์ นาวารัตน์
กองบรรณาธิการ :
ขจร ธนะพลย์, ประกอบ ตอสุพรรณ,
วิระพล เทียนงามล้ำ, สุรพล พิทักษ์,
รัชณี พัทธวิรัตน์สกุล, วีระมลล์ พันธุ์พานิช,
พิมพ์วิรัช กิตติสารกุล, ศรุต รัตนวิจิตร,
นฤพนธ์ รัชพงษ์
ออกแบบและจัดทำ :
บริษัท จีเอ็ม มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ปัญหาหนี้ครัวเรือน เป็นหนึ่งในปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาสังคมที่สำคัญของประเทศ จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบัน “คนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้นมาก เป็นหนี้นาน และมีหนี้มาก” คนที่มีภาระหนี้สูงโดยเฉพาะหนี้เสีย นั้น มักจะมีความวิตกกังวล เป็นปัจจัยจุดรั้งให้ไม่สามารถยกระดับศักยภาพของตัวเองได้ จนนำไปสู่ปัญหาด้านผลิตภาพ (Productivity) ในระดับครัวเรือนและระดับประเทศ ครัวเรือนที่มีความเปราะบางและขาดภูมิคุ้มกันทางการเงิน อาจส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับที่ 3/2560 ภายใต้ Theme “ความเข้มแข็งทางการเงิน” (Economic Immunization) พาทุกท่านไปสำรวจที่มาของปัญหาหนี้ครัวเรือน แนวทางการแก้ไข และเจาะลึกหนึ่งในมาตรการสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและเสริมความเข้มแข็งทางการเงิน

เริ่มด้วยคอลัมน์ “Cover Story” นำเสนอการเปิดตัว “โครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน” (คลินิกแก้หนี้) ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานเพื่อช่วยแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งระดับลูกหนี้ ระดับครอบครัว และระบบสถาบันการเงินไทย เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน และในคอลัมน์ “Conversation with the Governor” พบกับ ดร.วิโรจน์ ลั่นดิประภพ ผู้ว่าการ ธปท. และ คุณวิวัฒน์ เลหาทกุล ผู้ประกาศข่าวจากสถานีเนชั่นทีวี มาสนทนาในประเด็น “ปัญหาโครงสร้างหนี้ครัวเรือนไทย” ร่วมกันหาคำตอบว่า หนี้ครัวเรือนที่เป็นปัญหาสะสมมานานเกิดจากสาเหตุใด และแนวทางแก้ไขปัญหาคืออย่างไร

ส่วนคอลัมน์ Relax @ Reun Pae ได้รับเกียรติจากคุณสุรพล โอภาสเสถียร ผู้จัดการใหญ่ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ผู้เชี่ยวชาญเรื่องหนี้จะมาให้มุมมองและแง่คิดที่น่าสนใจว่าด้วยเรื่องหนี้ครัวเรือนไทย และความท้าทายในการบริหารจัดการข้อมูลของเครดิตบูโร

นอกจากนี้ พลัดไม่ได้กับคอลัมน์อันทรงคุณค่า คอลัมน์ “Special Scoop” พบกับอาจารย์จักรพันธ์ โปษยกฤต ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ แขนงจิตรกรรมช่างเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ จะมาย้อนรำลึกความหลังอันยาวนาน และมรดกอันล้ำค่าที่ได้สร้างฝากไว้ในแผ่นดิน และคอลัมน์ “Alumni’s Wisdom” อ่านบทสัมภาษณ์คุณกรทอง ชูติมา อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ ธปท. ในวัย 101 ปี จะมาถ่ายทอดแนวคิดและหลักการทำงานในช่วงยุคแรก ๆ ของ ธปท.

กองบรรณาธิการ BOT พระสยาม MAGAZINE ขอทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน เพื่อสร้างวินัยทางการเงินที่ดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว และร่วมเป็นกำลังใจให้ทุกท่านสามารถสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันทางการเงิน เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงของชีวิตและครอบครัว

ดร.วิโรจน์ ลั่นดิประภพ

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

4 In Remembrance of King Rama IX

กษัตริย์ผู้ปกป้องคุ้มครองประเทศไทย

8 Cover Story

คลินิกแก้หนี้
หนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนไทย

14 Conversation with the Governor

ธปท.กับการแก้ปัญหานี้ “หนี้ครัวเรือนไทย”

18 The Knowledge

- | “หนี้ครัวเรือนไทย” ดัชนีที่ต้องให้ความสนใจในหลายมิติ
- | International Workshop on Policy Development Research in the GMS
- | การปฏิรูปกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (Foreign Exchange Regulation Reform) เพื่อเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจ
- | การปฏิรูปกฎหมายกับการยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
- | The SEACEN Research and Training Centre

38 Special Scoop

จิตรกรรมจิตรกร

42 Alumni’s Wisdom

กรทอง ชูติมา
ร่วมวางรากฐานช่วงก่อตั้ง ธปท.

46 Smart Generations

Explore & Discover

50 Relax @ Reun Pae

ชีวิตเรียบง่ายของผู้เชี่ยวชาญ “เรื่องหนี้” ที่ชื่อ “สุรพล โอภาสเสถียร”

54 Financial Wisdom

วางแผนกลยุทธ์ “กำกับดูแล Market Conduct” ของ ธปท.

56 Global Trend

The Wind of Change

58 Bestination

เที่ยวท่องในท้องทรงงาน

60 Wordbook

กษัตริย์ผู้ปกป้อง คุ้มครองประเทศไทย

ตลอด 70 ปีแห่งการครองราชย์ จะเห็นได้ว่าพระราชกรณียกิจ
และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ทุก 10 ปี จะร้อยเรียงโดยปัจจัย 2 ประการ คือ ความเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย
และความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกที่มากระทบประเทศไทย

นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ที่ปรึกษาคณะกรรมการมูลนิธิมั่นพัฒนา
กล่าวว่า “ถ้ามีพระสยามเทวาธิราชคอยมองประเทศไทย เตือนคนไทย
ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของตัวเอง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
ของโลก ผมว่าพระองค์ท่านอาจจะเป็นตัวแทนขององค์พระสยาม
เทวาธิราชได้ พระองค์ท่านทำหน้าที่เป็น National Guardian
คอยดูแลการเปลี่ยนแปลงทั้งในบ้านและนอกบ้าน คอยเตือนว่า
อะไรจะมากกระทบประเทศไทยของเราบ้าง และทรงทำหน้าที่เป็น
ผู้ถือหางเสือเรือให้นาวาลำนี้ แล่นไปได้โดยกระทบกระเทือนน้อยที่สุด”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...
กลไกเพื่อรับความเปลี่ยนแปลง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2540 หลังจาก
ที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ รัฐบาลประกาศลอยตัว
ค่าเงินบาท ในครั้งนั้นเป็นวิกฤติการเงินที่รุนแรงมาก จึงจำเป็นต้อง
ต้องหากลไกรับมือเมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงที่มากระทบทั้งต่อ
ปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศ หรือโลกใบนี้ กลไกนั้นต้อง
ช่วยบรรเทาและทำให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และเมื่อวิกฤตินั้น
ผ่านไป จะทำอย่างไรให้ปรับตัวและฟื้นตัวได้เร็ว ได้เต็มที่ รวมทั้งเมื่อ
อยู่ในภาวะปกติจะทำอย่างไรให้ชีวิตชุมชนและครอบครัวมีความเป็นอยู่
ที่สมบูรณ์ จึงเกิดเป็นแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“พระองค์มีกลไกง่าย ๆ โดยเมื่อทรงเห็นว่า ก่อนเกิดเหตุการณ์ใด ๆ
ต้องสร้างภูมิคุ้มกันหรือสร้างความเข้มแข็งขึ้นมา เพื่อป้องกันเหตุการณ์
นั้น ๆ เปรียบกับตอนที่ให้หัวดีใหญ่ระดับโลก เกิดการระบาดที่
ประเทศอื่นก่อน เรารู้ว่าโรคนี้กำลังจะเข้ามา เราฉีดวัคซีนเพื่อสร้าง

“พระองค์ท่านอาจจะเป็นตัวแทนของ
องค์พระสยามเทวาธิราช ทำหน้าที่เป็น
National Guardian คอยดูแลการ
เปลี่ยนแปลงทั้งในบ้านและนอกบ้าน
คอยเตือนว่าอะไรจะมากกระทบประเทศไทย
ของเรา และทรงทำหน้าที่เป็นผู้ถือ
หางเสือเรือให้นาวาลำนี้ แล่นไปได้
โดยกระทบกระเทือนน้อยที่สุด”

ภูมิคุ้มกันก่อนที่ไข้หวัดใหญ่จะมาถึงเมืองไทย นี่คือการเชิ็บตัวของ
พระองค์”

ภูมิคุ้มกัน นั่นคือ ความเข้มแข็งในชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจ
สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ หรือความเข้มแข็งทางการเงิน
โดยการสร้างชุมชนที่ประหยัดอดออม วางแผนทางการเงิน ใช้เงินอย่าง
มีเหตุมีผล มีเงินเก็บเผื่อเหตุฉุกเฉิน

ความเข้มแข็งด้านสังคม มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาของครอบครัว
และชุมชน 3 เรื่อง ได้แก่ (1) การศึกษา ซึ่งต้องการความร่วมมือ
ทั้งจากภาครัฐและคนในชุมชนให้หันมาสนใจการศึกษาหาความรู้
(2) สุขภาพ มีพื้นที่ออกกำลังกาย สนับสนุนให้ประชาชนดูแลสุขภาพ
เป็นการลงทุน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี และ (3) คุณธรรม
สนับสนุนการเป็นคนดี โดยเริ่มจากโรงเรียนคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม
และองค์กรที่มีคุณธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างไม่เบียดเบียน
ความเข้มแข็งด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ให้มีความร่มรื่น
การกำจัดขยะ การจัดระเบียบทั้งภายในและภายนอกอาคาร และการ
ดูแลสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัย

ความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรม คือ ความมั่นคงในวัฒนธรรมไทย
วัฒนธรรมท้องถิ่น และมีความเข้าใจและเป็นมิตรต่อวัฒนธรรม
ต่างถิ่น

“ก่อนที่จะเกิดวิกฤติ ถ้าเราสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเอง ครอบครัว
องค์กร ชุมชน และประเทศชาติให้เข้มแข็งทั้ง 4 ด้าน หากเกิด
วิกฤติ เช่น น้ำท่วม ถ้าครอบครัวมีความเข้มแข็งทางการเงิน
เมื่อน้ำล้น เขาก็ซ่อมบ้านได้ เพราะมีเงินอยู่ แต่อีกบ้านหนึ่งหนี้ท่วมตัว
ก็ไม่สามารถซ่อมบ้านได้ ส่งผลกระทบไปถึงความเข้มแข็งด้านอื่น ๆ
ของครอบครัว เป็นต้น”

สร้างความเข้มแข็งอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงวางรากฐานเพื่อให้ประเทศไทยแข็งแกร่ง โดยมีรูปแบบการทรงงานที่เป็นขั้นตอน ทำเรื่องที่มีความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนก่อน ยกตัวอย่างด้านการแพทย์และสาธารณสุข ขั้นแรก ทรงเริ่มหาวิธีหยุดโรคระบาดทั้งโรคอหิวาตกโรค โรคโปลิโอ ทรงหาเงินมาช่วยและทำวัคซีน ตั้งหน่วยงานเพื่อจัดทำวัคซีนป้องกันโรค หรือกรณีโรคเรื้อน พระองค์ท่านทรงทำแบบครบวงจร จนกระทั่งเป็นโมเดลการรักษาโรคเรื้อนของโลก

ขั้นที่สอง คือ การเร่งส่งเสริมโภชนาการ กีฬา และสุขภาพ โดยเฉพาะเรื่องอาหาร อาทิ การแก้ปัญหาการขาดสารไอโอดีนของประชาชน โดยการศึกษาวิจัย คิดค้น และพัฒนาเครื่องผสมเกลือไอโอดีน ช่วยลดปัญหาโรคคอพอกและช่วยพัฒนาสติปัญญาในเด็ก ทรงริเริ่มโครงการนำร่องเกลือเสริมไอโอดีน โดยพระองค์ทรงแนะนำให้สำรวจเส้นทางเกลือบริโภคและศึกษาแหล่งผลิตเกลือบริโภค เพื่อนำไอโอดีนไปผสมในกระบวนการผลิต สำหรับพื้นที่ที่ไม่สามารถเข้าถึงสารไอโอดีนในเกลือได้ ก็ทรงแนะนำให้จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่นำเกลือผสมไอโอดีนออกไปแจกจ่ายให้กับประชาชนถึงหมู่บ้านต่าง ๆ

ขั้นที่สาม ทรงพัฒนาการแพทย์ไทยให้เจริญสูงสุด ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “ทุนมูลนิธิอานันทมหิดล” จากทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ มีพระราชประสงค์ที่จะส่งคนไทยที่มีผลการเรียนดีไปศึกษาวิชาชั้นสูงในต่างประเทศ ผู้ได้รับทุนกลับมาพัฒนาประเทศและเผยแพร่วิชาความรู้ให้กับประชาชน อาทิ นายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา และนายแพทย์ประเวศ วะสี

เรื่องการศึกษาก็เช่นเดียวกัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รับสั่งว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษอบรมในวันนี้เป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันหน้า” ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรก็มีรับสั่งในทำนองเดียวกันว่า ให้ใช้ระบบการศึกษาช่วยพัฒนารากฐานของชีวิต

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รับสั่งว่า ครูมีสองหน้าที่ คือ “สอน” และ “อบรม” การสอน คือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่วนการอบรม คือ การฝึกจิตใจผู้เรียนให้ซึมซับจนกลายเป็นนิสัย โดยต้องอบรม 5 เรื่องด้วยกันคือ ศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ความรับผิดชอบในหน้าที่ และการเป็นพลเมืองดี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เคยรับสั่งไว้ในวารสารมูลนิธิฯ พัฒนา ฉบับเดือนธันวาคม 2557 ว่า

พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงยึดมั่นในหน้าที่ และรับสั่งว่าหน้าที่มีสองอย่าง คือ เป็นพระเจ้าแผ่นดินต้องดูแลราษฎร และหน้าที่ส่วนพระองค์เป็นพระราชบิดา มีหน้าที่ต่อพระราชโอรส พระราชธิดา แต่พระองค์ยังมีอีกหน้าที่หนึ่ง คือ ทรงเป็นพลเมืองดี

นิยามความเป็นพลเมืองดีนั้นก็คือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ”

พระองค์รับสั่งว่า “ให้ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ไม่ใช่แค่สร้างคนเก่ง” และพระราชทานจดหมายน้อยให้แก่ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และองคมนตรีหลายข้อด้วยกัน ซึ่งนายแพทย์เกษมยกุลมาแล้วสามข้อ ได้แก่ หนึ่ง ให้ครูรักเด็ก และเด็กรักครู ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ถ้าครูไม่รักเด็ก เขาก็จะไม่ทุ่มเทและไม่วางแผนการศึกษาที่ดี ครูจะต้องทำให้เด็กทุกคนเป็นคนดี คนเก่งให้ได้

สอง ให้ครูสอนเด็กให้มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง ให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า เพราะฉะนั้นเด็กที่เก่ง ก็จะเก่งขึ้น คนเรียนระดับปานกลาง ก็จะเรียนเก่งขึ้น และคนเรียนอ่อน อย่างน้อยก็จะสามารถขึ้นมาถึงระดับปานกลางได้

สาม ให้ครูจัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี

นอกจากเด็กจะเรียนเพื่อความรู้แล้ว จะต้องหัดทำงานและทำความดี และท่านก็รับสั่งว่า การสอนลูกศิษย์เราให้ทำงานงาน จะช่วยให้เขามีความสามารถ ขยัน อดทน พึ่งตนเองได้

ส่วนการทำความดี จะทำให้ชีวิตมีความสุข ความเจริญ ป้องกันตนไว้ไม่ให้ตกต่ำ

โครงการในพระราชดำริยกระดับคุณภาพชีวิต

ประเทศไทยเป็นสังคมหลายขั้ว (Polar Society) ซึ่งมีทั้งขั้วเจริญ คือ กรุงเทพฯ รองลงมา คือ ขั้วเมืองใหญ่ อย่างเช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น หาดใหญ่ สาม คือ ขั้วชนบท และสี่ คือ ขั้วชายแดน ซึ่งวิถีชีวิตของคนทั้งสี่ขั้วแตกต่างกัน ทั้งเรื่องโอกาสเข้าถึงการศึกษา โอกาสทางอาชีพ และคุณภาพชีวิต

พระองค์จึงทรงเน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิต 3 ด้าน คือ สุขภาพ การศึกษา และการทำมาหากิน โดยเน้นการออกแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ช่วยขั้วที่สามและสี่ เพราะขั้วแรกและขั้วที่สองค่อนข้างจะพึ่งตนเองได้

“แนวคิดของพระองค์ท่านต้องการจะยกระดับ และจะอย่างไรให้ ขั้วชนบทและชายแดนเปล่งศักยภาพได้เต็มที่ ให้เขาสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมือนกับขั้วที่หนึ่งและสองได้ สิ่งนี้เป็นบทเรียนที่สำคัญมาก” จึงเป็นที่มาของการสร้างโครงการหลวงกว่า 4,000 โครงการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จังหวัดเพชรบุรี (ที่มา : www.huaysaicenter.org)

ปัจจุบันโครงการหลวงอยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ดูแลตั้งแต่สาธารณูปโภคไปจนถึงการประกอบอาชีพของชาวบ้าน ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น โครงการเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของพระองค์ได้เป็นอย่างดี อาทิ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในจังหวัดต่าง ๆ

“พระองค์รับสั่งว่า จะรอให้ราษฎรในชุมชนมีปัญหา แล้ววิ่งไปขอความช่วยเหลือแต่ละกรรมนั้นไม่สำเร็จหรอก ต้องมีโครงการในชุมชนนั้น เพื่อคว้ามปัญหาอะไรเกิดขึ้นในท้องถิ่น ยกตัวอย่าง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่นั่นมีปัญหาใหญ่ คือ ดินปนทรายสามารถปลูกมันสำปะหลังได้อย่างเดียว พระองค์ทรงวิเคราะห์ว่าต้องแก้ปัญหาดินปนทราย เพื่อให้สามารถปลูกพืชได้หลายชนิดด้วยการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่อ้างอิงข้อมูลจากการวิจัย”

ปัจจุบันมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 ศูนย์กระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จังหวัดเพชรบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน จังหวัดจันทบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน จังหวัดสกลนคร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอ จังหวัดนราธิวาส

ภายในศูนย์ศึกษาฯ แต่ละแห่งมีการศึกษาและสาธิตและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมจนมีลักษณะเป็น “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” บูรณาการเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาเฉพาะถิ่น ประชาชนสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้และนำความรู้จากศูนย์ศึกษาฯ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

“พระองค์รับสั่งว่า ให้ช่วยกันสร้างคนดี
ให้แก่บ้านเมือง ไม่ใช่แค่สร้างคนเก่ง”

พระองค์ไม่ได้ดูแลเฉพาะจิตใจของสังคมในช่วงที่สามและสี่เท่านั้น แต่ยังดูแลขั้วที่หนึ่งและสองด้วย ยกตัวอย่างกรณีน้ำประปาของคนกรุงเทพฯ พระองค์เคยตั้งโจทย์ว่า ถ้ามีคนเอายาพิษไปใส่ในคลองประปา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำกินน้ำใช้แห่งเดียวนั้น จะทำอย่างไร พระองค์ท่านจึงพระราชทานพระราชดำริให้สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงาน กปร. และกรมชลประทาน ก่อสร้างแหล่งเก็บน้ำอเนกประสงค์ในเขตพื้นที่ระหว่างคลองระบายน้ำรังสิต 5 และคลองระบายน้ำรังสิต 6 อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน โดยเฉพาะในเขตจังหวัดปทุมธานี กรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นแหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่ เพื่อส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ทำนาและกิจกรรมการเกษตรบริเวณดังกล่าวในฤดูแล้ง ช่วยบรรเทาปัญหาน้ำเน่าเสียตามคลองและชุมชนบางแห่งโดยการปล่อยน้ำจากสระเก็บน้ำไปชะล้างเจือจางการเน่าเสียและผลักดันให้น้ำเสียระบายออกไป

เราโชคดีที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีพระมหากษัตริย์พระองค์นี้ ในช่วง 70 ปี พระองค์ทรงช่วยดูว่าภายในบ้านเรามีอะไรที่เป็นจุดบกพร่อง ต้องรีบแก้ไข มีอะไรเป็นศักยภาพที่จะเด่นได้ก็ต้องรีบส่งเสริม มีอะไรเปลี่ยนแปลง ก็ต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกใบนี้ อันเป็นคุณูปการมากมายมหาศาลแก่ปวงชนชาวไทยในทุกด้าน

“โครงการคลินิกแก้หนี้จะอยู่ได้อย่างยั่งยืน
ก็ต้องเป็นโครงการที่ Win-Win
สำหรับทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม”

3. คนไทยมีหนี้มูลค่ามากขึ้น ค่ากลาง (Median) ของหนี้ต่อหัว เพิ่มขึ้นจาก 70,000 บาท ในปี 2553 มาอยู่ที่ประมาณ 150,000 บาท ณ สิ้นปี 2559 หรือเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวภายในระยะเวลา 6 ปี

จากข้อมูลของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด พบว่า คนไทย มีภาระหนี้กับสถาบันการเงินทั้งสิ้นประมาณ 21 ล้านคน โดยร้อยละ 16 หรือประมาณ 3 ล้านคน เป็นหนี้ที่ค้างชำระเกินกว่า 90 วัน หมายถึง การเป็นหนี้เสียที่ต้องถูกเจ้าหนี้ติดตามทวงถาม หรืออยู่ระหว่างกระบวนการทางกฎหมาย

“อาการเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการขาดวินัยและการขาดทักษะ ในการบริหารจัดการเงิน และสะท้อนให้เห็นว่า คนจำนวนไม่น้อย ติดอยู่ในวงจรหนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไข เพราะเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อน ด้วยการเป็นหนี้ โดยเฉพาะหนี้เพื่อการบริโภค ซึ่งไม่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม ในอนาคตนั้น ยากที่เศรษฐกิจของประเทศจะเติบโตไปข้างหน้าได้อย่าง ยั่งยืน” ดร.วิโรจน์กล่าว

โครงการคลินิกแก้หนี้จึงถูกออกแบบมา เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐาน ที่จะแก้ปัญหาให้ลูกหนี้ที่สุจริตและมีความตั้งใจที่จะปลดภาระหนี้สิน

ดร.วิโรจน์ สันติประภาพร
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

คนไทยเป็นหนี้เร็ว เป็นหนี้นาน เป็นหนี้มาก

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้ร่วมกับบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (NCB) ทำการศึกษา Big Data Analytics พบว่า คนไทย เป็นหนี้เร็วขึ้นมาก เป็นหนี้ยาวนาน และมีหนี้มูลค่ามาก

1. คนไทยเริ่มเป็นหนี้เร็วขึ้น และเป็นหนี้เสียตั้งแต่อายุยังน้อย ครึ่งหนึ่งของคนอายุประมาณ 30 ปีมีหนี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเชื่ออุปโภคบริโภค และหนี้บัตรเครดิต เมื่อดูในมิติของหนี้เสีย (หนี้ค้างชำระมากกว่า 90 วัน) พบว่า 1 ใน 5 ของหนี้เสียเป็นลูกหนี้ที่อยู่ช่วงอายุ 29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนวัยทำงานและอยู่ในช่วงวางรากฐานที่สำคัญให้ครอบครัว ข้อมูลดังกล่าวยังไม่ได้นับรวมหนี้ในระบบ หนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ หนี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งมีอัตราการผิดนัดชำระหนี้มากเช่นกัน

2. คนไทยเป็นหนี้ยาวนาน ปริมาณหนี้ต่อหัวเร่งขึ้นเร็วสำหรับคนในช่วงอายุใกล้ 30 ปี ที่สำคัญระดับหนี้ไม่ได้ลดลง แม้จะเข้าสู่วัยใกล้เกษียณ ดังนั้น หากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ประเทศจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีภาระหนี้ แต่ไม่มีรายได้

คลินิกแก้หนี้ หนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารนานาชาติ และบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) ได้ร่วมมือครั้งสำคัญเปิดตัวโครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน หรือคลินิกแก้หนี้ ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือน ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของเศรษฐกิจและสังคมไทย

ดร.วิโรจน์ สันติประภาพร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจมีความไม่แน่นอนและมีความผันผวนสูง หากครัวเรือนมีความเปราะบางทางการเงิน ก็จะมีผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม ในระดับลูกหนี้ คนที่เป็นหนี้ โดยเฉพาะหนี้เสีย มักจะมีความกังวล เครียด และไม่มีสมาธิในการประกอบกิจการหน้าที่ต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยจุดรั้ง ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติ และที่สำคัญ ไม่สามารถยกระดับศักยภาพของตัวเองได้

หากมองภาพใหญ่ในระดับมหภาค ดร.วิโรจน์กล่าวว่า หนี้ครัวเรือนไทยได้ปรับลดลงบ้าง จากร้อยละ 81.2 ของ GDP ณ สิ้นปี 2558 เป็นร้อยละ 79.9 ของ GDP ณ สิ้นปี 2559 อย่างไรก็ตาม แม้จะหักส่วนที่ถูกไปประกอบธุรกิจประมาณร้อยละ 20 ของ GDP ก็นับว่าหนี้ครัวเรือนยังอยู่ในระดับสูง

คุณปริติ ดาวฉาย
ประธานสมาคมธนาคารไทย

“เพื่อมิให้เกิดปัญหาระยะยาวต่อไป จึงได้มีการกำหนดมาตรการในการสร้างวินัยทางการเงินให้แก่ลูกค้า โดยลูกค้าจะไม่สร้างหนี้ขึ้นมาใหม่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พร้อมทั้งมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจทางการเงินแก่ลูกค้าอีกด้วย”

เพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสร้างวินัยในการใช้จ่าย ดังนั้น ในช่วง 5 ปีแรกที่ร่วมโครงการ ลูกหนี้จะไม่สามารถก่อหนี้ใหม่เพิ่มเติมได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อดำเนินโครงการไประยะหนึ่ง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะมีการประเมินผลโครงการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยยึดผลประโยชน์ของสังคมไทยเป็นที่ตั้ง

แก้หนี้แบบองค์รวม

คลินิกแก้หนี้จะเป็นการแก้ไขปัญหานี้ของลูกหนี้แบบองค์รวม คุณปริติ ดาวฉาย ประธานสมาคมธนาคารไทย กล่าวว่า คลินิกแก้หนี้จะนำเอาหนี้เสียของลูกค้าจากธนาคารพาณิชย์หลายแห่งมาดำเนินการแก้ไขปัญหามาพร้อมกันในคราวเดียว โดยมีหน่วยงานกลาง คือ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) เป็นผู้ดำเนินการ โดยจะมีการผ่อนปรนให้ลูกค้าสามารถผ่อนชำระหนี้ในระยะยาว ตามจำนวนเงินที่เหมาะสมสำหรับลูกค้า

แต่ละราย ในอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี ซึ่งจะช่วยลดภาระในการผ่อนชำระหนี้โดยรวมของลูกค้าลงได้

“นอกจากนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาระยะยาวต่อไป จึงได้มีการกำหนดมาตรการในการสร้างวินัยทางการเงินให้แก่ลูกค้า โดยลูกค้าจะไม่สร้างหนี้ขึ้นมาใหม่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พร้อมทั้งมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจทางการเงินแก่ลูกค้าอีกด้วย” คุณปริติกล่าว

ทั้งนี้ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ให้บริการแบบ One-stop Service โดยเป็นตัวแทนของธนาคารในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับลูกหนี้แบบครบวงจร

คุณผ่องเพ็ญ เรืองวิริยกุล ประธานกรรมการ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด อธิบายว่า SAM จะทำหน้าที่ตั้งแต่การตรวจสอบคุณสมบัติของลูกหนี้ เจรจา หรือ วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ รวมไปถึงการติดตามและรายงานผลต่อเจ้าหนี้ รวมไปถึงการให้ความรู้และส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการ

คุณผ่องเพ็ญ เรืองวิริยกุล
ประธานกรรมการ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด

“ดิฉันมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ของ SAM จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ด้วยความเป็นมืออาชีพและเป็นกลาง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งที่เข้าร่วมโครงการได้ตกลงร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย” คุณผ่องเพ็ญกล่าว

คลินิกแก้หนี้เริ่มดำเนินการในวันที่ 1 มิถุนายน 2560 ถือเป็นโครงการนำร่อง โดยช่วงแรกจะครอบคลุมเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันของธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการ และลูกหนี้บุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำที่มีหนี้ค้างชำระมากกว่า 90 วัน กับธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม 2560

ดร.วิโรทกล่าวว่า การที่มีเจ้าหนี้หลายราย ลูกหนี้ต้องเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งที่มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานแตกต่างกัน ทำให้ประสบความสำเร็จได้ค่อนข้างยาก “ที่สำคัญเราต้องไม่ลืมว่า เงินที่ลูกหนี้นำมาชำระหนี้เจ้าหนี้หลายรายนั้นต่างมาจากแหล่งรายได้ก้อนเดียวกัน การพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้จะต้องดูภาระหนี้ทั้งหมด ไม่สามารถพิจารณาทีละรายเจ้าหนี้ได้”

“เจ้าหน้าที่ของ SAM จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ด้วยความเป็นมืออาชีพและเป็นกลาง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งที่เข้าร่วมโครงการได้ตกลงร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย”

SAM

บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด
Sukhumvit Asset Management Co., Ltd.

SAM แก้นี้แบบ One-stop Service

บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) เป็นรัฐวิสาหกิจ ที่มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นผู้ถือหุ้น ก่อตั้งขึ้นในปี 2543 โดย SAM เป็นหน่วยงานแรก ๆ ของรัฐ ที่ได้ทำหน้าที่บริหารจัดการสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (NPL) และทรัพย์สินรอการขาย (NPA) ในระบบสถาบันการเงินมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เกิดวิกฤตการเงินในปี 2540 ดังนั้น SAM จึงมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้ที่หลากหลาย ด้วยทีมงานแก้ไขหนี้และหน่วยงานสนับสนุนที่มีความรู้ความชำนาญ

“เราหวังว่าลูกหนี้จะให้ความสนใจเข้ามาใช้บริการ ไม่ว่าจะมาปรึกษาหารือเรื่องภาระหนี้สิน หรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน” คุณผ่องเพ็ญ เรืองวิริยกุล ประธานกรรมการ บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด กล่าว

SAM มีสำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯ และสำนักงานสาขา 4 แห่งทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น สุราษฎร์ธานี และพิษณุโลก ลูกหนี้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานของ SAM หรือติดต่อผ่านเว็บไซต์ www.debtclinicbysam.com หรือ www.คลินิกแก้หนี้.com หรือโทรศัพท์ 0 2610 2266

มิสเตอร์ดาเรน บัคลีย์
ประธานสมาคมธนาคารนานาชาติ

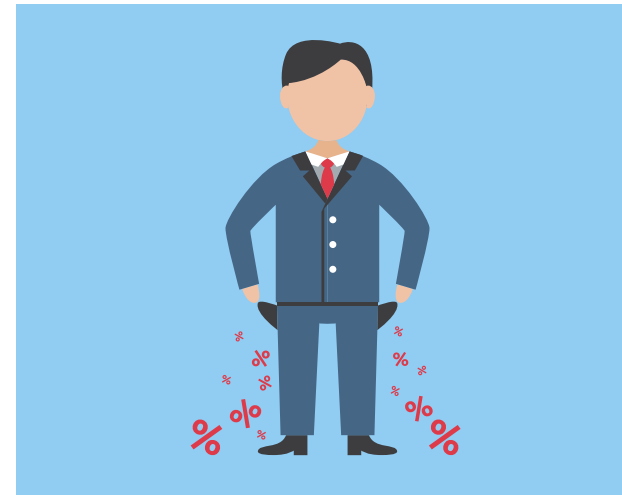
“สถาบันการเงินควรที่จะนำแนวคิดธรรมาภิบาล
ทางการเงินเข้ามาเป็นองค์ประกอบหลัก
ของวัฒนธรรมองค์กร โดยหยิบยื่นคำแนะนำ
ด้านการบริหารการเงิน ตลอดจนให้ความรู้
ทางการเงินและการบริหารสินเชื่อย่างชาญฉลาด
แก่ลูกค้าของธนาคาร”

คุณสมบัติของลูกหนี้ ที่เข้าร่วมโครงการคลินิกแก้หนี้

- บุคคลธรรมดา มีเงินเดือนประจำ
- อายุไม่เกิน 65 ปี
- มีหนี้บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่ใช่หลักประกัน ค้างชำระเกินกว่า 3 เดือน กับธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ก่อนวันที่ 1 พ.ค. 2560
- ไม่ถูกฟ้องดำเนินคดี
- ยอดหนี้เงินต้นค้างชำระ รวมทุกธนาคารไม่เกิน 2 ล้านบาท

จากข้อมูลของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด พบว่า ลูกหนี้ในกลุ่มนี้มีหลายแสนราย ยอดเงินรวมกันมากกว่า 100,000 ล้านบาท ทั้งที่ยังอยู่ในบัญชีของธนาคารพาณิชย์และที่ธนาคารพาณิชย์ได้ตัดหนี้สูญ (Write-off) ทางบัญชีไปแล้ว แต่ยังมีสิทธิตามเก็บจากลูกหนี้ “โครงการคลินิกแก้หนี้จะอยู่ได้อย่างยั่งยืน ก็ต้องเป็นโครงการที่ Win-Win สำหรับทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม ในแง่ของธนาคารพาณิชย์ ถ้าลูกหนี้อยู่ตลอดทั้งโครงการ เราก็เชื่อว่าจะได้ผลตอบแทนในแง่ของ Recovery Rate ที่สูงกว่าธรรมเนียมปฏิบัติในปัจจุบัน และเมื่อเข้าร่วมโครงการแล้ว ลูกหนี้ต้องแสดงความมุ่งมั่นตั้งใจ ต้องผ่อนชำระงวดแรกได้ เมื่อผ่อนงวดแรกแล้ว เราจึงอนุญาตให้จัดชั้นเป็นหนี้ปกติ ก็จะลดภาระการตั้งสำรองของธนาคารพาณิชย์” ดร.วิโรจน์กล่าว

หลากหลายหนี้ครัวเรือน

โครงการคลินิกแก้หนี้เป็นการแก้ปัญหาเมื่อลูกหนี้ติดอยู่ในวงจรหนี้สินล้นพ้นตัว หรือเป็นหนี้เสีย แต่การแก้ปัญหาเรื่องนี้ยังเกี่ยวข้องกับอีกหลากหลายมิติ

ดร.วิโรจน์กล่าวว่า “การแก้ปัญหาเรื่องนี้ครัวเรือนมีหลายมิติที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เรื่องวินัยและความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินของลูกหนี้ ที่ต้องระมัดระวังการใช้จ่าย ไม่ให้จ่ายเงินเกินตัว อีกมิติหนึ่ง คือ สถาบันการเงินเจ้าหนี้หรือผู้ให้บริการผลิตภัณฑ์สินเชื่อจะต้องนำเสนอผลิตภัณฑ์ด้วยความรับผิดชอบ ไม่ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นหนี้เกินตัว การนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินต้องตรงกับความต้องการของลูกค้า และมีการควบคุมความเสี่ยงที่ดี”

สอดคล้องกับคำกล่าวของ มิสเตอร์ดาเรน บัคลีย์ ประธานสมาคมธนาคารนานาชาติ ซึ่งมองว่า ความรับผิดชอบทางการเงินเป็นรากฐานที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ทั้งในระดับบุคคลและระดับสถาบันการเงิน โดยในระดับบุคคลควรคำนึงถึงการใช้จ่าย ตลอดจนภาระหนี้สินของตัวเอง ส่วนธนาคารต่าง ๆ ก็ควรจะมีหลักการที่จะไม่ปล่อยวงเงินสินเชื่อให้แก่ลูกหนี้ในระดับที่สูงเกินไป อย่างไรก็ตาม แม้สถาบันการเงินจะมีความพยายามเหล่านี้ แต่ยังคงมีลูกหนี้บางส่วนที่ประสบปัญหาหนี้ด้วยคุณภาพ ดังนั้น โครงการคลินิกแก้หนี้จึงเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นลง

“สถาบันการเงินควรที่จะนำแนวคิดธรรมาภิบาลทางการเงินเข้ามาเป็นองค์ประกอบหลักของวัฒนธรรมองค์กร โดยหยิบยื่นคำแนะนำด้านการบริหารการเงิน ตลอดจนให้ความรู้ทางการเงินและการบริหารสินเชื่ออย่างชาญฉลาดแก่ลูกค้าของธนาคาร วางโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงอย่างรอบคอบ รวมไปถึงการส่งเสริมวินัยทางการเงินแก่ลูกหนี้ ในฐานะของประธานสมาคมธนาคารนานาชาติ และกรรมการ

ผู้จัดการใหญ่นาคราชชาติแบงก์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในโครงการนี้ ผมมีความภาคภูมิใจที่จะกล่าวว่า กระบวนการที่กล่าวไปนั้นเป็นขั้นตอนที่ธนาคารชาติแบงก์และธนาคารต่างชาตินอื่น ๆ ได้กำหนดไว้ในนโยบายบริหารของเรา” มิสเตอร์ดาเรน บัคลีย์ กล่าว

โครงการนี้ไม่ใช่ยาวิเศษ

แม้โครงการคลินิกแก้หนี้จะถูกออกแบบมาเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ของลูกหนี้ แต่ ดร.วิโรจน์กล่าวว่า โครงการนี้ไม่ใช่ยาวิเศษที่จะสามารถรักษาหนี้ทุกคนให้หายขาดได้ คลินิกแก้หนี้เป็นหนึ่งในมาตรการที่จะเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่สุจริตและมีความมุ่งมั่นตั้งใจอยากแก้ไขปัญหาหนี้ที่สามารถจะเริ่มต้นใหม่ ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มี ให้อยู่ในระดับที่บริหารจัดการได้ตามความสามารถในการชำระหนี้จริง

สิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นควบคู่กันไป คือ การสร้างความตระหนักรู้ให้ประชาชนเห็นประโยชน์ของการออม การสร้างวินัย และการสร้างทักษะในการบริหารจัดการเงิน ทักษะในการวางแผนทางการเงิน รวมทั้งปลูกฝังทัศนคติการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ควบคู่ไปกับที่สถาบันการเงินต้องดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อให้บริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า และพิจารณาการให้สินเชื่ออย่างรอบคอบ ไม่ให้สินเชื่อมากเกินไปจนเกินควรและเกินความจำเป็น

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการแก้หนี้

- ไม่ถูกทวงถามหนี้จากเจ้าหนี้หลายราย
- ลดภาระการผ่อนชำระต่อเดือน
- รวมหนี้ และผ่อนชำระในที่เดียว
- รู้จักวางแผนทางการเงินที่ดี

รปท. กับการแก้ปัญหา “หนี้ครัวเรือนไทย”

“หนี้ครัวเรือน” สะท้อนฐานะและความมั่นคงทางการเงิน รวมถึงความสามารถในการใช้จ่ายของภาคประชาชน และ “ปัญหาหนี้ครัวเรือน” เป็นโจทย์ที่อยู่คู่กับเศรษฐกิจไทยมาหลายปี โดยเฉพาะช่วงก่อนหน้านี้ที่ตัวเลขหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ประชาชาติไทยปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในปีนี้จะเริ่มปรับลดลงบ้าง แต่จากข้อมูลเชิงลึกชี้ว่า ปัญหาหนี้ครัวเรือนยังน่าเป็นห่วงในหลายมิติ

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจากคุณวิณารัตน์ เลหาทกุล พิธีกรและผู้ประกาศข่าวมากประสบการณ์ ขึ้นอาสามาคูยกับ ดร.วิโรจน์ สันติประภาพ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ถึงสถานการณ์ปัญหาหนี้ครัวเรือนของไทย และแนวทางของ ธปท. ในการแก้ไข “โจทย์ยาก” ข้อนี้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ความน่ากังวลเกี่ยวกับ หนี้ครัวเรือนไทยในปัจจุบัน

คุณวิณารัตน์ : ท่านมองว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนของไทยในปัจจุบัน มีความน่ากังวลใจแค่ไหน

ผู้ว่าการวิโรจน์ : “หนี้ครัวเรือน” เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่อยู่กับสังคมไทยมาระยะหนึ่งแล้ว เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงลึก จะเห็นว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยมีความน่ากังวลมากขึ้นในหลายด้าน

หากดูตัวเลขในภาพรวม ปัจจุบันหนี้ครัวเรือนเทียบกับรายได้ประชาชาติ (GDP) อยู่ที่ระดับร้อยละ 79.9 ปรับลดลงบ้างจากก่อนหน้านี้ ซึ่งอยู่ประมาณร้อยละ 80 - 81 ในส่วนนี้ประมาณร้อยละ 20 เป็นหนี้ที่ประชาชนกู้เพื่อไปลงทุนประกอบธุรกิจ ในรูปแบบสินเชื่อบุคคล ซึ่งถ้าหักส่วนนี้ออกไป หนี้ครัวเรือนที่กู้เพื่อนำไปใช้จ่ายก็อยู่ประมาณร้อยละ 60 ซึ่งยังถือว่าค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่ระดับรายได้ต่อหัวใกล้เคียงกับไทย หนี้ครัวเรือนไทยอาจสูงติดอันดับต้น ๆ ของกลุ่ม

หนี้ครัวเรือนที่สูงส่งผลข้างเคียงต่อเศรษฐกิจหลายประการ ถ้าจะเริ่มจากระดับมหภาค ถ้าครัวเรือนไทยมีหนี้สูง รายได้ส่วนหนึ่งต้องถูกหักไปชำระหนี้ เม็ดเงินที่จะเหลือไปใช้จ่ายใช้สอยให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจก็น้อยลง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การมีหนี้ครัวเรือนสูงจึงทำให้การบริโภคซึ่งเป็น 1 ใน 4 เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญไม่สามารถทำงานได้เต็มที่

นอกจากนี้ ธปท. ได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Big Data Analysis) จากฐานข้อมูลของบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด หรือ “เครดิตบูโร” จึงพบข้อเท็จจริงที่น่ากังวลหลายมิติ

มิติแรก “คนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้นและนานขึ้น” พบว่า คนไทย

ช่วงอายุปลาย 20 ปี ถึงต้น 30 ปี เป็นกลุ่มที่มีหนี้เพิ่มขึ้นเร็ว จนหนี้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และระดับหนี้ไม่ลดลงแม้เข้าสู่วัยใกล้เกษียณ ส่วนหนึ่งเพราะที่ผ่านมา รายได้ของคนไทยไม่ได้เพิ่มขึ้นมาจากหลากหลายปัจจัย เศรษฐกิจเพิ่งเริ่มฟื้นตัว ภาคการเกษตรที่ผ่านมามีต้องเผชิญปัญหาภัยแล้ง ทำให้หนี้สินเพิ่มขึ้นเร็ว ไม่สามารถลดหนี้ลงได้

มิติที่สอง “ค่ากลาง (Median) ของหนี้ต่อหัวของคนไทย” ปัจจุบันอยู่ที่ประมาณ 150,000 บาท ปรับเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวเทียบกับเมื่อ 7 ปีก่อน ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 70,000 บาทต่อคน โดยส่วนนี้ยังไม่รวมหนี้ที่อยู่บนฐานข้อมูลเครดิตบูโร เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ หนี้ออกทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือหนี้นอกระบบ

มิติที่สาม “คนไทยรุ่นใหม่มีหนี้เสียในอัตราที่สูง คนไทยช่วงอายุ 29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่อยู่ในช่วงสร้างฐานะ สร้างครอบครัว มีสัดส่วนหนี้เสียหรือหนี้ค้างชำระเกินกว่า 90 วัน (NPL) ตามข้อมูล คือ มีคนช่วงอายุ 29 ปีที่มีหนี้ เป็นหนี้เสียมากถึง 1 ใน 5 คนที่มีหนี้โดยเฉพาะหนี้เสีย มักมีความเครียด กังวล พะวักพะวน เรื่องการหาเงินมาชำระหนี้ ทำให้ไม่สามารถใช้พลังความคิดในการทำงานได้เต็มที่ ไม่สามารถยกระดับศักยภาพของตัวเองได้ ซึ่งนำไปสู่การสูญเสียความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

หลายมิติหลากหลายที่มาของปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย

คุณวิณารัตน์ : ทั้งที่ทราบกันว่า การก่อหนี้ แล้วไม่สามารถชำระได้ ไม่ใช่เรื่องดี แต่ทำไมคนไทยถึงก่อหนี้มาก

ผู้ว่าการวิโรจน์ : อาจมีหลายปัจจัยเกี่ยวข้อง เรื่องแรก คือ การขาดความรู้ความเข้าใจทางการเงิน ขาดทักษะการวางแผนบริหารจัดการทางการเงิน ซึ่งเมื่อเทียบกับหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศไทยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย บางประเทศบรรจุเป็นหลักสูตรการเรียนในระดับโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เพราะถือว่าทักษะการบริหารจัดการเงินเป็นทักษะสำคัญของชีวิตที่ทุกคนต้องมี

ตัวอย่าง เรื่องการใช้บัตรเครดิต คนจำนวนมากใช้บัตรเครดิตหลายใบ แล้วก็หมุนเงินไปเรื่อย ๆ โดยไม่ตระหนักว่า สุดท้ายแล้วต้องจ่ายคืนหนี้ทุกใบ หรือบางคนยังไม่เข้าใจเรื่องต้นทุนดอกเบี้ยของการใช้บัตรเครดิต คือ ถ้าไม่สามารถชำระหนี้ทั้งหมดตามกำหนดเวลา จ่ายเฉพาะขั้นต่ำ ดอกเบี้ยก็จะทบต้นไปเรื่อย ๆ

เรื่องที่สอง คือ กระแสบริโภคนิยมและค่านิยมที่เปลี่ยนไป ปฏิเสธไม่ได้ว่าคนไทยยุคใหม่ จำนวนไม่น้อยมักมีทัศนคติที่ว่า “ถ้าคนอื่นมี ฉันก็ต้องมี” ถ้าเทียบกับคนรุ่นผม เราทำงานได้เงินเดือนหรือโบนัสมา ต้องเก็บออมไว้ส่วนหนึ่ง ให้พ่อแม่ส่วนหนึ่ง ส่วนที่เหลือจึงค่อยนำไปใช้จ่ายให้รางวัลกับตัวเอง แต่คนรุ่นใหม่

ทำงานเดือนแรกก็ไปเที่ยวต่างประเทศกันแล้ว แล้วก็ไปใช้สิทธิ์ผ่อน 0% ช่วงแรก ซึ่งสะท้อนค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมปัจจุบัน

เรื่องที่สาม คือ สถาบันการเงินหรือผู้ให้บริการทางการเงินเองก็มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้จนเกินพอดี ที่ผ่านมา สถาบันการเงินอาจจะมุ่งเน้นขายผลิตภัณฑ์ และบริการทางการเงินตามความต้องการของ “ผู้ขาย” มากกว่าจะเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า

เรื่องสุดท้ายที่สำคัญ คือ เวลาลูกหนี้ตกเข้าไปอยู่ใน “วงจรหนี้สินล้นพ้นตัว” มักจะหาทางออกได้ยาก เนื่องจากกลไกการประណหนี้ของสถาบันการเงินแต่ละแห่งแตกต่างกัน กระบวนการติดตามหนี้และพิจารณาหนี้เสียก็ใช้ระยะเวลาไม่เท่ากัน ทำให้ลูกหนี้ที่มีหนี้กับสถาบันการเงินหลายแห่ง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ครบวงจรในคราวเดียว จึงยากที่จะหลุดจากวงจรหนี้สินล้นพ้นตัวนี้ได้ง่าย

แนวทางแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน

คุณวิวัฒน์ : อปท. มีแนวทางแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนอย่างไร

ผู้ว่าการวิโร : แนวทางแรก คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการบริหารจัดการเงินให้กับคนรุ่นใหม่ พร้อมกับสร้างความตระหนักให้กับสังคมว่า การบริหารจัดการเงินเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญของคนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญที่จะป้องกันไม่ให้มีสถานะทางการเงินเปราะบาง คนเราทุกคนจะต้องเผชิญเหตุการณ์ในชีวิตที่ต้องใช้เงินมากกว่าปกติ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องต้องมีเงินออมเป็นภูมิคุ้มกันทางการเงิน

อย่างไรก็ดี การแนะนำเรื่องเหล่านี้ให้แก่คนรุ่นใหม่ด้วยวิธีการแบบเดิม ๆ อาจไม่โดนใจและอาจไม่ได้ผลนัก เรื่องนี้เป็นโจทย์สำคัญที่ อปท. ต้องคิดว่า จะทำอะไรให้คนรุ่นใหม่สนใจ เห็นถึงความสำคัญของการมีทักษะบริหารจัดการเงิน

การปรับ “ค่านิยมและทัศนคติ” ให้เหมาะสมนั้น มีคนเปรียบไว้ว่า การลดหนี้คล้ายกับการลดน้ำหนัก ที่ต้องสะกดจิตตัวเองให้รู้จักใช้จ่ายอย่างพอประมาณ แต่ที่ต่างกัน คือ เมื่อเราลดน้ำหนักตัดใจไม่ทานอาหารที่เกินพอดี ร่างกายก็จะดูดีขึ้น แล้วคนภายนอกก็จะรู้สึกได้ แต่เรื่องหนี้ คนภายนอกไม่รับรู้ว่าคุณภาพการเงินเราดีขึ้น จึงขาดแรงจูงใจในการลดหนี้ ตรงกันข้าม ยิ่งใช้จ่ายเยอะมีเสื้อผ้า เครื่องประดับเพิ่มขึ้น คนยังมองเห็น ดังนั้น ความท้าทายในการแก้ปัญหาหนี้จึงอยู่ที่ว่า จะทำอะไรให้คนที่มีความวินัยทางการเงินสามารถเป็นต้นแบบ (Role Model) ในการส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้องในเรื่องการบริหารจัดการเงินให้เกิดขึ้นในสังคม

แนวทางที่สอง คือ การกระตุ้นให้สถาบันการเงินหรือผู้ให้บริการทางการเงินเห็นถึงความสำคัญของการให้บริการทางการเงินอย่าง

รับผิดชอบ” (Responsible Financing) กล่าวคือ สถาบันการเงินต้องตระหนักว่า ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เสนอให้ลูกค้าต้องตอบโจทย์ของลูกค้า ไม่ใช่สร้างปัญหาให้ลูกค้า สถาบันการเงินไม่ควรหวังเพียงผลประโยชน์ระยะสั้นจากจำนวนผู้ถือบัตรเครดิต ยอดใช้จ่ายผ่านบัตรหรือค่าธรรมเนียมที่เพิ่มขึ้นเร็ว โดยไม่สนใจว่าจะทำให้เกิด NPL ในระบบเพิ่มขึ้น ซึ่งในที่สุด อาจมีผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินในระยะยาว เรื่อง Responsible Financing เป็นเรื่องที่อปท. จะให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น และต้องส่งเสริมให้สถาบันการเงินไทยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้นด้วย

แนวทางที่สาม สำหรับการแก้ปัญหาให้กับประชาชนที่อยู่ใน “วงจรหนี้สินล้นพ้นตัว” อปท. ได้ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ 16 แห่งเปิดตัว “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน” หรือ “คลินิกแก้หนี้” โดยมีบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) เป็นตัวกลางเจรจากับลูกหนี้ของสถาบันการเงินทั้ง 16 แห่ง เพื่อให้ลูกหนี้ที่สุจริตและตั้งใจที่จะออกจากวงจรหนี้ สามารถปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้แบบเบ็ดเสร็จ ด้วยอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาชำระหนี้ที่เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าในแต่ละราย พร้อมกับใช้โอกาสนี้ปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและวินัยทางการเงินให้แก่คนกลุ่มนี้ด้วย เพื่อที่พวกเขาจะไม่ต้องกลับมาอยู่ในวงจรหนี้สินล้นพ้นตัวแบบเดิมอีก

หนี้ครัวเรือนส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

คุณวิวัฒน์ : ถ้าคนไทยมีหนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จะส่งผลกระทบต่อรวมเศรษฐกิจไทยอย่างไร

ผู้ว่าการวิโร : โลกยุคปัจจุบัน หรือ VUCA World เป็นโลกที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และยากที่จะคาดเดามากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะจากปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศหลัก ๆ ปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ตลอดจนราคาน้ำมันที่เคลื่อนไหวผันผวน ฯลฯ ท่ามกลางบริบทเศรษฐกิจที่ท้าทายมากขึ้น ถ้าครัวเรือนไทยมีหนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จะส่งผล

ให้ภูมิคุ้มกันด้านการเงินเปราะบาง กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่ความผันผวนต่าง ๆ เข้ามาปะทะกับเศรษฐกิจไทย ก็จะทำให้กระทบต่อความสามารถในการหารายได้ โอกาสที่ครัวเรือนจะตกอยู่ในสถานะหนี้เสีย (NPL) จะมียากขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินสูงขึ้น นำไปสู่การติดอยู่ใน “วงจรหนี้สินล้นพ้นตัว” ได้ง่ายขึ้นและยาวนาน ถ้ามีคนจำนวนมากตกอยู่ในสถานะแบบนี้ จะกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะยาว

แน่นอนว่า คนที่มีหนี้เป็นจำนวนมาก หรือตกอยู่ในสถานะหนี้เสีย (NPL) ต้องกังวลใจว่า จะถูกติดตามทวงหนี้หรือถูกฟ้อง และไม่สามารถใช้ศักยภาพของตัวเองในการทำงานได้อย่างเต็มที่ รวมถึงความสามารถในการก่อหนี้ใหม่ก็จะยากขึ้น ดังนั้น โอกาสที่คนเหล่านี้จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อหารายได้ก็จะลดลง ถ้าคนไทยจำนวนมากตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศก็จะยากตามไปด้วย

นอกจากนี้ ท่ามกลางภาวะที่เศรษฐกิจไทยเติบโตได้ช้า และรัฐบาลก็มักจะใช้ “การบริโภค” เป็น 1 ใน 4 เครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนและกระตุ้นเศรษฐกิจ หากคนไทยมีหนี้สินมาก เวลาที่รัฐบาลใส่เม็ดเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ กระตุ้นการบริโภค เงินส่วนหนึ่งก็จะถูกนำไปจ่ายชำระหนี้ แทนที่จะถูกนำไปจับจ่ายใช้สอย และสร้างรายได้ให้กับคนไทยตามที่ตั้งใจ

ดังนั้น จะเห็นว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาลูกโซ่ ที่พัวพันส่งผลกระทบต่อระดับมหภาคไปถึงจุลภาค เป็นปัญหาทั้งระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ไปจนถึงระดับประเทศ เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยการเป็นหนี้ โดยเฉพาะหนี้เพื่อการบริโภคที่ไม่สร้างมูลค่าเพิ่มในอนาคต ยากที่จะเติบโตไปข้างหน้าได้อย่างยั่งยืน

แนะนำคนไทยเรื่อง “หนี้”

คุณวิวัฒน์ : สุดท้ายนี้ อยากให้ท่านแนะนำคนไทยเกี่ยวกับเรื่องหนี้

ผู้ว่าการวิโร : การเข้าใจจุดประสงค์ของการก่อหนี้ถือเป็นเรื่องที่สำคัญ การมีหนี้ไม่ใช่เรื่องผิด ทุกคนสามารถที่จะก่อหนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนได้ และเป็นเรื่องปกติของคนวัยทำงานอาจ

“ถ้าเราอยากมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีในระยะยาว เราจำเป็นต้องยอมเสียผลประโยชน์และแรงจูงใจในระยะสั้น โดยต้องเริ่มจากการสร้างภูมิคุ้มกันภายในจิตใจ”

ก่อหนี้เพื่อสร้างความมั่นคงในครอบครัว แต่เราต้องรู้จักความสามารถในการชำระหนี้ของตน ต้องรู้จักประมาณตน และต้องตระหนักว่าการมีหนี้ที่เกินความสามารถในการชำระหนี้ของตนเองนั้น ถือเป็นเรื่องที่ไม่ดี

คนไทยรุ่นใหม่ต้องมองไกล ต้องรู้จักวางแผนทางการเงิน ขณะที่หลายคนมักมองความสามารถในการชำระหนี้แค่ช่วงสั้น ๆ หรือมองเป็นรายเดือน รายปี แต่การวางแผนการเงินจะช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว ต้องมองไปถึงชีวิตหลังเกษียณว่าจำเป็นต้องมีเงินเก็บเท่าไร เพื่อให้ครอบคลุมรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือนจนกว่าจะเสียชีวิต เป็นต้น

ผมมักจะนึกถึงคำถามของท่าน “คาโล ลามะ” ที่เป็นคำถามสั้น ๆ แต่กินใจว่า Need or Greed “ก่อนจะทำอะไรก็ตามให้คิดว่าเรื่องที่จะทำนั้นเป็นเรื่องจำเป็น หรือเป็นแค่เรื่องของความโลภ (ความอยากได้)”

สุดท้ายนี้ ผมอยากทิ้งท้ายว่า ถ้าเราอยากมีความมั่นคงและมีภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีในระยะยาว เราจำเป็นต้องยอมเสียผลประโยชน์และแรงจูงใจในระยะสั้น โดยต้องเริ่มจากก้าวสำคัญก้าวแรก คือ การสร้างภูมิคุ้มกันภายในจิตใจ และการสะกดใจของตัวเอง

วิวัฒน์ เลาคกุล

พิธีกรและผู้ประกาศข่าวมากประสบการณ์และความสามารถจากสถานีโทรทัศน์เนชั่น ทิว เธอจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและโทด้านรัฐศาสตร์ สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ชมการสัมภาษณ์ในรูปแบบวิดีโอ
ได้ทางแอปพลิเคชัน BOT MAGAZINE

ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธอักษร
รองศาสตราจารย์จาก University of California San Diego (UCSD)
และที่ปรึกษาสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์

“หนี้ครัวเรือน”

ดัชนีที่ต้องใช้ความเข้าใจในหลายมิติ

หลายคนมักมอง “หนี้ครัวเรือน” เป็น “ผู้ร้าย” โดยเฉพาะหากตัวเลขหนี้ครัวเรือนที่น่าเสนอ เป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูง หรือสูงกว่าปีก่อน ๆ ซึ่งสิ่งที่มักจะตามมาก็คือ ความวิตกกังวลของหลายฝ่าย แต่ถ้าตัวเลขหนี้ครัวเรือนของปีนี้ต่ำกว่าปีก่อน ๆ ก็มักจะเชื่อกันว่า ปัญหาหนี้ครัวเรือนคงเริ่มผ่อนคลาย แต่ในความเป็นจริง ดร.กฤษฎ์เลิศ สัมพันธอักษร รองศาสตราจารย์จาก University of California San Diego (UCSD) และที่ปรึกษาสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ย้ำว่า ตัวเลขหนี้ครัวเรือนไทยเพียงตัวเดียว ไม่อาจนำไปสู่ข้อสรุปดังกล่าวได้ จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ ข้อมูลหนี้ครัวเรือนเชิงลึกประกอบ โดยสิ่งแรกที่ต้องทำก่อนสิ่งใด คือ ควรมองหนี้ครัวเรือนในมิติใหม่ เพื่อทำความเข้าใจหนี้ครัวเรือนให้รอบด้านยิ่งขึ้น

เริ่มจากมอง “หนี้ (ครัวเรือน)” ในมุมใหม่

“เรามอง ‘หนี้ครัวเรือน’ มานานข้างมาก แต่น่าสนใจ เพราะเมืองไทย มีภาคการผลิตที่ไม่อยู่ในระบบ (Informal Sector) ค่อนข้างใหญ่ เช่น ร้านแผงลอย ร้านห้องแถว รับจ้างเย็บผ้า ภาคการเกษตร ฯลฯ เหล่านี้เป็นธุรกิจ มีการผลิต แต่ไม่ได้จดทะเบียน ฉะนั้น เวลาถ้าเราต้องกู้เงินเชื่อ บุคคล เราจึงไม่สามารถแยกหนี้ธุรกิจของครัวเรือนออกจากหนี้ครัวเรือนได้ ฉะนั้น หนี้ครัวเรือนจึงไม่ใช่แค่เพื่อการอุปโภคบริโภค แต่ยังใช้เพื่อการลงทุนด้วย” ดร.กฤษฎ์เลิศ ให้มุมมองใหม่

เขาย้ำว่า โดยตัวมันเอง “หนี้” ไม่ใช่ปัญหา ตรงกันข้าม อาจจะเป็น “พระเอก” ในหลาย ๆ ครั้ง เช่น บางครัวเรือน ที่มีโอเดียธุรกิจ ก็อาจเริ่มจากกู้เงินเชื่อบุคคลไปลงทุนผลิตสินค้า ก่อให้เกิดรายได้แก่ครัวเรือน และเกิดการบริโภคในระบบเศรษฐกิจ ขณะที่ครัวเรือนภาคเกษตรที่อยู่ระหว่างรอผลผลิต แต่มีเหตุจำเป็นต้องใช้เงินด่วน

การกู้ยืมจึงเป็นทางเลือกยามฉุกเฉิน ทำให้ครัวเรือนนั้นไม่ต้องลดการบริโภคลงมาก หรือไม่ต้องขายสินทรัพย์เพื่อหาเงินมาใช้จ่าย

“เวลาที่พูดว่า ‘หนี้ครัวเรือนสูง’ จึงตีความได้ 2 แบบ แบบแรกคือ แสดงว่าครัวเรือนสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ ซึ่งน่าจะเป็นภาพสะท้อนในแง่ดี การตีความแบบที่สอง คือ หนี้ครัวเรือนที่สูงอาจหมายถึงโอกาสที่ครัวเรือนจะไม่มีความสามารถในการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยตรงตามเวลาได้ ก็อาจมีสูงตามไปด้วย ฉะนั้น เวลาบอกว่าหนี้ครัวเรือนสูงเกินไปหรือไม่ จะดูตัวเลขภาพรวมอย่างเดียวไม่ได้ ต้องดูว่า ครัวเรือนมีความสามารถในการจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตรงตามเวลาหรือไม่”

“หนี้” ไม่ใช่ปัญหา ตรงกันข้าม อาจจะยังเป็น “พระเอก” ในหลาย ๆ ครั้ง เช่น บางครัวเรือนที่มีโอเดียธุรกิจ ก็อาจเริ่มจากกู้สินเชื่อบุคคลไปลงทุนผลิตสินค้า ก่อให้เกิดรายได้แก่ครัวเรือน และเกิดการผลิตในระบบเศรษฐกิจ

ระบบสถาบันการเงิน รวมถึงเมื่อสถาบันการเงินขาดสภาพคล่องในการปล่อยกู้ ทำให้เศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศไม่โต

ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ กล่าวว่า ไม่มีเกณฑ์ตัวเลขที่สามารถระบุได้ว่า หนี้ครัวเรือนที่ระดับใด จึงถือว่าเริ่มส่งสัญญาณอันตราย เพราะมีหลายประเทศที่พัฒนาแล้วมีระดับหนี้ครัวเรือนสูงกว่า 100% เทียบกับ GDP แต่ไม่พบว่าประเทศเหล่านั้นมีปัญหาด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ เนื่องจากครัวเรือนในประเทศนั้นมีความสามารถในการชำระหนี้ตรงตามเวลา ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศมีตัวเลขหนี้ครัวเรือนในระดับต่ำเนื่องจากมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ของประชาชน

โดยทั่วไปแล้ว เมื่อเศรษฐกิจเติบโตค่อนข้างช้า ตัวเลขหนี้ครัวเรือนมักจะสูงขึ้น เพราะคนที่กู้เงินมาลงทุน ไม่สามารถขายของที่ผลิตได้ จึงไม่มีความสามารถในการชำระหนี้คืน ในขณะเดียวกัน รายได้ของบางครัวเรือนลดลง ไม่ครอบคลุมกับรายจ่าย จึงต้องกู้หนี้ (ใหม่) มาจ่าย ดร.กฤษฎ์เลิศ ตั้งข้อสังเกตว่า ตั้งแต่ปี 2552 ตัวเลขหนี้ครัวเรือนไทยสูงขึ้นมาเรื่อย ๆ แต่นับตั้งแต่ปี 2557 ตัวเลขเริ่มนิ่งอยู่ที่ระดับ 80 - 81% โดยหนี้ครัวเรือน ณ สิ้นปี 2559 ปรับลดจาก 81.2% ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2558 ลงมาอยู่ที่ 79.9% ต่อ GDP ซึ่งการที่ตัวเลขไม่โตขึ้น ก็ถือว่าอุ่นใจได้ระดับหนึ่ง เพราะแปลว่าระดับหนี้ไม่ได้โตเรื่อย ๆ แบบควบคุมไม่ได้

อย่างไรก็ตาม “การมอง ‘หนี้ครัวเรือน’ ตัวเดียว บอกไม่ได้ว่า ตัวเลขระดับนี้สูงไปหรือไม่ เป็นปัญหาหรือไม่ เพราะมันขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายหนี้ของทั้งระบบ และขึ้นอยู่กับว่า หนี้ที่ว่าสูงนั้นกระจุกอยู่กับคนกลุ่มไหน คนกลุ่มนั้นมีความสามารถในการชำระหนี้หรือไม่ ซึ่งความสามารถในการจ่ายคืนหนี้ของครัวเรือน ต้องไปดูอีกฟากของบดุล คือเงินฝากและสินทรัพย์ด้วย ถ้าตัวเลขมีสูงกว่าระดับหนี้และมีสภาพคล่องเพียงพอ ก็ไม่ใช่ว่าเป็นปัญหา”

ภาพสะท้อน “หนี้ครัวเรือน” จากข้อมูลเชิงลึก

จากงานวิจัยที่สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ร่วมกับ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร) พบข้อมูลน่าสนใจหลายประการเกี่ยวกับหนี้ครัวเรือนไทยในปีนี้ ประการที่ 1 คนไทยเริ่มเป็นหนี้เร็วขึ้น และเป็นหนี้เสียตั้งแต่อายุน้อย โดยพบว่า ครึ่งหนึ่งของคนอายุประมาณ 30 ปี มีหนี้ ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเชื่อบุคคลและหนี้บัตรเครดิต

ประการที่ 2 คนไทยมีหนี้มูลค่ามากขึ้น จากข้อมูลของเครดิตบูโรพบว่า ค่ากลาง (Median) ของหนี้ต่อหัว เพิ่มขึ้นจาก 70,000 บาท ในปี 2553 มาอยู่ที่ประมาณ 150,000 บาท ณ สิ้นปี 2559 ประการที่ 3 คนไทยเป็นหนี้มากขึ้น ปริมาณหนี้ต่อหัวเร่งขึ้นเร็วสำหรับคนในช่วงอายุปลาย 20 เข้า 30 ปี และอยู่ในระดับใกล้เคียงระดับสูงสุดตลอดอายุการทำงาน โดยสิ่งที่น่าห่วงคือ ระดับหนี้ไม่ได้ลดลงแม้จะเข้าสู่วัยใกล้เกษียณ ซึ่งถือเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาความมั่นคงในชีวิตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

และประการที่ 4 คนไทยที่มีหนี้ในระบบจากฐานข้อมูลเครดิตบูโรมีสถานะการเงินเปราะบาง โดย 16% ของคนที่มีหนี้ หรือประมาณ 3 ล้านคน มีหนี้ที่มีสถานะค้างชำระเกินกว่า 90 วัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 1 ใน 5 หรือ 20% ของลูกหนี้ในช่วงอายุ 29 ปีนั้น มีหนี้เสีย

ดร.กฤษฎ์เลิศ กล่าวว่า การที่สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ นำข้อมูลหนี้จากเครดิตบูโรมาวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อหาชุดความรู้มาอธิบายภาพสะท้อนหนี้ครัวเรือนที่ชัดเจน แทนที่จะใช้ตัวเลขภาพรวมเพียงตัวเดียว เพราะนโยบายแก้ปัญหานี้ครัวเรือนที่เหมาะสม ไม่ควรเป็นแบบ One-fit-all แต่เป็นนโยบายเจาะจงสำหรับแต่ละกลุ่ม

“ในอดีตเราเคยกำหนดนโยบายภาพรวมด้วยตัวเลขตัวเดียว เพราะไม่มีข้อมูลมากพอ แต่ตอนนี้ เรามีข้อมูลมากขึ้น ก็ควรนำมาใช้ประโยชน์และไม่ใช้แค่ ธปท. แต่ทุกหน่วยงานรัฐก็ไม่ควรมองตัวเลขรวมเพียงตัวเดียว แล้วนำไปสู่การกำหนดนโยบายรวมเพียงนโยบายเดียว เพราะมันอาจแก้ปัญหาหนึ่ง แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาใหม่ได้ สิ่งที่ต้องทำ คือมองเจาะลึกเข้าไปในข้อมูล (Unpack) เพื่อดูการกระจายตัว และดูว่ากลุ่มไหนควรระวัง กลุ่มไหนควรส่งเสริม ซึ่งถ้ามีคน 2 กลุ่มนี้จริง สิ่งที่ต้องทำก็คือ จัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการโอนเงินในระบบจากคนกลุ่มที่ควรถูกควบคุมการก่อหนี้ ไปสู่คนอีกกลุ่มที่ควรได้รับการสนับสนุนให้กู้หนี้ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ”

“หนี้ครัวเรือน” มีผลต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

สำหรับคำกล่าวที่ว่า “ปัญหานี้ครัวเรือนส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ” ดร.กฤษฎ์เลิศ มองว่า มีความสมเหตุสมผล เนื่องจากในระดับครัวเรือน ครัวเรือนไหนที่มีระดับหนี้ครัวเรือนที่สูง ย่อมส่งผลให้โอกาสที่ครัวเรือนนั้นจะขอู้เพิ่มลดลง และหากเป็นการ

กู้เพื่อต่อยอดธุรกิจ นั้นหมายถึงการสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ

ในภาพรวมของประเทศ ตัวเลขหนี้ครัวเรือนที่สูง ทำให้สถาบันการเงินต้องเข้มงวดในการปล่อยกู้ ส่งผลต่อหลาย ๆ ธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กที่เกิดขึ้นใหม่ ที่มีโอเดียดี ๆ มีนวัตกรรม แต่ขาดเงินทุน ซึ่งมักเป็นกลุ่มแรก ๆ ที่ได้รับผลกระทบ และมีโอกาสสูงที่จะถูกปฏิเสธการขอสินเชื่อ เมื่อธุรกิจเหล่านี้เกิดไม่ได้หรือไปต่อไม่ได้ ก็ย่อมกระทบกับการแข่งขันของประเทศตามมา

ในมุมมองผู้เป็นหนี้หรือครัวเรือน ยังมีงานวิจัยระบุว่า การมีหนี้เยอะ ส่งผลให้แรงจูงใจในการทำงานหรือการลงทุนลดลง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวม

ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ ได้ฝากหลักการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนสำหรับรัฐบาลเอาไว้ว่า (1) เวลามองภาพหนี้ครัวเรือน อย่ามองแค่ตัวเลขรวมเพียงตัวเดียว ต้องมองความสามารถในการจ่ายหนี้ทั้งระบบ การกระจายตัวของหนี้ และควรดูไปถึงเงินออมของครัวเรือนด้วย และ (2) ออกนโยบายที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่ม ไม่ควรออกนโยบายส่งเสริมให้คนที่ยังไม่พร้อมจะกู้หรือยังไม่พร้อมจะมีหนี้สูง ให้เป็นหนี้เยอะเกินความสามารถในการจ่ายคืน ในทางกลับกัน ควรมีนโยบายส่งเสริมให้คนที่มีความสามารถในการชำระหนี้ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้

สุดท้ายนี้ ดร.กฤษฎ์เลิศ ฝากข้อคิดถึงภาคครัวเรือนว่าอย่าก่อหนี้เกินตัว แต่ไม่ได้หมายความว่าอย่าเป็นหนี้ การไม่มีหนี้เลย อาจกลายเป็นข้อเสียก็ได้ เพราะทำให้เสียโอกาสในการลงทุน เพราะ “หนี้” ก็มีข้อดีในตัวมันเองเช่นกัน

International Workshop on Policy Development Research in the GMS

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) ได้จัด Workshop เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาและงานวิจัยในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (The Greater Mekong Subregion: GMS) เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2560 โดยภายในงานมีนักวิชาการและนักเศรษฐศาสตร์จากประเทศในแถบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ร่วมกันแสดงความคิดเห็นกันอย่างหลากหลายในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ โอกาสและความท้าทายในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ และลำดับความสำคัญของงานวิจัยใน GMS

Dr. Yasuyuki Sawada, Chief Economist and Director General, Economic Research and Regional Cooperation Development แห่งธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ได้กล่าวปาฐกถาว่า GMS คือ เขตพื้นที่เศรษฐกิจธรรมชาติที่มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ประกอบด้วย 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน (มณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไทย พม่า และเวียดนาม มีประชากรรวมกันประมาณ 333 ล้านคน

“ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงทั้ง 6 ประเทศได้ร่วมกันจัดตั้งแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เมื่อปี 2535 เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกและสร้างอนุภูมิภาคที่บูรณาการเป็นหนึ่งเดียว โดยได้รับความช่วยเหลือจาก ADB” Dr. Sawada กล่าว

ในระดับภูมิภาคพบว่า ประเทศสมาชิกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศ GMS เพิ่มขึ้นจาก 2% ในปี 2535 (5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เป็น 9% ในปี 2558 (444 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) การลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศในกลุ่ม GMS เพิ่มขึ้นจาก 8.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงปี 2544-2549 เป็น 29.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงปี 2553-2558 และการอพยพย้ายถิ่นฐานภายในกลุ่ม เพิ่มขึ้นจาก 9.2% ในปี 2533 เป็น 22.1% ในปี 2558

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระดับอนุภูมิภาค

Dr. Sawada กล่าวว่า กรอบยุทธศาสตร์ GMS ล่าสุด (ปี 2555 - 2562) เป็นการสานต่อและมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันและบูรณาการทั้งภายในและภายนอกอนุภูมิภาค ซึ่งครอบคลุมยุทธศาสตร์หลายภาคส่วน ได้แก่ (1) การพัฒนาระเบียงอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงให้เป็นระเบียบเศรษฐกิจ (2) การมุ่งพัฒนาเส้นทางการคมนาคมขนส่ง

“ประเทศใน GMS ต้องพยายามรักษาความสามารถในการแข่งขันให้ได้ ผ่านการใช้โยบายมหภาคและนโยบายอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อเอื้อต่อบรรยากาศธุรกิจ”

Dr. Yasuyuki Sawada ปาฐกถาในหัวข้อ Economic Development and Research Priorities in the GMS

ดร.วิฑู สันติประภาพร
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการเชื่อมโยงอนุภูมิภาคเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะถนนและระบบราง (3) การพัฒนาแนวทางที่จะส่งมอบพลังงานยั่งยืน (4) การส่งเสริมการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในฐานะเป็นจุดหมายปลายทางเดียวกัน (5) การส่งเสริมกรรมวิธีการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรกับสภาพภูมิอากาศและมีความยั่งยืน (6) การเน้นสร้างภูมิภาคที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และ (7) การส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่จะเอื้อต่อการบูรณาการ GMS และจัดการปัญหาเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นตามมา

Chief Economist ของ ADB กล่าวถึงโอกาสและความท้าทายของ GMS ซึ่งการตระหนักถึงความสำคัญของ GMS โดยประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ถือเป็นปัจจัยหลักที่สร้างโอกาสสำคัญ ทำให้การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในภูมิภาคมีมากขึ้น ในขณะที่ความสัมพันธแบบทวิภาคี (Bilateralism) ก็มีความสำคัญเพิ่มขึ้นและเกิดขึ้นทั่วภูมิภาค

ประเด็นถัดมาคือ การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างในภูมิภาค โดยประเทศต่าง ๆ กำลัง Rebalance เศรษฐกิจตนเองจากเดิมมุ่งเน้นการส่งออกสู่ตลาดในประเทศ และด้วยค่าแรงที่สูงเพิ่มขึ้นในจีนและประเทศในเอเชีย จึงอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้เห็นการเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจ ซึ่ง “ประเทศใน GMS ต้องพยายามรักษาความสามารถในการแข่งขันให้ได้ผ่านการใช้นโยบาย

Workshop ในหัวข้อ Economic Opportunities, Development Challenges and Prospect for Regional Connectivity (จากซ้ายไปขวา ดร.กฤษณ์เลิศ สัมพันธ์รักษ์, Dr. Leebouapao, Dr. Zaw Oo, Mr. Sophal Chan และ Dr. Nguyen Manh Hai)

มหภาคและนโยบายอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อเอื้อต่อบรรยากาศธุรกิจ” Dr. Sawada กล่าว นอกจากนี้ GMS ยังมีการเชื่อมต่อโครงสร้างพื้นฐานในระดับภูมิภาคที่ไม่สมบูรณ์ โดยยังขาดการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมขนส่งซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพม่า แต่อย่างไรก็ดี พม่าได้เข้าร่วมระเบียบการพัฒนาดังแต่ปี 2555 ที่มีการเปิดประเทศ (Political Opening)

Dr. Sawada ยังกล่าวถึง ความช่วยเหลือในการพัฒนา ซึ่ง Asian Infrastructure Investment Bank และ Silk Road Fund เป็นแหล่งสนับสนุนทางด้านเงินทุนที่เกิดขึ้นใหม่ โดยประเทศใน GMS ควรใช้ประโยชน์จากแหล่งเงินทุนดังกล่าวในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศตัวเอง นอกจากนั้น Dr. Sawada ยังแตะถึงประเด็นเรื่องการพัฒนาเมือง ซึ่งควรต้องระมัดระวังในประเด็นของความไม่เท่าเทียมกัน การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ควรเน้นการลงทุนในเทคโนโลยีและการเติบโตที่ไม่ทำร้ายสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาการย้ายถิ่น

Chief Economist ของ ADB ปิดท้ายด้วยลำดับงานวิจัยที่จะมีความสำคัญ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระหว่างประเทศ และช่องว่างทางการเงินในระดับอนุภูมิภาค ซึ่ง GMS ควรมีการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อลดช่องว่างเหล่านี้ การประเมินผลกระทบของโครงการ GMS โดยอาศัยข้อมูลและบทเรียนจากในอดีตถึงผลการเชื่อมต่อทางพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง

การขนส่ง พลังงาน เกษตรกรรม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น และอีกงานวิจัยที่สำคัญก็คือ เรื่องการลงทุนเพื่ออนาคต ควรมีการสร้างองค์ความรู้ และ Network

โอกาสและความท้าทายใน GMS

ในส่วนถัดมาของ Workshop เป็นการแลกเปลี่ยนความเห็นในเรื่องโอกาส ความท้าทายในการพัฒนา และแนวโน้มสำหรับการเชื่อมโยงในภูมิภาค โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประกอบด้วย Mr. Sophal Chan จากกัมพูชา Dr. Leebouapao จาก สปป.ลาว Dr. Nguyen Manh Hai จากเวียดนาม และ Dr. Zaw Oo จากพม่า

Dr. Nguyen Manh Hai กล่าวว่า เวียดนามอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะ 5 ปี (2559-2563) เพื่อเปลี่ยนโมเดลการเติบโตจากเดิมเป็นการเติบโตเชิงขนาดไปสู่การเติบโตเชิงคุณภาพ ดังนั้นจึงมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาภาคเอกชนในประเทศ ปรับโครงสร้างการทำงานของภาครัฐ รวมถึงปฏิรูปตลาดการเงิน นอกจากนั้น เวียดนามยังเข้าร่วมอย่างแข็งขันในความร่วมมือแบบทวิภาคี ระดับภูมิภาค และพหุภาคี อย่างไรก็ตาม เวียดนามเผชิญความท้าทายในการพัฒนาประเทศหลายด้านด้วยกัน อาทิ การขาดแคลนที่ดิน ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งในการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนา การผลิตทางการเกษตร การขาดแคลน

“สำหรับประเทศในอาเซียน อาจจะเป็นการยากที่จะยอมรับความจริงใหม่ที่ว่า จีนจะก้าวไปสู่การเป็นประเทศมหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลกแทนที่สหรัฐอเมริกา และการแข่งขันระหว่างสองประเทศ จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้”

แรงงานที่มีฝีมือ และปัญหาประชากรสูงวัยในทศวรรษหน้า โดยอัตราส่วนพึ่งพิงวัยชรา (Old-age Dependency Ratio) จะเพิ่มจาก 10% ในปัจจุบันสู่ 22% ในปี 2578 ความท้าทายของเวียดนามยังรวมไปถึงเรื่องความมั่นคงทางพลังงานและน้ำ โดยความต้องการใช้พลังงานเติบโตขึ้นเร็วมาก และยังมีปัญหาเรื่องผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ทางด้าน Mr. Sophal Chan จากกัมพูชา ได้ชี้ให้เห็นโอกาสทางเศรษฐกิจของกัมพูชาจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ (1) แรงงานวัยหนุ่มสาวที่มีจำนวนมาก (70% ของประชากรกัมพูชาอายุต่ำกว่า 30 ปี) (2) ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งกัมพูชายังมีที่ดินอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้ถูกใช้ประโยชน์ ประกอบกับเกษตรกรรมบางคนก็ยังใช้วิธีดั้งเดิมในการเกษตรและปศุสัตว์ (3) พื้นที่ท่องเที่ยวมีศักยภาพแต่ยังไม่ได้รับการพัฒนา และ (4) โครงสร้างพื้นฐานกำลังถูกพัฒนาให้ดีขึ้น “ในกัมพูชา เราจะได้เห็นถนนมากขึ้น กว้างขึ้น ระบบรางที่เพิ่มขึ้น และระบบชลประทาน รวมถึงเขื่อนไฮโดรพาวเวอร์”

สำหรับความท้าทายของกัมพูชา Mr. Chan กล่าวสรุปว่า อยู่ที่การขาดความสามารถเชิงแข่งขัน อาจเนื่องมาจากหลายปัจจัย อาทิ การเป็น Late Comer ในภูมิภาค ต้นทุนที่ไม่ใช่แรงงานอยู่ในเกณฑ์สูง ปัญหาทางด้านโลจิสติกส์

Prof. Kishore Mahbubani ปาฐกถาในหัวข้อ ASEAN and China: Drifting Together or Drifting Apart?

ASEAN and China

ในหัวข้อ ASEAN and China: Drifting Together or Drifting Apart? Professor Kishore Mahbubani จาก Lee Kuan Yew School of Public Policy at National University of Singapore กล่าวตอนหนึ่งว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและอาเซียนนั้นมีศักยภาพสูงมาก แต่การจะบรรลุศักยภาพนั้น ทั้งอาเซียนและจีนต้องทำการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ทั้งหมด (Rebooting Exercise) ต้องคิดว่าจะก้าวไปสู่ผลประโยชน์ของสองฝ่ายได้อย่างไร

“สำหรับประเทศในอาเซียน อาจจะเป็นการยากที่จะยอมรับความจริงใหม่ที่ว่า จีนจะก้าวไปสู่การเป็นประเทศมหาอำนาจอันดับหนึ่งของโลกแทนที่สหรัฐอเมริกา และการแข่งขันระหว่างสองประเทศจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นประเทศในอาเซียนต้องมีความอ่อนไหวในระดับสูงทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (High Degree of Geopolitical Sensitivity) ในการที่จะจัดการกับการแข่งขันทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ ถ้าอาเซียนประจบความล้มเหลวในเรื่องนี้ อาเซียนอาจจะแตกออกจากกันและนั่นเป็นเรื่องที่อันตราย” Prof. Mahbubani กล่าว

ทั้งนี้ในงาน Workshop ยังมีการนำเสนองานวิจัยที่น่าสนใจอีกมากมายจากนักวิจัยในประเทศ GMS และในตอนท้ายของงานยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือด้านงานวิจัยกันในอนาคต

สามารถติดตามอ่านงานวิจัยได้ที่เว็บไซต์ของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (PIER) <https://goo.gl/PNFBHm>

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท.

การปฏิรูปกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (Foreign Exchange Regulation Reform) เพื่อเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

กฎเกณฑ์และกฎระเบียบที่ล้าสมัย เป็นหนึ่งในอุปสรรคสำคัญที่อุดรั้งการยกระดับศักยภาพของประเทศไทย สภาการค้าแห่งประเทศไทย (สปท.) ได้เริ่มโครงการปฏิรูปกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (Foreign Exchange Regulation Reform) โดยโครงการนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในการกำกับดูแลของ สปท. เพื่อเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน (Ease of Doing Business)

ดร.วิรไท สันติประภพ ผู้ว่าการ ธปท. กล่าวว่า อุปสรรคที่สำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งสำหรับการยกระดับศักยภาพของประเทศไทย คือ กฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย ไม่เท่าทันกับรูปแบบการบริหารธุรกิจและการบริหารความเสี่ยงในโลกใหม่ โดยเฉพาะโลกที่เทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงเร็ว ธปท. ตระหนักดีว่าเรากำลังเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่ผ่านมา มีกฎเกณฑ์จำนวนมากที่ออกโดย ธปท. แล้วไม่ได้ถูกทบทวนหรือปรับปรุงอย่างจริงจัง “กฎหมายแลกเปลี่ยนเงินเป็นกฎหมายเก่าแก่ ออกใช้มาตั้งแต่ปี 2485 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งช่วงเวลานั้นเป็นช่วงที่ประเทศไทยขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ และต่อมาในปี 2540 ประเทศไทย

เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้จำเป็นต้องออกกฎเกณฑ์การแลกเปลี่ยนเงินหลายอย่างเพิ่มเติม เพื่อลดความเสี่ยงจากเงินทุนไหลออก ตลอดเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ระบบการเงินไทยมีพัฒนาการดีขึ้นมาก และฐานะด้านต่างประเทศเข้มแข็งมาโดยต่อเนื่อง ธปท. จึงได้ทบทวนกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินเป็นระยะ เช่น จัดทำแผนแม่บทเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศในปี 2555 เพื่อผ่อนคลายกฎเกณฑ์ให้เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการบริหารความเสี่ยงของเอกชนมากขึ้น แต่การผ่อนคลายที่ผ่านมายังคงเน้นการควบคุมความเสี่ยงที่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนของภาคธุรกิจ ไม่ได้คำนึงถึงขั้นตอนการดำเนินงานของภาคธุรกิจมากนัก” ดร.วิรไทกล่าว

แม้ ธปท. จะผ่อนคลายกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินเป็นระยะ แต่กฎเกณฑ์ที่ใช้อยู่หลายเรื่องล้าสมัย และหลายเรื่องไม่สอดคล้องกับบริบทของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ระบบเศรษฐกิจการเงินโลกมีความผันผวนสูง เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ซับซ้อน และคาดการณ์ได้ยาก ซึ่งภาคธุรกิจจะต้องสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว และสามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินและอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว ทันการณ์

โครงการปฏิรูปกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินจึงเกิดขึ้นเพื่อเพิ่มความสะดวกในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน รวมทั้งเพื่อผ่อนคลายหรือยกเลิกกฎเกณฑ์เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศที่ไม่จำเป็น อย่างไรก็ตาม ดร.วิรไทยืนยันว่า การผ่อนคลายหรือยกเลิกกฎเกณฑ์เหล่านี้จะต้องไม่ทำให้การทำหน้าที่ดูแลเสถียรภาพทางการเงินของ ธปท. ด้อยลง ธปท. ยังจำเป็นต้องมีข้อมูลสำหรับติดตามวิเคราะห์เงินทุนเคลื่อนย้าย เพื่อประเมินผลกระทบต่อตลาดการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ความร่วมมือภาครัฐและเอกชน

ในการดำเนินการโครงการนี้ ธปท. ได้ทำงานใกล้ชิดร่วมกับตัวแทนจากภาคเอกชนตลอด 6 เดือนที่ผ่านมา ทั้งตัวแทนจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการ ธนาคารพาณิชย์ ผู้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และผู้ประกอบการธุรกิจโอนเงินระหว่างประเทศ

“การทำงานร่วมกันในครั้งนี้เป็นตัวอย่างความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนที่สำคัญ คณะทำงานได้ร่วมกันทบทวนกฎเกณฑ์ครอบคลุมกฎเกณฑ์ทั้งหมด 80 ฉบับ ภายใต้กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน อาทิ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ การค้าการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ การลงทุนในหลักทรัพย์ระหว่างประเทศ และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศของรายย่อย รวมทั้งร่วมกันพิจารณาถึงกระบวนการและแนวคิดในการกำหนด

คุณจันทวรรณ สุจริตกุล ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร

หลักเกณฑ์ในอนาคต เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและความสะดวกในการดำเนินการของภาคธุรกิจ และสอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยงในโลกยุคใหม่” ดร.วิรไทกล่าว

ก้าวแรกของกระบวนการ

คุณจันทวรรณ สุจริตกุล ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร ธปท. กล่าวว่า การปฏิรูป หรือทบทวนกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ หรือกระบวนการทำงานต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นในทุกวงการ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในรอบนี้ ธปท. ได้เลือกทบทวนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นกฎหมายที่เก่าแก่ที่สุดของ ธปท. และเกี่ยวข้องกับการเงินที่ก้าวหน้าไปมากแล้วในทุกวันนี้

ในภาวะที่การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่อาศัยการกระตุ้นด้านอุปสงค์ หรือ Demand Side เริ่มมีข้อจำกัด ไม่ว่าจะเป็น

คุณวิชา อารมย์ดี ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน

ด้านภาครัฐ ที่จำเป็นต้องกระจายงบประมาณและทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อระบบเศรษฐกิจ หรือด้านเอกชนที่จะต้องคำนึงถึงการก่อหนี้ของครัวเรือน หรือการแข่งขันของธุรกิจ การดำเนินนโยบายที่เรียกว่า ด้านอุปทาน จะเป็นแนวทางที่ช่วยให้ประเทศสามารถจะยกระดับความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และช่วยในการประหยัดการใช้ทรัพยากรได้วิธีหนึ่ง

นโยบายด้านอุปทาน เป็นเรื่องใหญ่ที่ครอบคลุมตั้งแต่เรื่อง การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ การยกระดับการศึกษาของชาติ การสนับสนุนการศึกษาวัยัย การประดิษฐ์คิดค้นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า เพื่อลดต้นทุนของธุรกิจ และสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่มีตัวถ่วงที่ไม่จำเป็น การปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ด้านการแลกเปลี่ยนเงิน ก็เป็นหนึ่งในมาตรการในกลุ่มหลังนี้ การทบทวนกฎระเบียบด้านการกำกับดูแลเงินทุนเคลื่อนย้าย นับเป็นก้าวแรกและก้าวสำคัญของกระบวนการ Regulatory Guillotine ที่ ธปท. มุ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน

ภาครัฐในการช่วยลดภาระให้กับเอกชนในการต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ซ้ำซ้อน ล้าสมัย และไม่เปิดพื้นที่ให้กับการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ การลดต้นทุนส่วนนี้จะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของเอกชนไทย เพราะไม่ต้องมีต้นทุนแฝงหรือ ภาระจากการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ซ้ำซ้อนและล้าสมัย ส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีขึ้นของธุรกิจ และการดำเนินงานของภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แนวทางการผ่อนผันกฎเกณฑ์

ทางด้านคุณวิชา อารมย์ดี ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน กล่าวว่า โครงการนี้ ธปท. ร่วมกับที่ปรึกษาต่างประเทศ ตัวแทนภาคเอกชน และ Stakeholder ที่เกี่ยวข้อง ร่วมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการทบทวนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ผ่านการตอบคำถามหลัก 4 ข้อ ได้แก่ (1) มีอำนาจกฎหมายหรือไม่ (2) มีความจำเป็นและบรรลุเป้าประสงค์หรือไม่ (3) เป็นอุปสรรคต่อภาคธุรกิจหรือไม่ และ (4) มีข้อเสนอแนะในการทบทวนกฎเกณฑ์อย่างไร

โครงการนี้ได้แบ่งคณะทำงานย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ภาคธุรกิจ (Real Sector) การลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) และธุรกรรมข้ามแดนรายย่อย (Cross-border Retail Transactions) โดยแนวทางการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่คณะทำงานได้เห็นชอบร่วมกันแล้ว แบ่งเป็น 4 เรื่องหลัก กล่าวคือ

แทนกันได้ โดยไม่ต้องยื่นขออนุญาตต่อ ธปท. เป็นรายกรณี และอนุญาตให้บริษัทและบริษัทในเครือที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศและโอนเงินออกนอกประเทศได้ โดยไม่ต้องแสดงเอกสารประกอบการทำธุรกรรมต่อธนาคารพาณิชย์

แนวทางการผ่อนคลายกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

1. ลดขั้นตอนและลดเอกสาร เพื่ออำนวยความสะดวก ปรับลดขั้นตอนให้รวดเร็ว รวมทั้งสนับสนุนการใช้ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ตัวอย่างเช่น การโอนเงินออกนอกประเทศตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ ที่แต่เดิมต้องมีเอกสารประกอบค่อนข้างมาก ธปท. ได้ผ่อนคลายหลักเกณฑ์และลดเอกสารประกอบการพิจารณา ลง เช่น ยกเลิกการแสดงงบการเงินและหนังสือชี้แจงรายละเอียด กรณีส่งเงินลงทุนหรือให้กู้ยืมแก่กิจการที่ต่างประเทศ และเพิ่มทางเลือกให้ลูกค้าสามารถยื่นเอกสารประกอบการขออนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมลได้

นอกจากนี้ สำหรับธุรกรรมเงินตราต่างประเทศตั้งแต่ 50,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในไตรมาส 3 ปี 2560 ธปท. จะยกเลิกการกรอกแบบการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ และยกเลิกข้อกำหนดในการประทับตราของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนั้น ธปท. จะปรับระบบแจ้งความประสงค์การลงทุนในต่างประเทศผ่านเว็บไซต์ ธปท. โดยออกแบบตอบรับอัตโนมัติ

2. ผ่อนคลายหลักเกณฑ์ เพื่อช่วยผู้ประกอบการบริหารความเสี่ยงได้คล่องตัวมากขึ้น ในไตรมาส 3 ปี 2560 ธปท. จะอนุญาตให้ผู้ประกอบการยกเลิกสัญญาป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (Unwind Hedging) ได้เอง โดยไม่ต้องขออนุญาตให้บริษัทในเครือเดียวกันสามารถทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน

3. เพิ่มทางเลือกให้รายย่อยทำธุรกรรมผ่านผู้ประกอบการธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินและโอนเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค เช่น ให้ลูกค้าสามารถโอนเงินออกนอกประเทศเพื่อชำระสินค้าผ่าน Money Transfer Agent จากเดิมทำได้เฉพาะธุรกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การศึกษา และการโอนเงินรายย่อยเป็นหลัก รวมทั้งอนุญาตให้ Money Changer (MC) ซื้อขายธนบัตรเงินตราต่างประเทศกับธนาคารพาณิชย์หรือ MC ให้ต่างประเทศได้ เป็นต้น

4. เพิ่มทางเลือกในการลงทุนให้แก่นักลงทุนไทย และเพิ่มผู้ให้บริการเพื่อให้เกิดการแข่งขัน โดยสิ้นปี 2560 ธปท. จะผ่อนคลายให้บุคคลรายย่อยที่มีสินทรัพย์ทางการเงินตั้งแต่ 50 ล้านบาท (แต่เดิมกำหนดไว้ที่ 100 ล้านบาท) สามารถลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศได้โดยไม่ต้องผ่านตัวแทนการลงทุนในประเทศ ภายใต้วงเงินลงทุน (Gross Flow) ไม่เกิน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อรายต่อปี

คุณวิชากล่าวสรุปว่า จากการประเมินเบื้องต้น คาดว่าการผ่อนคลายในระยะแรกนี้จะช่วยลดต้นทุนของภาคเอกชนในส่วนที่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้มากกว่าพันล้านบาทต่อปี ซึ่งยังไม่รวมถึงประโยชน์ทางอ้อมที่ประเมินเป็นตัวเลขได้ยาก เช่น การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน หรือการสร้างนวัตกรรมทางการเงิน

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

การปฏิรูปกฎหมาย กับการยกระดับ ศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อาจารย์และนักกฎหมายผู้อยู่เบื้องหน้าและเบื้องหลังการขับเคลื่อนกฎหมายสำคัญของประเทศไทย และเมื่อไม่นานมานี้ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อกำกับการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาปรับปรุง ยกเลิกกฎหมายหรือกฎข้อบังคับที่หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับบริบทประเทศในปัจจุบัน รวมถึงเสนอกฎหมายที่ควรจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นก้าวสำคัญที่จะสร้างจุดเปลี่ยน เพื่อช่วยยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจ และนำประเทศไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ทำไมต้องมีการปฏิรูปกฎหมาย

เหตุผลข้อแรก กฎหมายมีความจำเป็นในหลายเรื่อง แต่หลายเรื่องก็หมดความจำเป็น “กฎหมายที่จำเป็น” คือ กฎหมายที่เขียนขึ้น เพื่อคุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน หรือทรัพยากรธรรมชาติที่จำกัดของบ้านเมือง แต่กฎหมายหลายประเภทที่อาจจำกัดเสรีภาพของประชาชนโดยไม่จำเป็น ไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ประกอบธุรกิจ หรือแม้กระทั่งเสรีภาพธรรมดาทั่วไป กฎหมายเหล่านี้มีจำนวนไม่น้อยที่บังคับให้ประชาชนต้องไปติดต่อกับส่วนราชการ เพื่อขออนุมัติ อนุญาต บางทีก็บังคับประชาชนให้ต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าไม่ทำตามจะผิดกฎระเบียบ ก็เป็นที่มาของการทุจริต ผลการศึกษาจากนักวิชาการต่างประเทศพูดชัดว่า ถ้าลดเสรีภาพของประชาชน 1 ส่วน จะเพิ่มโอกาสในการทุจริตของเจ้าหน้าที่

ของรัฐ 3 ส่วน ดังนั้น ถ้าต้องการขจัดทุจริตที่ต้นเหตุจริง ๆ ก็ต้องเลิกกฎหมายที่ไปจำกัดเสรีภาพของประชาชนโดยไม่จำเป็น เมื่อประชาชนไม่ต้องไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็เรียกเงินไม่ได้ หรือพูดง่าย ๆ ว่า การลดและเลิกกฎหมายที่ไปจำกัดเสรีภาพของประชาชนโดยไม่จำเป็น นอกจากจะช่วยประชาชนลดภาระที่ไม่จำเป็นลงแล้ว ยังเป็นการขจัดทุจริตคอร์รัปชันที่ต้นเหตุอย่างแท้จริงด้วย

เหตุผลข้อสอง การแข่งขันกับต่างประเทศในทางเศรษฐกิจ ถ้าขั้นตอนกระบวนการที่ถูกกำหนดโดยกฎหมายหรือกฎระเบียบแล้วทำให้ค่าใช้จ่ายผู้ประกอบการสูงขึ้น ก็แปลว่า เราจะแข่งขันกับต่างประเทศไม่ได้ เช่น เรื่อง Logistic ของไทยที่สูงต่างประเทศไม่ได้ เพราะมีค่าใช้จ่ายสูงมากกว่า 10% ของราคาสินค้า เพราะต้นทุน Logistic ไม่ใช่แค่การขนส่ง แต่รวมไปถึงกฎระเบียบที่อยู่บนการขนส่งด้วย อาทิ กระบวนการตรวจสอบสินค้า กระบวนการทางศุลกากร ขณะที่บางประเทศมีต้นทุนนี้ต่ำกว่า 10% แล้วไทยจะแข่งกับเขาได้อย่างไร ดังนั้น ถ้าไม่ลดและเลิกกฎหมายที่สร้างภาระโดยไม่จำเป็นกับผู้ประกอบธุรกิจ เราก็จะแข่งขันกับต่างประเทศไม่ได้ และเมื่อนักลงทุนเห็น Regulatory Burden เราสูง เขาก็ไม่มาลงทุน เพราะถ้าโอกาสการลงทุนพอ ๆ กัน เขาก็ไปลงทุนในประเทศที่มี Regulatory Burden ต่ำกว่า และเรื่องนี้ World Bank ใช้เป็นเครื่องชี้ในการจัดอันดับว่า ประเทศมีธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) หรือไม่

เหตุผลข้อสาม การปฏิรูปอะไรก็ตาม จะไม่ใช่การปฏิรูปอย่างแท้จริง ถ้าไม่ปรับที่โครงสร้าง และกฎหมายเป็นเครื่องตรึงโครงสร้าง เพราะกฎหมายเป็นการจัดสรรผลประโยชน์ ถ้าเราต้องการจัดสรรผลประโยชน์ให้คนไม่มีได้มีผลประโยชน์มากกว่าคนมีมี แต่กฎหมายเขียนไว้ให้ผลประโยชน์กับคนมีมีมากกว่าก็ทำไม่สำเร็จ ดังนั้น

จะไม่มีการปฏิรูปเศรษฐกิจ ถ้าคุณไม่ปฏิรูปกฎหมายเศรษฐกิจ จะไม่มีการปฏิรูปสังคม ถ้าคุณไม่ปฏิรูปกฎหมายสังคม จะไม่มีการปฏิรูปการเมือง ถ้าคุณไม่ปฏิรูปกฎหมายการเมือง เพราะกฎหมายได้สร้างโครงสร้างที่เรียกว่า “Infrastructure” ของเรื่องนั้น ๆ

และนั่นคือเหตุผล 3 ข้อ ที่ผมคิดว่า ทำไมจึงควรมีการปฏิรูปกฎหมาย

ทำไมประเทศเดินมาถึงจุดที่มีกฎหมายมากมายขนาดนี้ได้

รัฐสมัยใหม่มีหลักว่า “รัฐจะทำอะไร กฎหมายต้องให้อำนาจ โดยเฉพาะเมื่อกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน และกฎหมายนี้ต้องมาจากประชาชนหรือผู้แทนประชาชน และต้องผ่านสภา ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชน” ดังนั้น รัฐจะทำอะไรก็ต้องออกกฎหมาย กฎหมายไทยจึงมีมาก และในจำนวนนี้กฎหมายถึง 99% ที่เสนอโดยส่วนราชการ ส่วนราชการจึงมักเสนอกฎหมายในลักษณะที่เอื้ออำนวยประโยชน์และให้อำนาจตนเอง คือ เอาตัวเองเป็นที่ตั้ง โดยไม่ค่อยคำนึงถึงภาระของประชาชน เช่น กฎหมายหลายฉบับบังคับให้ประชาชนต้องเดินทางมาติดต่อกับส่วนราชการ ซึ่งในพื้นที่บางแห่งชาวบ้านเดินทางลำบากหลายร้อยกิโลเมตรกว่าจะเข้ามาถึงอำเภอ ประกอบกับสภา ของเราก็ไม่ให้ความสำคัญกับกฎหมาย แต่สนใจเพียงเรื่องการเมือง ทำให้กระบวนการกลั่นกรอง (Scrutinize) กฎหมายในสภา มีไม่เต็มที่ จึงทำให้เป็นเช่นนี้

ที่ผ่านมา มีความพยายามแก้ปัญหาโดยตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงกฎหมายมาหลายครั้ง ตั้งแต่สมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ในสมัยรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร ก็ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาประเทศ และคณะกรรมการนโยบายพัฒนามกฎหมาย นอกจากนั้น ในพระราชกฤษฎีกาก็มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนามกฎหมาย ตั้งแต่ปี 2534 จนถึงวันนี้ ต่อมา รัฐธรรมนูญปี 2550 กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ซึ่งต่อมาถูกยุบไปโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

การจะปฏิรูปสำเร็จได้ต้องอาศัย (1) ความรู้ความเข้าใจ (2) วิธีและกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และที่

สำคัญที่สุด คือ (3) ต้องมี Political Will คือ เจตจำนงทางการเมืองที่จะปฏิรูป บางท่านตอนยังไม่เป็นรัฐมนตรีก็อยากปฏิรูปกฎหมายกระทรวงนั้น แต่พอได้เป็นรัฐมนตรีก็ไม่ดำเนินการแก้ไขแต่อย่างใด เพราะเกรงใจข้าราชการ การปฏิรูปจึงไม่สำเร็จ

อะไรคือคอกวดของกระบวนการแก้ปัญหา

มีหลายเรื่อง แต่เรื่องสำคัญ “เจ้าของกฎหมายไม่ยากแก้” เพราะอะไรที่ติดอำนาจตัวเอง ไม่มีใครเอาทั้งนั้น แม้จะมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการทบทวนความจำเป็นของกฎหมาย แต่ผมไม่แน่ใจว่าส่วนราชการจะทำตามหรือไม่ และคณะกรรมการพัฒนามกฎหมายในกฤษฎีกากำลังจะร่างพระราชบัญญัติดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 77 ในรัฐธรรมนูญปี 2560 และให้พระราชกฤษฎีกานี้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายที่กำลังจะเขียน ถ้าสำเร็จ หน่วยงานไหนที่ไม่ทบทวนก็จะถือว่าผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้เจ้าของกฎหมายไม่ยากแก้ แต่จะ “ข้ามพ้นได้” ถ้ามี “Political Will” และมี “วิธีการ” ที่ดี กล่าวคือที่ผ่านมากกระบวนการแก้ไขกฎหมายของไทยเป็นการแก้ไขรายฉบับ แต่กระบวนการกียอดินที่แก้กฎหมายทีละมาก ๆ เรายังไม่เคยทำ เพราะไม่รู้ Methodology แต่เรื่องแบบนี้เรียนรู้ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อกำกับการปฏิรูปกฎหมาย

คณะกรรมการนี้ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อปรับปรุงและยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น หรือสร้างภาระที่ไม่จำเป็นแก่ประชาชน (2) เพื่อจัดทำระบบการออกกฎหมายให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิรูป โดยต้องดูกฎหมายเหล่านี้ไม่ให้ขัดแย้งกัน (3) เวลานี้ส่วนราชการเสนอกฎหมายมาก ก็ต้องพิจารณากฎหมายเหล่านี้ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และสุดท้าย (4) ต้องมีกฎหมายใหม่ ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ให้ประเทศเดินหน้าต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการทำงานจะเป็นอย่างไรบ้าง

ด้วยเวลาที่จำกัด การทำงานจึงต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ เรื่องที่จะดำเนินการอันดับแรก คือ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและธุรกิจ ซึ่งต้องจัดให้ได้ส่วนหนึ่ง อันดับที่สองคือ กฎหมายที่สร้างภาระให้ประชาชน ต้องทำให้เห็นเป็นรูปธรรม ส่วนเรื่องการปฏิรูปจะดำเนินการจัดทำเป็นแผนกำกับและผลักดันไปเท่านั้น รวมทั้งดูสาระไม่ให้ขัดแย้งกันด้วย ในเวลาปีกว่าที่เหลือ คณะกรรมการฯ จึงต้องประชุมบ่อย 2 สัปดาห์ต่อครั้ง และให้คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ

Regulatory Guillotine คืออะไร

กียอดินเป็นกระบวนการทำงานที่เอากฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพหรือธุรกิจมาทบทวน และทำให้สิ่งที่ไม่จำเป็นลดลงให้มากที่สุด ในหลักการ คือ ให้การประกอบธุรกิจง่ายขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนและการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น ขั้นตอนการขอใบอนุญาตน้อยลง สุดท้ายจะทำให้เงินใต้โต๊ะน้อยลง ซึ่งกระบวนการหนึ่งของกียอดิน คือ เปลี่ยนผู้เสนอกฎหมาย จากเดิมที่การเปลี่ยนแปลงกฎหมายจะเริ่มจากหน่วยงานเจ้าของกระทรวงตั้งเรื่องขึ้นมาให้พิจารณา ก็เปลี่ยนเป็นคณะกรรมการฯ “ตั้งเรื่อง” ให้ ขณะเดียวกัน คณะกรรมการฯ จำเป็นต้อง “รับฟัง” เสียงจากประชาชนและเจ้าของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม งานนี้จะสำเร็จหรือไม่อยู่ที่ Political Will ที่สำคัญ คือ ต้อง “กล้า” ตัดสินใจ และ Political Will จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนไหวทางสังคม การทำงานครั้งนี้ จึงพยายามทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นด้วย

อะไรคือความท้าทายของงานนี้

ความท้าทายอันดับแรก คือ เราต้องทำงานแข่งกับเวลา สอง คือ เราจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้มากแค่ไหน และอันดับสุดท้ายที่สำคัญ คือ เราสามารถทำให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจร่วมด้วยแค่ไหน ถ้าทำได้ นั่นคือปัจจัยที่จะทำให้ภารกิจนี้สำเร็จเช่นกัน

นี่คือ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ นักกฎหมายหัวใจ “ปฏิรูป” ที่ต้องการทำงานนี้ให้สำเร็จ เพื่อคืนอิสระให้กับประชาชนคนไทย ให้ทุกคนมีต้นทุนในการดำเนินชีวิตและธุรกิจต่าง ซึ่งเท่ากับการ “ปลดล็อก” ศักยภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ประเทศเดินหน้าต่อไปได้ แต่งานนี้จะสำเร็จได้ ญุณแจสำคัญ คือ แรงสนับสนุนจากภาคประชาชนและธุรกิจ ที่จะช่วยทำให้นักการเมือง “กล้า” ตัดสินใจ

The SEACEN Research and Training Centre

ในปี 2560 นี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 53rd SEACEN Governors' Conference และ 37th Meeting of the SEACEN Board of Governors นับเป็นครั้งที่ 7 ของการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระดับผู้ว่าการธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The South East Asian Central Banks: SEACEN) ที่มีมาอย่างยาวนานกว่า 5 ทศวรรษ นับตั้งแต่การประชุมครั้งแรกในปี 2509 โดยมี ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นผู้ว่าการ ธปท. ในขณะนั้น

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก คุณนพดล บุรณะธนัง รองผู้อำนวยการ ธปท. สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น มาบอกเล่าความเป็นมาและบทบาทของ The SEACEN Research and Training Centre ในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่ง Director of Learning Design and Development (LDD) ระหว่างปี 2556 - 2558

ความเป็นมาของ The SEACEN Centre

The South East Asian Central Banks Research and Training Centre หรือ The SEACEN Centre คือ ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมของกลุ่มธนาคารกลางแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี 2525 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เพื่อรับผิดชอบเรื่องการฝึกอบรมทางวิชาการ และพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับธนาคารกลางให้กับบุคลากรของธนาคารกลางประเทศสมาชิก เป็นศูนย์กลางเพื่อการวิจัย แลกเปลี่ยน ฝึกฝน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือของธนาคารกลางในภูมิภาค

สืบทอดเจตนารมณ์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

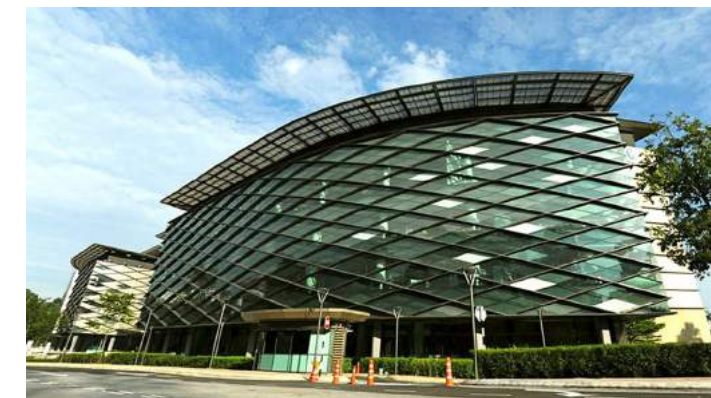
ตลอดระยะเวลาที่ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ ธปท. ท่านได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเป็นผู้ริเริ่มและผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่าง

ธนาคารกลางในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนนำไปสู่การจัดตั้ง The SEACEN ขึ้นเมื่อปี 2508 ในการสืบทอดเจตนารมณ์ของท่าน ธปท. ได้ให้ความสำคัญกับ SEACEN อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งผู้บริหารของ ธปท. ไปเป็นผู้ว่าการ The SEACEN Centre โดยผู้ว่าการคนแรกของ The SEACEN Centre คือ นายยีน ฮันตระกูล ผู้ว่าการฝ่ายวิชาการ ธปท. ในขณะนั้น ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานสำคัญ ทำให้ The SEACEN Centre เติบโต และเป็นศูนย์ฝึกอบรมสำคัญของธนาคารกลางสมาชิกในปัจจุบัน และล่าสุดในโอกาสครบรอบ 100 ปีชาตกาล ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ บุคคลสำคัญของโลก ธปท. ได้ร่วมกับ The SEACEN Centre จัดงานสัมมนาและจัดแสดงนิทรรศการ เพื่อสดุดีคุณงามความดีของท่านเมื่อปี 2559 ที่ผ่านมา

บทบาทและหน้าที่ของ The SEACEN Centre

นับตั้งแต่จัดตั้ง บทบาทหน้าที่ของ The SEACEN Centre ได้สร้างความโดดเด่นเฉพาะตัวในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ในการสร้างเสริมศักยภาพด้านการธนาคารกลางให้แก่บุคลากรของธนาคารกลางประเทศสมาชิก โดยมีโครงการฝึกอบรม โครงการทำวิจัย รวมทั้งเป็นเวทีความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่อยู่ในความสนใจ

The SEACEN Centre พัฒนาหลักสูตรตามบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลาง ซึ่งครอบคลุม 4 สาขาหลัก ได้แก่ (1) เศรษฐศาสตร์มหภาค และนโยบายการเงิน (2) เสถียรภาพระบบการเงิน และการตรวจสอบและกำกับสถาบันการเงิน (3) ระบบการชำระเงิน และ (4) ภาวะผู้นำ และธรรมาภิบาลของธนาคารกลาง แต่ละปีจะมีหลักสูตรต่าง ๆ รวมกันกว่า 20 หลักสูตร ในจำนวนนี้จะมีหลักสูตรพิเศษ (Signature Programme) 6 หลักสูตร หลักสูตรพิเศษนี้ The SEACEN Centre พัฒนาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและพันธมิตรที่มีชื่อเสียงในด้านนั้น ๆ เช่น IMF, World Bank, Bank of England (BOE), Bank of Japan (BOJ), Bank for International Settlements (BIS), International Organization of Securities Commissions (IOSCO Toronto Centre), European Central Bank (ECB) และ Deutsche Bundesbank เป็นต้น

ในการพัฒนาหลักสูตร The SEACEN Centre ใช้ Instructional Designers ร่วมกับ Subject Matter Experts (SME) โดยใช้กรอบการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า ADDIE - Analysis, Design, Development, Implementation และ Evaluation ซึ่งถือเป็น Best Practices ในการพัฒนาหลักสูตรของศูนย์ฝึกอบรม รวมทั้งการนำหลักการของ Adult Learning มาใช้ในการฝึกอบรม เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับผู้เข้ารับการอบรมเป็นหลัก จึงต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับธนาคารกลางประเทศสมาชิก เครื่องมือสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ The SEACEN Centre นำมาใช้มาก คือ กรณีศึกษา (Case Study) ซึ่งช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจสถานการณ์จริงและฝึกปฏิบัติจริง

The SEACEN Centre มีการออกแบบหลักสูตรหลายระดับตามความเหมาะสมของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทั้งหลักสูตรชั้นกลางที่เน้นความรู้ทางด้านเทคนิค การนำมาใช้งาน การวิเคราะห์ หลักสูตรขั้นสูงที่เน้นการอภิปราย เสนอแนวคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้รับการอบรม

หลักสูตรสำคัญที่จะขอล่าถึง คือ หลักสูตร Signature Programme ที่ออกแบบเฉพาะสำหรับ The SEACEN Centre โดยหลักสูตรที่ได้รับการตอบรับสูงจากผู้เข้ารับการอบรมในลำดับต้น ๆ คือ Advanced Leadership และ Governance in Central Banking ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ออกแบบสำหรับผู้บริหารระดับสูง หลักสูตรแรกมีลักษณะเด่นที่สำคัญ คือ เป็นหลักสูตรที่ใช้กรณีศึกษาที่เป็นเหตุการณ์จริง และวิทยากรจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด โดย The SEACEN Centre จะเลือกกรณีศึกษาที่ตรงกับ The SEACEN Leadership Competency ที่ต้องการในแต่ละครั้ง ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่ง คือ การได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากผู้ว่าการหรือรองผู้ว่าการ เช่น Opening Speech และ Dialogue with Governor ทั้งนี้ มีผู้ว่าการที่ให้เกียรติมาถ่ายทอดประสบการณ์ในหลักสูตรนี้ ได้แก่ ดร.ธาริษา วัฒนเกส อดีตผู้ว่าการ ธปท. Governor Zeti Akhtar Aziz ของมาเลเซีย และ Governor Amando M. Tetangco ของฟิลิปปินส์

หลักสูตร Governance in Central Banking เป็นอีกหนึ่งหลักสูตรที่ The SEACEN Centre ให้ความสำคัญ โดยออกแบบหลักสูตรร่วมกับ Dr. Gavin Bingham ซึ่งเป็นอดีตผู้เชี่ยวชาญด้านธรรมาภิบาลของ BIS หลักสูตรนี้เน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารกลางประเทศสมาชิก ในประเด็นเรื่องธรรมาภิบาลที่หลากหลายและแตกต่างกันในทางปฏิบัติ

นอกจากนี้ มีการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานร่วมกับ Asian Development Bank (ADB) และ ASEAN-Australia Development

Cooperation Program (AADCP) สำหรับประเทศกลุ่ม CLMV รวมทั้งการจัดประชุมและสัมมนาประจำปีของผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ การประชุมสัมมนาผู้ว่าการ SEACEN การประชุมสัมมนารองผู้ว่าการด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน การประชุมสัมมนาผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ และบทบาทของธนาคารกลางในภูมิภาคนี้ และเป็นข้อมูลสำคัญในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการอบรมในแต่ละด้านตามความต้องการพัฒนาบุคลากรของธนาคารกลางประเทศสมาชิก

บทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทย

ความสำเร็จของ SEACEN ทำให้ธนาคารกลางเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 20 ประเทศในปัจจุบัน ในฐานะสมาชิก ธปท. มีบทบาทสำคัญต่อ SEACEN หลายด้านด้วยกัน ทั้งในระดับนโยบายที่กำหนดกลยุทธ์ของ SEACEN ที่มีการประชุมสภาผู้ว่าการ (Board of Governors) ทุกปี ซึ่งจะเวียนกันเป็นเจ้าภาพ ในปีนี้ ธปท. จะเป็นเจ้าภาพการประชุม 53rd SEACEN Governors' Conference และ 37th Meeting of the SEACEN Board of Governors นับเป็นครั้งที่ 7 ของการเป็นเจ้าภาพ นอกจากนี้ ยังร่วมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมอื่น ๆ ตลอดจนการจัดฝึกอบรมร่วมกับสถาบันฝึกอบรมและส่วนงานที่เกี่ยวข้องทุกปี ซึ่งได้รับการชื่นชมเป็นอย่างมากจากผู้เข้าร่วมสัมมนา และทีมงานจาก SEACEN

นอกเหนือจากการส่งพนักงานเข้าร่วมฝึกอบรม ธปท. ยังให้การสนับสนุน The SEACEN Centre ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ผู้บริหารระดับสูงให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายในหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่ง

ไม่เพียงแต่ ธปท. เท่านั้น ธนาคารกลางประเทศอื่น ๆ ต่างก็เห็นความสำคัญในส่วนนี้ และมองว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญอีกด้านหนึ่งด้วย โดยวิทยากรหลายท่านกล่าวว่า นอกจากการสอนแล้ว ยังได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากเพื่อนธนาคารกลางด้วยกัน และยังเป็นการสร้างเครือข่ายที่ดีที่ช่วยในการทำงานในอนาคตอีกด้วย

การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบหลักสูตรหลาย ๆ หลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรด้านการชำระเงิน ธปท. ได้ส่งทีมผู้เชี่ยวชาญของ ธปท. อาทิ คุณรณศักดิ์ เรืองวิริยกุล ดร.ต๋นยั เจียวรงค์ และ ดร.วิชกร จิวากานนท์ เป็นหัวเรือใหญ่และร่วมพัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น ธปท. ยังส่งนักวิจัยไปร่วมทำวิจัยที่ SEACEN ได้แก่ คุณทำนอง ดาศรี และ ดร.ฐานิศร เดชอ่ำง รวมทั้งนักวิจัยอีกหลาย ๆ ท่าน โดยเฉพาะจากสายนโยบายการเงิน และสายนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อสร้างความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจการเงินของประเทศในภูมิภาคให้เติบโตอย่างมั่นคง

คุณนพดล บุรณะธำณัฏ์ ถ่ายภาพร่วมกับ Dr. Zhou Xiaochuan ผู้ว่าการ People's Bank of China ในขณะที่เดินทางไปจัดงาน SEACEN Governors' Conference ที่ประเทศเนปาล

42nd SEACEN Governors' Conference and 26th Meeting of the SEACEN Board of Governors
Bangkok, Thailand 27 - 30 July 2007

อาจารย์จักรพันธุ์ โปษยกฤต ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

ภาพผู้ว่าการป่วย อังภากรณ์ และผู้ว่าการนุกุล ประจวบเหมาะ ที่วาดโดยอาจารย์จักรพันธุ์ โปษยกฤต ปัจจุบันจัดแสดงใน Hall of Fame ของ รบพ. สำนักงานใหญ่

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจากศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) อาจารย์จักรพันธุ์ โปษยกฤต ที่ได้มาบอกเล่าเรื่องราวในอดีตที่ท่านได้มีโอกาสวาดภาพผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ถึง 10 ท่าน รวมถึงโครงการ “พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ จักรพันธุ์ โปษยกฤต”

บทสัมภาษณ์นี้อาจไม่สมบูรณ์นัก เพราะเขียนขึ้นในช่วงที่อาจารย์จักรพันธุ์ โปษยกฤต ยังอยู่ในระหว่างพักรักษาตัว ทำกายภาพฟื้นฟูจากอาการป่วย ด้วยสาเหตุเส้นเลือดฝอยในสมองอุดตัน

จึงเป็นเหตุเกี่ยวเนื่องให้การรำลึกความหลังอันยาวนาน ล่วงเลยร่วม 44 ปี ย่อมเป็นเรื่องอ่อนล้า สับสนอยู่พอควร ทั้งที่อาจารย์ยังจดจำทุกเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตของชีวิตได้แม่นยำ แจ่มชัดไม่เคยลืมเลือน

เพียงแต่ยังยากที่จะตอบคำถาม หรือบรรยายให้รับรู้ได้โดยพลันด้วยเหตุแห่งสุขภาพดังกล่าว

อาจารย์เริ่มเขียนภาพอดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (รบพ.) มาตั้งแต่ปี 2516 ขณะยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาวิจิตรศิลป์ไทยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ระหว่างช่วงปีสุดท้าย ก่อนที่จะลาออกมาใช้ชีวิตศิลปินอิสระอย่างแน่วแน่แท้จริง โดยไม่เวียนกลับไปสู่สถาบันใดอีกเลยในปีเดียวกันนั้น

หากยังคงเขียนภาพบรรดาท่านผู้ว่าการ รบพ. ต่อเนื่องมาจนถึงปี 2528 โดยหลายภาพเขียนย้อนหลังจากภาพถ่ายด้วยบางท่านพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว แต่บางภาพอาจารย์ก็หิวขาหยัง พร้อมสี ฝุ่นกัน น้ำมันลินสีด ไปนั่งเขียนจากตัวจริงบนห้องผู้ว่าการ ที่ รบพ. วังบางขุนพรหม

อาจารย์มักเล่าให้ลูกศิษย์และมิตรสหายใกล้ชิดฟังเสมอว่า ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ กับ คุณนุกุล ประจวบเหมาะ ให้เกียรติศิลปินมาก พุดคุยเป็นกันเองอย่างสนิทสนม “...คุณนุกุล ท่านสั่งไอติมมาเลี้ยงเราด้วย แต่ตัวท่านไม่ได้กินเองหรอก คงไม่อยากกินต่อหน้าแขก...”

แม้ไม่ได้เขียนภาพเหมือนของผู้ว่าการ รบพ. คนต่อ ๆ มาอีกเลย แต่ในปี 2533 รบพ. ก็ให้อาจารย์เขียนภาพ “สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าสุทธาทิพยรัตน์ สุขุมขัตติยกัลยาวิดี กรมหลวงศรีรัตนโกสินทร” ไปประดิษฐานยังห้องสีชมพู วังบางขุนพรหม

ครั้นถึงปี 2535 ถัดมาอีก 2 ปี รบพ. ก็เป็นเจ้าของภาพ “วันทองสั่งเรือน” ฝีมืออาจารย์จักรพันธุ์ ซึ่งเขียนขึ้นจากความประทับใจในบทเพลง ทอยนอก 3 ชั้น ตามเนื้อร้องบทกลอนเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนพานางวันทองหนีจากเรือนขุนช้าง

๕๖ จิตรกรรมจิตรกร ๕๖

ผลงาน “วันทองสั่งเรือน” จัดแสดงที่อาคาร 1 อปท. สำนักงานใหญ่

“พี่จะลาไปก่อนแล้วเจ้าแก้วเอ๋ย สิ่งไรเลยเคยทำเจ้าจำได้
ขอฝากขุนช้างด้วยช่วยปลอบใจ ข้าพล่าหาให้เหมือนพี่ยัง
ถึงกรงนกขุนทองอยู่ทั้งคู่ นกโนรีแขวนอยู่ที่เตียงตั้ง
นกเอ๋ยเคยเสียนะดัง ฟังขึ้นเขยชมอารมณ์นาง”
เพลง ทอยยนอก 3 ชั้น เป็นอมตคติตรสอันได้รับยกย่องใน
บรรดาผู้นิยมดนตรีมโหรีปีฟ้าพญาว่า ไพเราะด้วยท่วงทำนองบรรเลง
และขับร้องฉันทะ โภาพ “วันทองสั่งเรือน” นี้ งดงาม นุ่มนวล
ด้วยบรรยากาศ โครงสรี ี่เปี่ยม ่องค์ประกอบ อันถึงพร้อมแก่ความเป็น
อมตจิตรกรรมชั้นครูของศิลปินผู้เขียน คือ อาจารย์จักรพันธุ์ โปษยกฤต
ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ แขนงจิตรกรรม ผู้ได้รับยกย่องเป็น
หนึ่งในจำนวนห้าสิบสองนายช่างเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ฉนั้น

ยังมีผลงานศิลปะของอาจารย์อีกเป็นจำนวนมากที่สร้างสมไว้
หลายภาพเคยมีผู้เสนอราคาให้อย่างงาม แม้ขณะต้องการปัจจัย
เพื่อซื้อที่ดินขจัดปัญหาสร้างตึกสูงประชิดบ้านและมูลนิธิจักรพันธุ์
โปษยกฤต ซึ่งจดทะเบียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2545
ก็ตาม แต่ด้วยเหตุผลเพียงข้อเดียวสั้น ๆ ว่า “ถ้าเราขายงาน
แล้วจะเหลืออะไรไว้ให้คนดูในพิพิธภัณฑ์” นั่นคือ สัจวาจาปฏิเสธ
อันหนักแน่นมั่นคง ยากจะถอนคืน ไม่ว่าวันเวลาจะเปลี่ยนไป
ฤาฉนั้นอันจนแก่ชีวิตสักเพียงใดก็ตาม

“พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ จักรพันธุ์ โปษยกฤต” เป็นโครงการ
ที่มูลนิธิจักรพันธุ์ฯ กำลังดำเนินการก่อสร้างซึ่งจะเสร็จสมบูรณ์
ปลายปี 2560 นี้ เป็นอาคาร 2 ชั้นครึ่ง ยกพื้นสูงเพื่อป้องกันปัญหา

ผลงาน “สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าสุทธาทิพยรัตน์ สุขุมขัตติย
กัลยาณี กรมหลวงศรีรัตนโกสินทร” จัดแสดงที่วังบางขุนพรหม

น้ำท่วม โดยเฉพาะเรื่องอัคริภัยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเป็น
ที่เก็บรักษามรดกทางวัฒนธรรมแหล่งสำคัญของชาติอีกแห่งหนึ่ง
ตั้งอยู่ในซอย 58 (จันทร์แจ่มใส) ถนนสุขาภิบาล 5 แขวงออเงิน
เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร บนที่ดิน 3 ไร่ครึ่ง ออกแบบและควบคุม
การก่อสร้างโดยสถาปนิก 2 ท่าน คือ คุณจิรากร ประสงค์กิจ เป็น
ผู้กำหนดรูปทรง ขนาดพื้นที่ ระบบควบคุมแสงสว่าง ตามมาตรฐาน
ที่ถูกต้องของพิพิธภัณฑ์ทั้งหลายในโลก ว่าต้องไม่เกินร้อยละเท่าไร
จึงจะไม่ทำลายงานศิลปะที่จัดแสดงในห้องต่าง ๆ ประกอบด้วย
ห้องนิทรรศการผลงานจิตรกรรม งานหุ่นกระบอก งานออกแบบ
และงานประณีตศิลป์ทั้งหลาย ตั้งแต่อาจารย์ยังเด็กจนถึง
ปัจจุบัน จำนวน 4 ห้อง คือ ห้องนิทรรศการ 1 อยู่บนชั้นลอย
เหนือโรงแสดงหุ่น ถัดชั้นลอยขึ้นไปเป็นชั้น 2 มีห้องนิทรรศการอีก
3 ห้อง และห้องเขียนรูปของอาจารย์ ก็อยู่ชั้นนี้

สำหรับชั้น 1 เปิดกว้างไว้สำหรับการเรียน การสอน
นาฏดุริยางคศิลป์ อาทิ หุ่นกระบอก และมโหรีปีฟ้าพญา มีพื้นที่
ทั้งหมด 675 ตารางเมตร เตรียมพร้อมเพื่อใช้เป็นโรงละคร
ขนาดเล็ก หรือโรงเล่นหุ่นกระบอกที่เชื่อว่าไม่มีที่ไหนในโลก
ใหญ่กว่านี้อีกแล้ว โดยแบ่งเป็นพื้นที่การแสดง 300 ตารางเมตร พื้นที่
ผู้ชม 300 ตารางเมตร ประมาณ 400 ที่นั่ง และพื้นที่
นักดนตรีอีก 75 ตารางเมตร หากยังสามารถปรับเปลี่ยนเป็น
โรงแสดงนิทรรศการหมุนเวียน หรือกิจกรรมนอกประสงค์อื่นใด
ได้อีกด้วย ทั้งหมดเป็นภาระหน้าที่ของสถาปนิกอีกท่าน คือ

อาจารย์จักรพันธุ์ ตรวจสอบความเรียบร้อย
การหล่อพระพุทธรูปมหาปารมีนภาพพิสุทธินุตรสังคามวิชัย

คุณสมชาย จิตคงกาล ด้วยรู้ทางหนีทีไล่ในการแสดงหุ่นกระบอก
เป็นอย่างดี เพราะร่วมสร้างและกำกับฉากหุ่นกับคณะอาจารย์จักรพันธุ์
มาตั้งแต่เรื่อง “สามก๊ก” เมื่อปี 2532 สืบเนื่องมาถึง “ตะเลงพ่าย” ซึ่งจะ
เบิกโรงแสดงจริง ณ โรงหุ่นของ “พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ จักรพันธุ์
โปษยกฤต” บริเวณจุดที่วางศิลาฤกษ์ไว้เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2556 โดย
พระอาจารย์บุญ สิริบุญญ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดเขาสุกิม ศิษย์องค์สำคัญ
ของท่านพระอาจารย์สมชาย วิถีวิริโย พระเถระจารย์ซึ่งอาจารย์จักรพันธุ์
เคารพบูชาเป็นอย่างสูงนั้น อาจารย์ให้สร้างศาลาเพื่อประดิษฐาน “พระพุท
ธมหาปารมีนภาพพิสุทธินุตรสังคามวิชัย” ขนาดหน้าตัก 30 นิ้ว ไว้เป็นที่บูชา
สักการะ ด้วยระลึกถึงคุณแห่งพระรัตนตรัย อันได้พึ่งพระพุทธรูปมหาปารมี
นภาพพระองค์นี้ หล่อจำลองเป็นขนาดหน้าตัก 5 นิ้ว 9 นิ้ว และ 30 นิ้ว
ให้พุทธศาสนิกชนเข้าไปบูชา จึงได้ปัจจัยมาซื้อที่ดินและสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อ
การเรียนรู้แห่งนี้ได้สำเร็จ

อีกเหตุผลที่สำคัญ คือ มูลนิธิจักรพันธุ์ โปษยกฤต มีปณิธานมั่นคง
ในการจรรโลงพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม จึงตั้งใจสร้างศาลาพระ
ไว้ให้พุทธศาสนิกชนกราบไหว้บูชา สมดังสัจวาจาที่ว่า

นตฺถิ เม สรณํ อนุญฺ สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี

พุทฺโธ เม สรณํ วรํ พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

นตฺถิ เม สรณํ อนุญฺ สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี

ธมฺโม เม สรณํ วรํ พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

นตฺถิ เม สรณํ อนุญฺ สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี

สงฺฆโม เม สรณํ วรํ พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ จักรพันธุ์ โปษยกฤต
จะเสร็จสมบูรณ์ปลายปี 2560

พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งพิงรำลึกสูงสุดของอาจารย์จักรพันธุ์
เสมอมา ไม่ว่ายามสุขหรือยามทุกข์ยาก เกิดปัญหาอันสุดปัญญา
แก้ตก อาจารย์จะทำตามบทเพลงข้าปู่ ไหว้ครูหุ่นกระบอก คือ
“สิบนิ้วลูบจะยกขึ้นประนม ขอลถวายบังคมเหนือเกศ
ไหว้พระพุทธรูปธรรมล้ำโลกีย์ โพล่ยกยอได้มีมาบิฑา”
ที่สุด แม้เมื่อครั้งมีข่าวแว่วมาว่า ชื่อ อาจารย์จักรพันธุ์
โปษยกฤต กำลังถูกพิจารณาให้เป็นศิลปินแห่งชาตินั้น
อาจารย์ปรารภขึ้นลอย ๆ ว่า

“เราอธิษฐานต่อหน้าพระทุกวัน สาธุ...ขออย่าให้เราได้เป็น
ศิลปินแห่งชาติเลย...ลำบากต้องไปรับ ไปแสดงโน่นนี่...
ชี้แจงแจ่มแจ้ง”

การเป็นศิลปินแห่งชาติคงไม่ใช่เรื่องสำคัญ
คอขาดบาดตาย พระรัตนตรัยท่านเลยไม่ช่วยขจัดปิดเป่า
ให้แคล้วคลาดรอดพ้นสมดังเจตนารมณ์ฐานของอาจารย์
จักรพันธุ์ โปษยกฤต

กรรณทออง ชุตินา

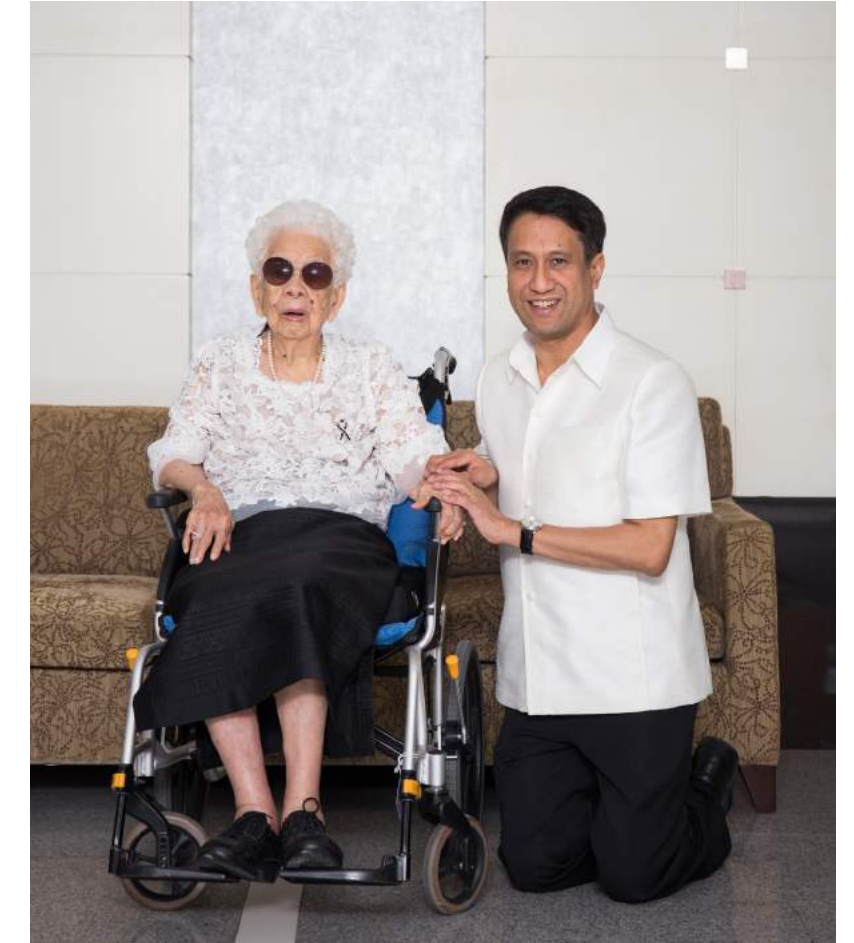
ร่วมวางรากฐานช่วงก่อตั้ง สปท.

คุณกรรณทออง ชุตินา หรือ “คุณย่ากรรณทออง” ในวัย 101 ปี อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) ถือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางรากฐานสำคัญ ที่ทำให้แบงก์ชาติดำเนินการตามพันธกิจมาจนถึงทุกวันนี้ ทั้งนี้ เรื่องราวความภาคภูมิใจตลอดระยะเวลาการทำงานกว่า 28 ปีของท่าน ได้รับการถ่ายทอดผ่านบทสัมภาษณ์โดย คุณสรณคน นุ่มนนท์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน สปท. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด วิธีการทำงาน และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ “คนแบงก์ชาติ” ได้อย่างถ่องแท้มากยิ่งขึ้น

จุดเริ่มต้น...บนเส้นทางที่มุ่งมั่น

คุณย่ากรรณทออง เกิดเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2459 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรสาวของ หลวงอนุสารสุนทร (สุนธีร์ ขวัญแสง) อดีตกรรมการพิเศษเมืองนครเชียงใหม่ และนางอโนชา ชุตินา มีพี่น้องร่วมมารดาและต่างมารดา 6 คน ซึ่งหนึ่งในพี่น้องที่พวกเราอาจคุ้นชื่อคือนางกิมฮ้อ นิมนานเหมินท์ คหบดีที่ชาวเชียงใหม่ยกย่องและเคารพนับถือมากคนหนึ่ง ในยุคนั้น โดยนางกิมฮ้อเป็นผู้บริจาคที่ดินในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และที่ดินในการตัดถนนเข้าสู่มหาวิทยาลัย (ถนนนิมนานเหมินท์ในปัจจุบัน) นอกจากนี้ นางกิมฮ้อยังมีบุตรธิดารวม 6 คน ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ คุณพิสุทธิ นิมนานเหมินท์ ผู้ว่าการแบงก์ชาติคนที่ 8

ในสมัยนั้น บิดามารดาไม่นิยมที่จะส่งบุตรสาวไปเล่าเรียนหนังสือ โดยมักจะสอนลูกให้เป็นกุลสตรี แม่ศรีเรือน เพื่อคอยดูแลครอบครัวเมื่อแต่งงานแล้ว แต่สำหรับบิดามารดาของคุณย่ากรรณทออง กลับเห็นต่าง ส่งท่านไปเข้าเรียนตั้งแต่เยาว์วัย โดยเริ่มต้นเรียนที่โรงเรียนในตัวเมืองเชียงใหม่ รวมถึงโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ และบิดาได้ตัดสินใจส่งไปเรียนโรงเรียนประจำที่ป็นัง และเรียนต่อที่มหาวิทยาลัย Bristol ประเทศอังกฤษ จนเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองปะทุขึ้น จึงย้ายไป

คุณกรรณทออง ชุตินา ถ่ายภาพร่วมกับ คุณสรณคน นุ่มนนท์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน ในโอกาสงานรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่มาก ประเพณีสงกรานต์ปี 2560 ที่ สปท.

เรียนต่อที่มหาวิทยาลัย Minnesota สหรัฐอเมริกา จนจบปริญญาตรี ด้านบริหารธุรกิจในปี 2485 และจบปริญญาโท MBA ที่ University of Pennsylvania ในปี 2487 นับเป็นผู้หญิงไทยน้อยคนนักที่มีโอกาสได้รับการศึกษาจากต่างประเทศในยุคนั้น

ในช่วงที่ศึกษาอยู่ที่สหรัฐฯ คุณย่ากรรณทอองเป็นหนึ่งในเครือข่ายสหรัฐอเมริกาช่วยงานอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐฯ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เช่น แปลเอกสาร และสอนภาษาไทยให้ทหารอเมริกัน เป็นต้น รวมทั้งเข้าทำงานที่ Office of War Information ที่นครซานฟรานซิสโก และ Voice of America ที่นครนิวยอร์กในช่วงปี 2488 - 2489

คุณกรองทอง ชูติมา ถ่ายภาพพร้อมกับ ผู้ว่าการวิโรไท สันติประภาพ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560

“ขอให้มีความตั้งใจ ทำงานให้ทันกับเหตุการณ์
เป็นทั้งคนเก่งและคนดี และจงมีความภูมิใจ
กับการเป็นคนแบงก์ชาติ”

จุดเริ่มต้นของการทำงานที่แบงก์ชาติเกิดขึ้นเมื่อคุณย่ากรองทอง ได้เขียนใบสมัครขอเข้าทำงานที่แบงก์ชาติก่อนเดินทางกลับมาจากประเทศไทย ซึ่งท่านได้เขียนเล่าไว้ในหนังสือที่ระลึก 60 ปี เสรีไทย สายนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า “ดิฉันได้กลับประเทศไทยในปลายปี 2490 โดยใช้เวลาเดินทางนานมาก เพราะเป็นเรือขนส่งภาระที่แวะจอดตามท่าเรือต่าง ๆ ในหลายประเทศ ก่อนจะถึงกรุงเทพฯ ตื่นเต้นมาก ยังไม่รู้ว่าจะอนาคตจะเป็นอย่างไร เคยเขียนใบสมัครไปทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นธนาคารกลางที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นมาไม่นาน...”

หลังจากกลับมาเมืองไทยเพียง 2 เดือน แบงก์ชาติก็เรียกเข้าทำงาน โดยเริ่มทำงานวันแรกในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2491 ในตำแหน่ง “นายเวร” ระดับชั้น 5 ส่วนการค้นคว้า ฝ่ายบัญชาการ และ

เติบโตในหน้าที่การงานมาตลอดระยะเวลากว่า 28 ปี และเกษียณอายุเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2519 โดยดำรงตำแหน่งสุดท้าย ในฐานะผู้ช่วยผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

“แรก ๆ ยังไม่รู้ว่าจะงานที่จะต้องทำคืออะไร หลังจากนั้น ตลอดมาในการทำงานที่แห่งนี้ มีแต่ความพอใจ มีอิสระอย่างมากในความคิด และเป็นอย่างฝัน ที่อยากทำงานเกี่ยวกับบ้านเมือง ยิ่งทำก็ยิ่งได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ ได้พบคนดีทั้งในประเทศและต่างประเทศ”

พนักงานแบงก์ชาติรุ่นบุกเบิก

เมื่อครั้งที่ท่านเข้ามาทำงานที่แบงก์ชาติในปี 2491 ขณะนั้นแบงก์ชาติเพิ่งจัดตั้งขึ้นได้ไม่นาน มีพนักงานประมาณ 150 คน โดยส่วนหนึ่งโอนมาจากสำนักงานธนาคารชาติไทยเดิม พนักงานทุกคนต่างเริ่มเรียนรู้งานของธนาคารกลาง แต่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในอีกหลายแขนงวิชา ด้วยเหตุนี้ คุณย่ากรองทองซึ่งเรียนจบทางด้านการเงินการธนาคาร ประกอบกับมีพื้นฐานภาษาอังกฤษ

เป็นอย่างดี จึงมีส่วนร่วมในการจัดระบบ กระบวนการ และทิศทางการทำงาน อันเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้แบงก์ชาติดำเนินการตามพันธกิจมาจนถึงทุกวันนี้

คุณย่ากรองทองเล่าให้ฟังว่า สถานที่ทำงานของแบงก์ชาติในสมัยนั้นคือ วังบางขุนพรหม และตึกไม้ข้าง ๆ โดยต้องทำงานอยู่บนชั้น 2 ของวังบางขุนพรหม ขึ้นเดียวกับห้องทำงานของผู้ว่าการ โดยมีคุณสมหมาย สุนทรตระกูล หัวหน้าส่วนค้นคว้า เป็นหัวหน้าคนแรก

“ภารกิจของเรา คือ ไฟโอเนียร์จ๊อบ ทุกอย่างเพิ่งเริ่มต้น เสร็จจากงานก็ต้องไปช่วยกันจัดห้องสมุดที่มีตำราต่าง ๆ อยู่เพียงไม่กี่เล่ม จนตอนนี้กลายเป็นห้องสมุดที่กว้างใหญ่ ได้อยู่ทันเห็นการเติบโตขององค์กรที่ถูกพันและภาคภูมิใจตลอดชีวิตการทำงาน”

นอกเหนือจากงานหลักที่ได้รับมอบหมาย ทั้งงานฝ่ายบัญชาการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายการธนาคารภายในประเทศแล้ว คุณย่ากรองทองยังได้รับมอบหมายให้ดูแลเขตต่างประเทศที่มาเยือนแบงก์ชาติ จนสร้างความประทับใจกับผู้มาเยือนเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังร่วมเดินทางไปประชุมที่ต่างประเทศกับผู้ว่าการในเวทีต่าง ๆ เช่น การประชุมประจำปีของธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ รวมทั้งมีโอกาสไปอบรมดูงานที่ธนาคารกลางหลายแห่ง เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา อิตาลี และตุรกี เรียกได้ว่าเป็นพนักงานแบงก์ชาติรุ่นบุกเบิกที่ได้ไปดูงานในธนาคารกลางเหล่านั้น

นอกจากนี้ ท่านยังได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในปี 2513 และมีบทบาทช่วยเหลือสังคมในมูลนิธิต่าง ๆ เช่น มูลนิธิธนูเคราะห์คนพิการ และมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ก่อนเกษียณอายุราชการในปี 2519

สำหรับบรรยากาศการทำงานในสมัยนั้น คุณย่ากรองทองเล่าว่า ทุก ๆ คนที่ทำงานจะรู้จักกันดีเกือบหมด เพราะมีพนักงานไม่มากนัก แต่ก็จะแบ่งแยกคบกันเป็นกลุ่มผู้หญิงและกลุ่มผู้ชาย เพื่อนร่วมงานที่สนิทด้วย คือ คุณหญิงสุภาพ ยศสุนทร คุณวารี พงษ์เวช คุณนุฏล ประจวบเหมาะ และคุณกัทลี สมบัติศิริ ช่วงพักเที่ยงก็จะไปทานข้าวกับกลุ่มผู้หญิงที่ร้านแขกติดแม่น้ำ และด้วยท่านเป็นคนไม่ค่อยพูด ไม่พูดจาอะอะเสียงดัง เพื่อน ๆ มักจะชอบเข้ามาพูดคุยด้วย ท่านเขียนบันทึกไว้ว่า “หัวหน้างานคุณสมหมาย เป็นหัวหน้าที่ดีมาก เพอร์เฟกต์ แม้คุณสมหมายจะไม่เคยชมต่อหน้า แต่จะไปพูดชมกับภรรยา ในขณะที่เพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ที่ดีมาก ไม่มีการอิจฉากัน ทำงานร่วมกันด้วยดี ขอบน้อมคุณกัน บางครั้งก็มีเพื่อนร่วมงานผู้ชายมาจีบ ฉันก็รู้สึกเขินอาย และกัทลีมาบอกว่า อย่าใส่กระโปรงยาว เพราะเดี๋ยวนี้สมัยใหม่ เขาใส่สั้นกัน แต่ฉันก็ยังจะใส่กระโปรงยาวอยู่ดี และตอนเย็นฉันจะใช้รถประจำทางกลับบ้านแถวบางรัก แต่บางวันน้องกัทลีมีรถมา ก็จะอาศัยติดรถและพาไปส่งบ้าน”

คุณกรองทอง ชูติมา (แถวหน้า จากซ้ายไปขวา ลำดับที่ 10) ร่วมถ่ายภาพหมู่กับผู้ว่าการปวย อึ้งภากรณ์ บริเวณด้านหน้าตึกสมเด็จ วังบางขุนพรหม

ศรีสมวงศ์ จนถึงผู้ว่าการเสนาะ อุณากรุล ถือว่าท่านเป็นแม่แบบทั้งในด้านการทำงานและการดำรงชีวิต ที่สมควรบันทึกไว้ในความทรงจำของคนแบงก์ชาติตลอดไป

ก่อนที่บทสัมภาษณ์จะดำเนินถึงตอนจบ ท่านได้ฝากข้อคิดสั้น ๆ แต่ลึกซึ้งในความหมายให้แก่น้อง ๆ ที่แบงก์ชาติว่า “ขอให้มีความตั้งใจทำงานให้ทันกับเหตุการณ์ เป็นทั้งคนเก่งและคนดี และจงมีความภูมิใจกับการเป็นคนแบงก์ชาติ”

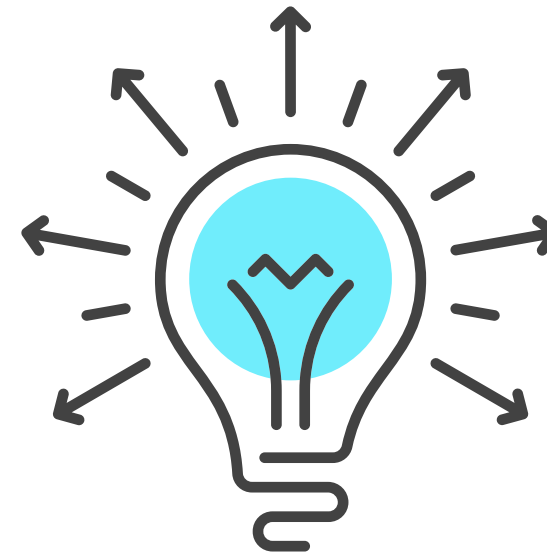

EXPLORE & DISCOVER

ด้วยเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากรของธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) ให้ถึงพร้อมทั้งทักษะความรู้ทางวิชาการที่เข้มข้น และความรอบรู้เพื่อเท่าทันต่อสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจโลก จึงเป็นที่มาของโครงการแลกเปลี่ยนพนักงานระหว่างองค์กรชั้นนำ (Secondment Program) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสในการเพิ่มพูนประสบการณ์ที่หลากหลาย

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้พูดคุยกับพนักงานผู้เข้าร่วมโครงการ Secondment โดยมีตัวแทนจากองค์กรภายนอกอย่าง จี๊ป-จิตติกานต์ วงษ์กำภู เจ้าหน้าที่บริหารอาวุโส จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มาปฏิบัติงานที่กลุ่มงานยุทธศาสตร์องค์กร สปท. และตัวแทนจาก สปท. อย่าง ทราญ - รุจา อติศรกาญจน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค ไปปฏิบัติงานที่ บริษัท ดีแอดไวเซอร์ จำกัด และกอล์ฟ - จักริ ศุภกุล ผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝ่ายตลาดการเงิน ไปปฏิบัติงานที่ Bank for International Settlements (BIS) เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้ง 3 คน จะมาแบ่งปันประสบการณ์ พร้อมฝากข้อคิดการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ

ขอบเขตงานที่รับผิดชอบ

จี๊ป : ในแง่ของลักษณะงานจะคล้ายกับที่ ก.ล.ต. ค่ะ ทั้งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร และการศึกษาประเด็นเชิงนโยบายเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายกับองค์กร แต่อาจมีความต่างของประเด็นตามพันธกิจและการกำกับดูแลที่แตกต่างกันไปของทั้งสององค์กร โดยงานที่ ก.ล.ต. ยังครอบคลุมไปถึงเรื่องการทำแผนพัฒนาตลาดทุน และแผนอื่น ๆ ที่มีประเด็นตลาดทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ รวมไปถึงงานเจรจา Free Trade Agreements (FTAs) จึงถือว่ามีความขอบเขตงานที่กว้างกว่าในส่วนนี้ค่ะ

ทราญ : สำหรับการปฏิบัติงานในบริษัทที่ปรึกษาอย่างบริษัท ดีแอดไวเซอร์ จำกัด ร่วมกับ ดร. เศรษฐวุฒิ สุทธิวาทีพันธุ์ และทีมงาน จะแบ่งงานที่รับผิดชอบออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ งานที่ปรึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่กำลังจะออก พ.ร.บ. การลงทุนใหม่ และงานเขียนบทความเกี่ยวกับการค้าเสรี บทบาทจึงต่างจากที่แบงก์ชาติ ซึ่งเดิมเป็น Economist แต่ที่ ดีแอดไวเซอร์ จะเป็นตั้งแต่ Economist Consultant ไปจนถึง Project Manager เลยค่ะ

กอล์ฟ : ก่อนหน้านั้นผมรับผิดชอบงานวิจัยที่ฝ่ายตลาดการเงินของ สปท. ครับ ดังนั้น การไปปฏิบัติงานที่ Monetary and Economic Department ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นด้านการทำวิจัยของ BIS จึงไม่ส่งผลให้ต้องเปลี่ยนลักษณะการทำงานมากนัก ทั้งนี้ งานหลักที่รับผิดชอบยังคงเป็นงานวิจัยด้านตลาดการเงิน โดยศึกษาประโยชน์ของความผันผวนในตลาดอัตราแลกเปลี่ยนต่อสภาพคล่องในตลาดส่วนหนึ่งเพื่อแสดงว่าการเข้าทำธุรกรรม (Intervene) เพื่อลดความผันผวนในตลาดของธนาคารกลางที่มากเกินไป อาจมีผลกระทบเชิงลบต่อสภาพคล่องของตลาด จนมีนัยต่อเสถียรภาพการเงินได้

ความประทับใจที่ได้รับ

จี๊ป : อันดับแรกเลย คือ ประทับใจเรื่อง “คน” เพราะที่ สปท. ให้การต้อนรับและดูแลดีมาก ช่วยสอน ให้คำแนะนำ และแชร์ประสบการณ์แบบไม่มีกั๊ก เป็นมิตรภาพดี ๆ ที่ได้รับจากทุกคนรอบตัว ประการที่สอง คือ โอกาสที่ได้พัฒนา Knowledge & Insight ของการทำงานในฐานะ Regulator จาก สปท. ซึ่งเป็นตัวอย่างของ Regulator ชั้นนำระดับประเทศ และเต็มไปด้วยบุคลากรคุณภาพ แม้ว่าจะเป็นช่วงสั้น ๆ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ สปท. ก็ช่วยให้เข้าใจ สปท. มากขึ้น ได้เห็นทั้งจุดแข็งและจุดที่สามารถพัฒนาต่อไปอีกได้ อีกด้านหนึ่งก็เป็นโอกาสที่เราได้แชร์สิ่งที่ ก.ล.ต. ทำหรือจะทำในอนาคต ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์กับงานของ สปท. เช่นกัน และประการสุดท้าย คือ โอกาสในการฝึกทักษะชีวิต หลายคนอาจจะคิดว่า มาปฏิบัติงานภายนอกองค์กรไม่เห็นจะมีอะไร แต่ส่วนตัวมองว่าเป็นการได้ก้าวออกจาก Comfort Zone เอาชนะความกลัวและความกังวลของตัวเองค่ะ

ทราญ : สนุก ทำหาย และได้เรียนรู้มากกว่าที่คิดไว้มากค่ะ เนื่องจากไม่เคยทำงานที่อื่น เลยรู้สึกเหมือนได้เข้าไปอยู่อีกโลกหนึ่ง อยากขอบคุณผู้บริหารทุกท่านและเพื่อนร่วมงานทุกคน ที่ให้โอกาสเรียนรู้ในครั้งนี้ สิ่งที่ได้เรียนรู้ ไม่ใช่แค่เรื่องงาน แต่เป็นเรื่องของชีวิตด้วยค่ะ

กอล์ฟ : ในแง่การทำงานถือว่าได้เรียนรู้แนวคิดและมุมมองจากนักวิจัยอาวุโสหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก Mentor และ Co-author ที่ให้ความเอาใจใส่กับโปรเจกต์ที่ทำร่วมกัน นอกจากนี้การจัดงานสัมมนาที่ให้นักวิจัยภายนอกสามารถนำเสนอผลงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอของ BIS ยังทำให้ผมได้รับความรู้มากขึ้นว่า หัวข้อที่เป็นประเด็นสำคัญสำหรับระบบเศรษฐกิจการเงินโลกในปัจจุบัน อยู่ใน Area ไหน และ Research Frontiers ต่อการเข้าใจประเด็นดังกล่าวอยู่ที่ใด นอกจากเรื่องงานแล้ว การได้ไปใช้ชีวิตอยู่ที่ฮ่องกงที่เป็นหนึ่งในศูนย์กลางทางการเงิน (และ Culinary Highlight) ของเอเชียก็เป็นอีกหนึ่งความประทับใจของการไปปฏิบัติงานครั้งนี้ ถือว่าได้เปิดโลกค่อนข้างมากเลยครับ

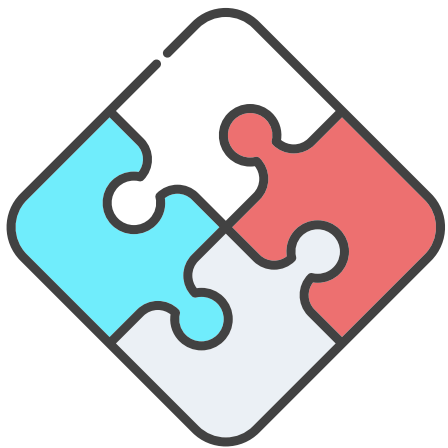
แนวทางการนำมาปรับใช้กับตนเอง

จี๊ป : Regulator ไม่สามารถดำเนินนโยบายได้โดยลำพัง ดังนั้นความเข้าใจ Stakeholders จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก สปท. ถือเป็นหนึ่งใน Stakeholders ที่ ก.ล.ต. เน้นการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในทุกระดับ การประสานงานอย่างต่อเนื่อง เปิดใจรับฟัง พยายามทำความเข้าใจกันและกัน ทำงานแบบเพื่อนที่ช่วยกันคิดช่วยกันทำ แม้ว่า

หลายเรื่องจะมีจุดที่เห็นต่างกันอยู่บ้าง แต่จากการปฏิบัติงานในช่วงที่ผ่านมา เห็นชัดว่า ธปท. เน้นเรื่อง Stakeholders Engagement เน้นกัน และได้รับการตอบรับที่ดีกลับมา ถือว่าเป็นกำลังใจที่ดีให้กับคนทำงาน อีกทั้งเป็นการส่งสัญญาณให้ Regulator ทราบว่าเรามาถูกทางแล้ว และควรเดินหน้าเรื่องนี้ต่อไป

กราย : อย่างแรกเลย คือ การใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสำหรับเอกชน เวลาหมายถึงกำไร Deadline คือเส้นตายของจริง เลยฝึกเตือนตัวเองว่า “Why” (ทำไม) “Output” (หน้าตาที่อยากได้เป็นแบบไหน) “What” (ต้องทำอะไรบ้าง) และ “How to” (ต้องทำอะไร) จะไม่มีงานไหนที่ทำแล้วเสียเปล่า อย่างที่สอง คือ การได้เข้าใจคนอื่นมากขึ้น ได้เรียนรู้ว่าต้องสวมหมวกคนฟังและคนอ่าน จนทำให้ทักษะการพูดและการนำเสนอพัฒนาไปด้วย อย่างที่สาม คือ การฝึกใช้ตรรกะและวาง Flow ของเรื่องที่จะพูดหรือเขียน โดยวาดภาพก่อนว่า ถ้าหยิบประเด็นมาเรียงใส่กระดาษทีละแผ่นเสร็จเรียบร้อย ในกรณีทีกระดาษตกพื้น แล้วคนอื่นที่เก็บกระดาษขึ้นมา สามารถเรียงใหม่ได้ถูก นั่นจึงถือว่าเป็นการวาง Flow ที่ดี และอย่างสุดท้าย คือการฝึกความเป็นผู้นำ ทั้งการวางแผนและมองความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น อย่างการได้เป็นผู้นำการประชุม ความยาก คือ ต้องหาคำตอบที่ต้องการให้ได้ภายในเวลาที่จำกัด ถ้าพูดในสิ่งที่เราคิดว่าดี และพูดให้สั้นแต่ต้องได้ใจความ

กอล์ฟ : หัวข้อที่เลือกไปศึกษาที่ BIS ถือว่าเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของฝ่ายงาน ซึ่งก็เป็นเรื่องที่สามารถศึกษาต่อยอดเพื่อพัฒนาองค์ความรู้สำหรับองค์กรต่อไปได้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดเชื่อว่า มุมมอง กระบวนการทำงาน และเครือข่ายกลุ่มนักวิจัยที่ได้รับความรู้จากการไปปฏิบัติงานครั้งนี้ จะเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญยิ่งสำหรับการทำงานในอนาคตอย่างแน่นอนครับ

ข้อเสนอแนะสำหรับพนักงานที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ

จีป : การออกไปปฏิบัติงานที่องค์กรอื่น เท่ากับแบกความเป็นองค์กรของเราติดตัวออกไปด้วย และเป็นจุดที่หลายคนมักจะกังวล แต่ในเมื่อเราได้รับโอกาสที่จะออกไปแล้ว อยากให้ทุกคนคว้าโอกาสนี้ไว้ และมองว่าเราจะสามารถ Contribute กลับมาให้ทั้งองค์กร ต้นสังกัดและองค์กรภายนอกที่เราต้องไปปฏิบัติงานได้อย่างไร ดังนั้น การเตรียมตัวที่นั่นจะช่วยเพิ่มความพร้อมและเสริมความมั่นใจ ส่วนตัวเห็นว่าเป็นการเตรียมข้อมูลของฝั่งเราให้แน่นเข้าไว้ และทางที่ดีเตรียมข้อมูลก่อนด้วยว่า องค์กรต้นสังกัดมีประเด็นหรือปัญหาใดกับองค์กรที่เราจะเข้าไปปฏิบัติงานด้วยหรือไม่ นอกจากนั้นก็เป็นการเปิดใจรับสิ่งใหม่และเพื่อนใหม่ด้วย ะ

กราย : ตอนนั้นเตรียมใจอย่างเดียวว่า ต้องอดและอดทน รับการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ให้ได้มาก เพราะรู้อองค์กรที่จะเข้าไปทำงานมีมาตรฐานสูงมาก ดังนั้น ต้องไม่ทำให้แบกชดเสียชื่อเสียง ใครที่สนใจอยากลองไปปฏิบัติงานที่องค์กรภายนอก ขอแนะนำให้บอกหัวหน้าพร้อมกับหาองค์กรที่ตัวเองสนใจ เพราะถ้าได้ทำในสิ่งที่ชอบ ก็จะมีความสุข เรียนรู้ได้มาก และทำได้ดีเองค่ะ

กอล์ฟ : ส่วนใหญ่ของผมจะเป็นการเตรียมหัวข้อวิจัยที่ได้หารือกับทางฝ่ายงานและทาง BIS แต่สิ่งหนึ่งที่พยายามระลึกอยู่เสมอคือ ในฐานะตัวแทนของ ธปท. จะต้องพยายามอย่างสุดความสามารถ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จได้ด้วยดี เช่นเดียวกับรุ่นก่อนหน้าซึ่งหากเราทำผลงานได้ดี ก็จะช่วยเพิ่มโอกาสที่ BIS จะรับนักวิจัยจาก ธปท. รุ่นต่อ ๆ ไปอีกด้วยครับ ส่วนคำแนะนำสำหรับพนักงานที่สนใจร่วมโครงการ เชื่อว่าท่านใดที่มีความสนใจในงานวิจัย นี่ถือเป็นอีกหนึ่งโครงการที่ตอบโจทย์ ทั้งในแง่เวลา ค่าแนะนำ และประสบการณ์ดี ๆ ที่ทุกคนจะได้รับในการศึกษาและตอบคำถามที่สนใจครับ

สนุก ทำกาย และได้เรียนรู้มากกว่าที่คิดไว้มากค่ะ เนื่องจากไม่เคยทำงานที่อื่นเลยรู้สึกเหมือนได้เข้าไปอยู่อีกโลกหนึ่ง
กราย - รุจา อติศรกาญจน์

มุมมอง กระบวนการทำงาน และเครือข่ายกลุ่มนักวิจัย ที่ได้รับการไปปฏิบัติงานครั้งนี้ จะเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญยิ่งสำหรับการทำงานในอนาคต
กอล์ฟ - จักริ คุสุกุล

เมื่อเราได้รับโอกาสที่จะออกไปแล้ว อยากให้ทุกคนคว้าโอกาสไว้ และมองว่าเราจะสามารถ Contribute กลับมาให้ทั้งองค์กรต้นสังกัด และองค์กรภายนอกที่เราต้องไปปฏิบัติงานได้อย่างไร
จีป - จิตติกานต์ วงษ์กำภู

ชีวิตเรียบง่ายของผู้เชี่ยวชาญ “เรื่องนี้” ที่ชื่อ “สุรพล โอภาสเสถียร”

มาถึงวันนี้ เชื่อว่าไม่มีใครที่ไม่รู้จัก “บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด” หรือคุ้นเคยกันในชื่อ “เครดิตบูโร” โดยเฉพาะคนที่ต้องการขอสินเชื่อ คนที่มีหนี้กับสถาบันการเงิน และคนที่ถูกปฏิเสธสินเชื่อ จวบจนปัจจุบัน แม้เครดิตบูโรจะดำเนินงานในฐานะหน่วยงานสนับสนุนและส่งเสริมเสถียรภาพให้กับระบบสถาบันการเงินมายาวนานกว่า 10 ปี แต่ดูเหมือนยังมีน้อยคนนักที่เข้าใจถึงภารกิจและบทบาทของ “เครดิตบูโร” อย่างถ่องแท้

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก **คุณสุรพล โอภาสเสถียร ผู้จัดการใหญ่ บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด** ซึ่งไม่เพียงมาเล่าถึงภารกิจและบทบาทหน้าที่ของเครดิตบูโร แต่ในฐานะผู้คลุกคลีเรื่องนี้และวงการสินเชื่อมายาวนาน เขายังมีมุมมองและแง่คิดที่น่าสนใจว่าด้วยเรื่องนี้ครัวเรือนไทย รวมถึงวิถีคิดและมุมมองชีวิตที่น่าเรียนรู้ มาเล่าสู่กันฟัง

กว่า 1 ทศวรรษ พัฒนาการแห่งเครดิตบูโร

คุณสุรพลเริ่มต้นเล่าถึงความเป็นมาของ “เครดิตบูโร” ว่าก่อตั้งขึ้นหลังวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 ตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (National Credit Bureau: NCB) จัดตั้งขึ้นในปี 2548 ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545

“ก่อนปี 2540 เวลาพิจารณาสินเชื่อ ธนาคารใช้ข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลบอกเล่าของผู้ขอกู้ และความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่หรือธนาคารกับผู้ขอกู้ แต่เราไม่รู้ข้อมูลว่า จริง ๆ แล้ว ผู้ขอกู้มีหนี้กับธนาคารได้บ้าง เขาปฏิบัติต่อหนี้เหล่านั้นอย่างไร ข้าราชการได้ดีหรือไม่ ฯลฯ หลักสากลบอกว่า ต้องมีองค์กรที่เอาข้อมูลของคนที่เป็นหนี้มารวมศูนย์ไว้ เหมือนเป็น ‘ถังข้อมูล’ เปรียบได้กับสำนักทะเบียนประมวลผลของมหาวิทยาลัยที่รวบรวมประวัติการศึกษาของนักศึกษาไว้ สิ่งที่เรารวบรวมก็คือ ประวัติทางการเงินในส่วนของหนี้ เราไม่ได้จัดทำบัญชีดำ (Blacklist) ผู้เป็นหนี้แต่อย่างใด”

บทบาทของเครดิตบูโร ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) การเป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลให้กับระบบสถาบันการเงินไทย เพื่อที่สถาบันการเงินจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต (2) การส่งเสริมให้เกิดความตระหนักเรื่องวินัยทางการเงินในการก่อหนี้ และการชำระหนี้ภายใต้แนวคิด “เครดิตดีไม่มีขาย อยากได้ต้องทำเอง” และ (3) การบริหารคลังข้อมูลหนี้เหล่านี้ให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการดูแลเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินไทย และเศรษฐกิจไทย

“สิ่งที่เครดิตบูโรทำมาตลอดและต้องทำต่อไป คือ การสร้างให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ ทั้งจากเจ้าของข้อมูลและผู้ใช้ข้อมูล ว่าเรามีมาตรการปกป้อง ดูแล และจัดเก็บข้อมูลแบบมาตรฐานสากล (Information Security Management Standard) เช่นเดียวกับเครดิตบูโรทั่วโลก ขณะเดียวกัน เราก็มีมาตรฐานในการกำกับคุณภาพของข้อมูล บนแนวคิด ‘ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย พร้อมใช้งาน’ เนื่องจากเราเชื่อว่า

ถ้า ‘ขยะ’ เข้ามา ก็จะได้ ‘ขยะ’ ออกไป เราจึงให้ความสำคัญกับ 2 เรื่องนี้ (Data Security & Data Quality) อย่างมากมาตลอด”

หลังจากผ่านพ้นช่วงวางรากฐานในเรื่องข้อมูล เครดิตบูโรเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ให้กับประชาชน ควบคู่ไปกับการทำหน้าที่ “เตือนภัย” ให้กับสังคมในกรณีที่มีข้อมูลหนี้ครัวเรือนไทยเริ่มมีสัญญาณบางอย่างที่ต้องระวัง คุณสุรพลยกตัวอย่าง ยุคหนึ่งที่มีการกระตุ้นเศรษฐกิจแบบประชานิยมมาก มีหลายโครงการที่ทำให้เกิดการก่อหนี้อย่างมาก เครดิตบูโรจึงออกมาทำหน้าที่ “เตือนภัยสึนามิหนี้” (Early Warning for Debt Tsunami) โดยเน้นให้สังคมก่อก่อนอย่างมีสติ และอย่าให้ก่อหนี้จากความจำเป็นไม่ใช่ความอยาก

“จุดอ่อนของสังคมไทย คือ เวลาพูดว่า ‘ท่านมีสิทธิ’ แต่ก็ไม่เคยพูดว่าท่านมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามมาด้วย ‘ท่านได้คืนภาษี’ และ ‘จ่ายสะดวก’ ถ้า 3 คำนี้มาด้วยกัน มันคือการตลาดที่สมบูรณ์แบบ ยุคนั้นเรามีความั่นทนห่วงมาก เพราะเห็นแล้วว่า ‘คลื่นยักษ์หนี้’ กำลังจะถาโถมสังคมไทย เราจึงออกมาส่งเสียงเตือนให้ระวังเรื่องความสามารถในการชำระหนี้ และเตือนถึงชีวิตหลังการก่อหนี้เยอะ ๆ ซึ่งมันลำบากแน่”

ปัจจุบันโลกการเงินกำลังเข้าสู่ยุคเปลี่ยนผ่านสู่การให้บริการทางการเงินรูปแบบดิจิทัล และเป็นยุคที่ธุรกิจขับเคลื่อนด้วยข้อมูล โดยซีไอโอแห่งเครดิตบูโรมองว่า สถาบันการเงินหลายแห่งได้ปรับตัวกันมากแล้ว โดยเฉพาะในเรื่องการปล่อยสินเชื่อ จากเดิมที่สถาบันการเงินจะปล่อยสินเชื่อก็ต่อเมื่อมีหลักประกัน (No Land, No Loan Basis) ก็เปลี่ยนมาอ้างอิงข้อมูลสถิติมากขึ้น (Risk-based Pricing Basis) ดังนั้น เครดิตบูโรจึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการทำงานเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย

ความท้าทายยุคใหม่ของเครดิตบูโร

“สิ่งที่เป็นความท้าทายในโลกอนาคต มีอยู่ 2 อย่าง คือ Known the Unknown เราต้องรู้ว่า ไม่รู้อะไร แล้วไปหาคำตอบ แต่สิ่งที่ท้าทายกว่า คือ เราพบว่าบางเรื่องมันเป็น Unknown the Unknown คือ เราไม่รู้ด้วยซ้ำว่า เราไม่รู้อะไร เหมือนที่ ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ บอกว่า เราเข้าสู่ยุคที่ ‘ความฉลาดเหลือศูนย์’ มันเป็นปรากฏการณ์ที่ยากมากเพราะเราไม่สามารถคาดเดาหรือประมาณการอะไรในอนาคตได้”

เพื่อรับมือกับความท้าทายดังกล่าว บริษัทข้อมูลเครดิตทั่วโลกจึงมองถึงเรื่องการนำข้อมูล ที่มีไปแปรเปลี่ยนเป็นสารสนเทศ เปลี่ยนเป็นงานวิจัย เปลี่ยนเป็นองค์ความรู้ และเปลี่ยนเป็นปัญญา เพราะเชื่อว่ามีเพียง “ปัญญา” ที่จะให้เห็นแนวทางในการรับมือ และแก้ไขปัญหามาในอนาคต

“คนที่อยู่ในอุตสาหกรรมของ ‘ข้อมูลเครดิต’ ทุกคนจะถามตัวเองตลอดว่า องค์กรของเรานั่งทับ ‘เหมืองข้อมูล’ ที่มีคุณค่าอยู่หรือไม่ จะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดได้อย่างไร นี่ถือเป็นความท้าทายในยุคใหม่ของเครดิตบูโร ในการที่จะเอาข้อมูลที่เรารวบรวมกว่า 90 ล้านบัญชีสินเชื่อ และพฤติกรรมการชำระหนี้ยาวนานสิบกว่าปี ไปทำให้เกิดประโยชน์โดยไม่กระทบสิทธิความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูล และต้องไม่หาประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้นเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด”

เนื่องจากตระหนักดีว่า เครดิตบูโรมีความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการข้อมูล แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการแสวงหาความรู้จากข้อมูล จึงต้องอาศัยนักวิจัยเก่ง ๆ จากหน่วยงานอื่น ซึ่งปัจจุบันเครดิตบูโรมีการลงนามความร่วมมือ กับหน่วยงานวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย เช่น สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (2) องค์กรของรัฐที่ต้องการข้อมูลเพื่อนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบาย และ (3) สมาชิกเครดิตบูโร หรือสถาบันการเงินที่ต้องการข้อมูลไปวิเคราะห์วิจัยเพื่อบริหารความเสี่ยงทางด้านเครดิต

“เราเป็นเจ้าของเหมือง (ข้อมูล) นักวิจัยก็คือ คนขุดเหมือง เราจะทำอย่างไรให้เขาเข้ามาขุดเหมืองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยอยู่ภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนดให้ได้ คือ ให้ใช้ข้อมูลเท่าที่จำเป็นและใช้ตามวัตถุประสงค์อย่างเข้มงวด ซึ่งการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ถือเป็นอีกความท้าทายในยุคนี้ของเครดิตบูโร”

คุณสุรพลเล่าว่า จากผลงานวิจัยของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ ที่นำข้อมูลของเครดิตบูโรไปใช้ ทำให้ได้เห็นข้อมูลเชิงลึกที่น่าสนใจและนำไปเป็นห่วงในหลายประเด็น เช่น คนไทยก่อหนี้เร็วขึ้น หนี้ไม่ลดหนี้เสียโตเร็วขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้ นำมาสู่การออกแบบมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะจุด ซึ่งในนั้นคือ โครงการ “คลินิกแก้หนี้” ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ 16 แห่ง และบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) ที่เปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายนที่ผ่านมา

บทบาทในอนาคต และเป้าหมายที่อยากเป็น

“ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ เคยกล่าวไว้ว่า ‘ใด ๆ ในโลก ล้วนข้อมูล’ ผมเห็นด้วย เพราะว่าในอนาคต ข้อมูล ถือเป็นแหล่งเชื้อเพลิงของการเติบโตทางเศรษฐกิจ บ้านเราอาจยังเห็นไม่ชัด เพราะแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ยังไม่ถูกเปิดเผย หรือเปิดเผยแล้วแต่ยังไม่อยู่ในรูปแบบที่จะเอามาใช้งานได้ แต่เมื่อไหร่ที่ไทยเข้าสู่ ยุค 4.0 ข้อมูลจะต้องถูกเปิดเผยแบบเอาไปใช้งานต่อได้ เมื่อนั้นจะมีคนเห็นโอกาสทางธุรกิจมากขึ้น”

ด้วยเหตุนี้เอง เครดิตบูโรในหลายประเทศจึงเริ่มมีการรวบรวม

“คนที่อยู่ในอุตสาหกรรมของ ‘ข้อมูลเครดิต’ ทุกคนจะถามตัวเองตลอดว่า องค์กรของเราจะนั่งทับ ‘เหมืองข้อมูล’ ที่มีคุณค่าอยู่หรือไม่ จะทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดได้อย่างไร”

ข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจาก “หนี้” เข้ามาไว้ใน “ถังข้อมูลเครดิต” โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค ซึ่งจะช่วยให้สถาบันการเงินเข้าถึงข้อมูลทางการเงินของผู้ขอกู้ที่ไม่มีหลักฐานรายได้และประวัติการเงินกับสถาบันการเงินได้มากขึ้น สำหรับเมืองไทย ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาคัดเลือกเสียกับ ธปท. และขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ในอนาคตอันใกล้ “ถังข้อมูล” ของเครดิตบูโรจะใหญ่ขึ้นอีกมาก เพราะจะมีข้อมูลถูกหน้จากแหล่งอื่นเข้ามาเพิ่มเติม เช่น ภายในปีการศึกษา 2562 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จะเริ่มนำข้อมูลบัณฑิตที่เป็นหนี้กับ กยศ. เข้าสู่ฐานข้อมูลเครดิตบูโร ซึ่งมีประมาณ 4.5 ล้านคน รวมถึงลูกหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ (ตามนโยบาย ธปท.) ตลอดจนลูกหนี้สินเชื่อนาโนไฟแนนซ์ และลูกหนี้สินเชื่อที่กู้ยืมผ่านฟินเทค เป็นต้น

ซีอีโอวัย 54 ปีกล่าวว่า สิ่งที่เขาอยากเห็นก่อนเกษียณ คืออยากเห็นเครดิตบูโรเป็นสถาบันที่มีคุณประโยชน์ต่อระบบสถาบันการเงินไทยให้มากที่สุด และที่สำคัญคือ ต้องไม่นั่งทับ “เหมืองข้อมูล” อย่างสูงอยู่เปล่า นอกจากนี้ยังต้องเป็นบริษัทที่มีความรับผิดชอบเชิงสาธารณะควบคู่กับการทำธุรกิจให้มีกำไรอย่างสมเหตุผลผล เพื่อนำกำไรไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานโดยไม่ต้องรบกวนเงินภาษีประชาชน

และสิ่งสุดท้ายที่คุณสุรพลอยากเห็นมาตลอดชีวิตการทำงานที่คลุกคลีอยู่กับเรื่องหนี้ คือ อยากเห็นสถาบันการเงินไทยปล่อยกู้ได้อย่างมีความรับผิดชอบ โดยเขาให้หลักพิจารณาง่าย ๆ คือ “ให้กู้แล้ว ชีวิตของลูกหนี้ดีขึ้นหรือแย่ลงในระยะยาว”

“ทำตามหน้าที่” ความสุขที่แสนเรียบง่าย

จากเด็กบ้านนอกเดินทางมาจากจังหวัดเชียงราย เพื่อเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ มีโอกาสเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่ได้ชื่อว่า “ดีที่สุด” ของประเทศถึง 2 แห่ง แห่งหนึ่งเป็นสถาบันที่ “สอนให้รักประชาชน” อีกแห่งเป็นสถาบันที่มีอุดมการณ์ว่า “ขอเป็นเสาหลักแห่งแผ่นดิน” หลัง

เรียนจบมีโอกาสดำรงตำแหน่งและเติบโตบนเส้นทางชีวิตการทำงานเรื่อยมาจนได้ขึ้นมาเป็น “ซีอีโอ” ของสถาบันแห่งชาติอย่างเครดิตบูโร

ทั้งหมดนี้ คุณสุรพลบอกว่า ถือว่าเกินความฝันของเขาอย่างมากแล้ว โดยเคล็ดลับความสำเร็จของเขานั้นง่ายมาก คือ “ทำตามหน้าที่” ซึ่งมาจากพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงตรัสว่า “ให้ทำตามหน้าที่ และให้ไปคิดเองว่าหน้าที่ของตนคืออะไร”

เขาเล่าว่า ทุกวันนี้เขาดึ้นนอนประมาณ 06.30 น. ถึงที่ทำงานไม่เกิน 09.00 น. อยู่ที่ทำงานไม่เกิน 20.00 น. ส่วนวันหยุด ถ้ามีโอกาสก็จะไปเป็นอาจารย์พิเศษสอนหนังสือให้กับนักศึกษาปริญญาตรีและโท แต่ถ้าไม่มีชั่วโมงสอน ส่วนใหญ่เขาจะใช้เวลาอยู่บ้าน เพื่อทำงานอดิเรกที่รัก และเป็นวิธีผ่อนคลายจิตใจได้เป็นอย่างดี นั่นคือ การปลูกต้นไม้ และการอ่านหนังสือ

“ผมเป็นคนใจร้อน การปลูกต้นไม้ทำให้เราใจเย็น เพราะเราเร่งอะไรไม่ได้สักอย่าง ต้องใช้ความอดทน เพื่อรอเห็นดอกผล แต่ถ้าต้นไม้ตาย เราจะโทษใครไม่ได้ ก็ต้องโทษตัวเอง นี่คือการคิดชีวิตที่แฝงอยู่”

“จากผลงานวิจัยของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ ที่นำข้อมูลของเครดิตบูโรไปใช้ ทำให้ได้เห็นข้อมูลเชิงลึกที่น่าสนใจและนำไปเป็นห่วงในหลายประเด็น เช่น คนไทยก่อหนี้เร็วขึ้น หนี้ไม่ลด หนี้เสียโตเร็วขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่”

สำหรับหนังสือที่ชอบ คุณสุรพลบอกว่า เขาชอบอ่านหนังสือทุกประเภท แต่หนังสือ 2 เล่มที่เขาอยากแนะนำให้คน ธปท. และคนไทยได้อ่านคือ “คิด...เชิงกลยุทธ์” โดย ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ และ “อ้อมก่อน รวยกว่า” ของคุณนพพร เรืองสกุล โดยเล่มแรกว่าด้วยแนวคิดการบริหารจัดการองค์กร ส่วนเล่มที่สองเป็นเรื่องการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยเฉพาะด้านการออม ซึ่งจุดเด่นของทั้ง 2 เล่ม คือ แม้เวลาจะผ่านมานาน แต่สาระสำคัญยังคงนำมาใช้ได้จนถึงทุกวันนี้

วางแผนกลยุทธ์

“กำกับดูแล Market Conduct” ของ สปท.

ในแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) พ.ศ. 2560 - 2562 ให้ความสำคัญกับประเด็นหนึ่ง ซึ่งเป็นประเด็นที่หลายคนมักมองข้าม แต่ ธปท. กลับหยิบยกมาเป็นประเด็นสำคัญ เพราะมองว่า ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความยั่งยืนในระยะยาวของสถาบันการเงิน นั่นคือ แนวทางการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ในด้านการให้บริการแก่ผู้บริโภคอย่างมีคุณภาพ เหมาะสม และเป็นธรรม (Market Conduct) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สถาบันการเงินมีการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ที่หลากหลาย และซับซ้อนเพิ่มขึ้น ขณะที่ความรู้ความเข้าใจทางการเงินของผู้บริโภคบ้านเรายังต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับหลายประเทศ จึงทำให้เกิด “ช่องว่าง” ระหว่างความรู้ความเข้าใจของผู้บริโภคกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินเหล่านั้น

หนึ่งในดัชนีสะท้อนปัญหาจาก “ช่องว่าง” ดังกล่าว ได้แก่ จำนวนข้อร้องเรียนผ่านศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) ของ ธปท. ซึ่งตลอดช่วง 7 - 8 ปี ที่ผ่านมา ไม่ได้ลดน้อยลงตามที่ควรจะเป็น โดยสาเหตุสำคัญประการแรกคือ ผู้บริโภคขาดความรู้และความเข้าใจทางการเงิน ส่วนอีกสาเหตุที่สำคัญไม่แพ้กัน คือ สถาบันการเงินเองก็ขาดการดูแลเอาใจใส่ผู้บริโภคอย่างเหมาะสม และเป็นธรรม รวมถึงขาดการเปิดเผยข้อมูลผลิตภัณฑ์อย่างถูกต้องและครบถ้วน

“ปัจจัยเหล่านี้นำมาสู่สิ่งที่ ธปท. อยากเห็น คือ การที่สถาบันการเงินมีความตระหนักในเรื่องการให้บริการทางการเงินแก่ผู้บริโภคอย่างมีคุณภาพ เหมาะสม และเป็นธรรม และทำให้เรื่อง Market Conduct ฝังอยู่ในวัฒนธรรมองค์กรและพฤติกรรมของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ซึ่งนี่เป็นสิ่งที่จะทำให้สถาบันการเงินขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ธปท. จึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องของการกำกับดูแล Market Conduct ของสถาบันการเงินมากยิ่งขึ้น” **คุณรณดล นุ่มนนท์** ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน ธปท. กล่าว

บทบาทการกำกับดูแล

จากวิสัยทัศน์ข้างต้น นำมาสู่การปรับโครงสร้างฝ่ายงานภายใต้ ศคง. ใหม่เมื่อเดือนตุลาคม 2559 ที่ผ่านมา โดยได้จัดตั้งฝ่ายงานใหม่ขึ้นมา ได้แก่ **ฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน** มีบทบาทหน้าที่คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน และกำกับดูแล

สถาบันการเงินในมิติที่เกี่ยวกับ Market Conduct โดยตรง ทั้งนี้ก็เพื่อเร่งผลักดันให้แนวนโยบายด้านการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ออกมาเป็นรูปธรรม ทันเวลา และสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ 3 ปีของ ธปท.

ในช่วงที่ผ่านมาฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินมุ่งมั่นทำงานในหลากหลายเรื่อง โดยเฉพาะการสร้างความรู้ตระหนักรู้ (Awareness) ในกลุ่มสถาบันการเงินว่า ธปท. ให้ความสำคัญกับเรื่องของการกำกับดูแล Market Conduct ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลเรื่องการดำเนินงานของสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องการขายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับประกันภัย และเรื่องความเป็นส่วนตัวของลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นการออกไปตรวจสอบการให้บริการลูกค้าของสาขาธนาคารในรูปแบบ Mystery Shopping การเข้าพบผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่อง Market Conduct อย่างจริงจัง การออกหนังสือกำกับในเรื่องการเสนอขายประกันภัยอย่างถูกต้อง เหมาะสม และการให้ความสำคัญในการเก็บรักษาข้อมูลลูกค้า อีกทั้งได้ดำเนินการกับสถาบันการเงินที่ปฏิบัติในเรื่อง Market Conduct ไม่ถูกต้องเหมาะสม โดยสั่งการให้ปรับปรุงสื่อโฆษณาของผลิตภัณฑ์พ่วงประกันภัย (เช่น บัตรเดบิตพ่วงประกัน เงินฝากพ่วงประกัน) ให้ระบุข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน ให้แก่ไขการให้บริการกรณีที่สถาบันการเงินมีข้อร้องเรียนที่มีนัยสำคัญให้ลงโทษสูงสุดกับพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการขายข้อมูลลูกค้า และแก้ไขกระบวนการเข้าถึงข้อมูลลูกค้าให้รัดกุม รวมทั้ง ธปท. ได้นำประเด็นที่พบเกี่ยวกับ Market Conduct มาเป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาอนุญาตการทำธุรกรรมใหม่ของสถาบันการเงินด้วย

“อีกเรื่องที่เราได้ทำไปแล้ว คือ การประเมินตนเอง (Self-assessment) ของสถาบันการเงิน โดยเราได้ส่งแบบสอบถามเพื่อให้สถาบันการเงินประเมินกระบวนการขายผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์พ่วงประกันและผลิตภัณฑ์เงินฝาก ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เพื่อที่พวกเขาจะได้สอบทานตัวเองว่า มี Market Conduct ที่เหมาะสมและเป็นธรรมกับลูกค้าหรือไม่ นี่ก็เป็นวิธีหนึ่งที่เขาจะได้ตระหนักว่า มีช่องว่างอะไรที่สุ่มเสี่ยงในเรื่องเกี่ยวกับ Market Conduct ส่วน ธปท. เอง ก็ได้มีการเข้าไปตรวจสอบเพื่อสอบทานผลการประเมินนั้น แล้วช่วยกันปิดช่องว่างที่เกิดขึ้น ซึ่งภายหลังจากการออกตรวจสอบและสั่งการสถาบันการเงินแล้ว หากยังพบว่าสถาบันการเงินปฏิบัติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการขายประกันภัย

คุณรณดล นุ่มนนท์ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน ธปท.

หรือการดูแลข้อมูลลูกค้า ธปท. จะดำเนินการเปรียบเทียบปรับ และจะเปิดเผยโทษปรับและเรื่องร้องเรียนบนเว็บไซต์ของ ธปท. เพื่อให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการทางการเงินของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ทั้งนี้ เพื่อให้พฤติกรรมในเรื่อง Market Conduct กลายเป็นบรรทัดฐาน และเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่จะสร้างความยั่งยืนให้กับสถาบันการเงินนั้นต่อไป”

สำหรับเรื่องความเป็นส่วนตัวของลูกค้า ธปท. ได้เน้นย้ำให้สถาบันการเงินมีการบริหารจัดการในการติดต่อลูกค้า โดยคำนึงถึงสิทธิของลูกค้า หากลูกค้าแจ้งว่าไม่ประสงค์จะได้รับการติดต่อเพื่อเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สถาบันการเงินต้องมีการควบคุมดูแลไม่ให้รบกวนลูกค้า ดังกล่าว คุณรณดลอธิบายว่า วัฒนธรรมองค์กรที่ดีในเรื่อง Market Conduct ประกอบด้วยหลักการ 9 ข้อ ได้แก่ (1) การให้ความสำคัญและความตระหนักของผู้บริหารระดับสูง (2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดกลุ่มลูกค้าที่ชัดเจน (3) ระบบจ่ายค่าตอบแทน หรือระบบ KPI ที่ให้น้ำหนักกับ Market Conduct มากกว่ายอดขายหรือปริมาณธุรกรรม (4) กระบวนการขายที่ชัดเจน (5) การสื่อสารและให้ความรู้พนักงานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์นั้น (6) การปฏิบัติงานและการควบคุมภายในเพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายที่วางไว้ (7) การดูแลข้อมูลของลูกค้า (8) การจัดการเรื่องร้องเรียนและการแก้ไขปัญหา และ (9) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน

เป้าหมายที่คาดหวัง

“เป้าหมายปี 2560 ของฝ่ายคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน คือ มุ่งแก้ไขปัญหในเรื่องการขายผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์พ่วงประกัน และเรื่องการรักษาข้อมูลของลูกค้า (Data Privacy) โดยยึดหลักในการให้บริการคือ ‘ไม่บังคับ ไม่หลอกลวง ไม่รบกวน และเปิดเผยโปร่งใส’ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้ผู้บริโภคเข้าใจผลิตภัณฑ์ มีการเปรียบเทียบและเลือกผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับตนเองได้”

แต่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ คุณรณดลย้ำว่า ต้องประกอบด้วย 3 บริบทสำคัญ ได้แก่ (1) สถาบันการเงินต้องตระหนักถึงความสำคัญของ Market Conduct ด้วยตัวเอง (Self-awareness) โดยอาจจะมีการออกเป็นจรรยาบรรณ (Code of Conduct) ในการดูแลลูกค้า พร้อมกับกระบวนการหล่อหลอมให้พฤติกรรมในเรื่อง Market Conduct กลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร (2) ฝ่ายที่ทำหน้าที่กำกับดูแล (Supervision) เกี่ยวกับ Market Conduct ต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถบังคับใช้ได้จริง รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อยกระดับการกำกับดูแล

“เราหวังว่า ภายในครึ่งหลังของปีนี้ เราจะมีแนวทางการกำกับ Market Conduct ที่เป็นแบบองค์รวมออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน โดยจะมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) เพื่อออกประกาศที่ครอบคลุมครบทุกด้านในทุกผลิตภัณฑ์”

สำหรับบริบทที่ (3) การส่งเสริมบทบาทผู้บริโภคในการผลักดันให้สถาบันการเงินไทยให้บริการอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม (Market Force) ด้วยการเปิดเผยรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะเอกสารการขายที่ต้องมีการระบุข้อดีและความเสี่ยงอย่างชัดเจน ขณะที่เอกสารสัญญาก็ต้องมีความชัดเจนและเป็นธรรม รวมถึงมีข้อความสรุปความเสี่ยงและข้อควรระวัง เพื่อแจ้งให้ลูกค้าตระหนักก่อนลงนาม “เพื่อให้ประชาชนสามารถเปรียบเทียบระหว่างผลิตภัณฑ์ได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับตนเอง”

สำหรับแผนงานในปี 2561 - 2562 คุณรณดลกล่าวว่า ธปท. ยังคงให้ความสำคัญกับการติดตามการแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินในเรื่องที่กล่าวมาทั้งหมดอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันจะมีการยกระดับการดูแลผู้บริโภคไปยังผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมถึงพิจารณาการลดอุปสรรคการเปลี่ยนผู้ให้บริการหรือเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ให้ง่ายและชัดเจนขึ้น

“ทั้งหมดนี้ก็คือภาพใหญ่ในแผนกลยุทธ์การกำกับดูแลด้าน Market Conduct โดยสิ่งที่เราอยากเห็น คือ สถาบันการเงินมีการเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งก็คงไม่ใช่การดูแลแค่ผลการดำเนินงาน แต่ยังต้องดูแลผู้บริโภคอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ความยั่งยืนที่แท้จริงจึงจะเกิดขึ้น” คุณรณดลทิ้งท้าย

ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของทิศทางการเมืองรอบโลก หลายฝ่ายต่างจับตามองผลการเลือกตั้งผู้นำคนใหม่ของประเทศฝรั่งเศส เกาหลีใต้ และสหราชอาณาจักร ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปี 2017 ว่าจะส่งผลต่อประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง อีกทั้งนโยบายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ อย่างไรบ้าง

En Marche!

ภายหลังชนะการเลือกตั้ง “เอ็มมานูเอล มาครง” ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีที่อายุน้อยที่สุดในฝรั่งเศส ด้วยวัยเพียง 39 ปี เขาต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ความท้าทายภายในประเทศ ทั้งปัญหาการว่างงานและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างต่ำ ท่ามกลางความโล่งใจของหลายฝ่ายที่อยากเห็นฝรั่งเศสคงสถานะเป็นหนึ่งในสมาชิกของสหภาพยุโรป

เพราะถ้าหากชาติสำคัญอย่างฝรั่งเศสเกิดตัดสินใจออกจากสหภาพยุโรป ย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคนี้ในหลายด้าน ตั้งแต่ความมั่นคง เศรษฐกิจ การเมือง ไปจนถึงการเคลื่อนย้ายของแรงงาน ผู้อพยพ และผู้ลี้ภัย โดยมาครงพร้อมยืนยันว่าทุกคนจะต้องเห็นสหภาพยุโรป “ปฏิรูปและเริ่มต้นใหม่” ภายในสมัยที่เขาเป็นประธานาธิบดีฝรั่งเศส

ทั้งนี้ นโยบายของเขาจะเน้นไปที่เรื่องเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่ออนาคตของ

ประเทศ ถึงแม้จะยังไม่มีความชัดเจนด้านนโยบายต่างประเทศมากนัก แต่ประเด็นเรื่องการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในฝรั่งเศสอาจประสบความสำเร็จมากขึ้น เนื่องจากมาครงสนับสนุนการป้องกันชาวต่างชาติที่จะเข้าไปซื้อกิจการในสหภาพยุโรป เพื่อปกป้องความรู้และทรัพย์สินทางปัญญา

นอกจากนั้น เขายังเสนอให้มีการประชุม European Union of Democratic Conventions ช่วงปลายปี 2017 เพื่อกำหนดงบประมาณของยูโรโซนใหม่ และสนับสนุนการค้าเสรีระหว่างแคนาดาและสหภาพยุโรป (AACC) อีกด้วย

The New Chapter

เมื่อ “มุน แจ อิน” ได้เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของเกาหลีใต้อย่างเป็นทางการ ทั่วโลกต่างจับตามองชัยชนะของผู้นำเกาหลีใต้คนใหม่ ในช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อกับวิกฤติคาบสมุทรเกาหลีและนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจเกาหลีใต้ที่จะถึงมานั้น

สำหรับนโยบายการบริหารประเทศของ มุน แจ อิน ถือว่าแตกต่างจากผู้นำคนก่อนอย่าง ปาร์ค กึน เฮ โดยเฉพาะแนวทางสนับสนุนให้เกิดการเจรจาทางเกาหลีเหนือ รวมทั้งให้สัญญาว่าจะฟื้นฟูนโยบายตะวันตแสง (Sunshine Policy) อีกครั้ง เพื่อมุ่งหวังที่จะสร้างความปรองดองกับเกาหลีเหนือ ซึ่งถ้าทำได้จริง ย่อมส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง

นอกจากนั้น เขายังมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปลดความเหลื่อมล้ำ ด้วยการจำกัดอำนาจกลุ่มเครือธุรกิจใหญ่ (Chaebol) ซึ่งมีบทบาททางเศรษฐกิจในเกาหลีใต้มานาน พร้อมฟื้นฟูความสัมพันธ์กับจีน และคัดค้านการติดตั้งระบบต่อต้านขีปนาวุธข้ามทวีปในชั้นบรรยากาศปลายทาง (Terminal High Altitude Area Defense หรือ THAAD) ของสหรัฐฯ อีกด้วย

The Next Step

ในแง่อำนาจทางเศรษฐกิจ สหราชอาณาจักรถือว่ามีความเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก แม้ว่าพรรคอนุรักษนิยมของ “เทเรซา เมย์” จะชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนน 318 ที่นั่งในสภา แต่ก็ยังไม่มากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ด้วยพรรคการเมืองเดียว คงต้องติดตามความชัดเจนในการจัดตั้งรัฐบาลผสมและการดำเนินนโยบายหลักของรัฐบาลชุดต่อไป

โจทย์สำคัญที่นายกรัฐมนตรีอังกฤษคนใหม่จะต้องเผชิญหน้าเป็นด่านแรก นั่นคือ การวางแผนรับมือปัญหาความมั่นคง หลังเกิดเหตุก่อการร้ายถึง 3 ครั้งในช่วงเวลาไม่ถึง 3 เดือนที่ผ่านมา ทั้งเหตุระเบิดฆ่าตัวตายที่เมืองแมนเชสเตอร์ เหตุจี้บรัดฟุ้งชนและไล่แทงคนในกรุงลอนดอน

และประเด็นที่น่าจับตามองอีก 2 เรื่องคงหนีไม่พ้นการเจรจา Brexit กับสหภาพยุโรป รวมไปถึงการหาแนวทางความร่วมมือแบบใหม่ของทั้งสองฝ่าย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และนโยบายที่มีประเด็นเกี่ยวกับผู้อพยพและผู้ลี้ภัย

นอกจากเราจะเห็นก้าวต่อไปของสหราชอาณาจักรแล้ว การเลือกตั้งในครั้งนี้น่าจะส่งผลต่อยุโรป และมีแรงกระเพื่อมต่อแนวโน้มเศรษฐกิจโลกในอนาคต

เที่ยวท่องในห้องทรงงาน

ไม่มีพระเจ้าแผ่นดินและพระราชินีพระองค์ใดในโลก จะมีห้องทรงงานที่ยิ่งใหญ่เทียบเทียมพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้วยห้องทรงงานของทั้ง 2 พระองค์ คือ ประเทศไทยทั้งแผ่นดิน ถ้าแผนที่ใดเป็นถิ่นทุรกันดาร จะเสด็จพระราชดำเนินไปบรรเทาทุกข์เชียว เพื่อประโยชน์สุขของราษฎร นั่นเป็นเหตุผลให้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดขึ้นทั่วประเทศไทย

Bestination ฉบับนี้ ขอพาทุกท่านท่องไปยังห้องทรงงานของพ่อหลวงและแม่หลวง 2 แห่ง ใน 2 จังหวัด คือ โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาคินซอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา และโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ จังหวัดอ่างทอง เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาเขาคินซอน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ย้อนไปเมื่อ 38 ปีที่แล้ว ขณะที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินเพื่อปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ที่ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนวมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในที่นั้นได้มีราษฎร 7 ราย เข้าเฝ้าฯ ถวายที่ดินจำนวน 264 ไร่ โดยหมายจะให้เป็นที่ตั้งของพระองค์ ทว่าพระองค์ทรงมีพระราชดำริให้แผ่นดินผืนนั้นมีคุณูปการที่ยิ่งใหญ่ คือ เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ในด้านการพัฒนาที่ดิน แหล่งน้ำ และป่าไม้ รวมถึงเป็นสถานที่ศึกษาทดลองวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาตามความเหมาะสมสอดคล้องกับภูมิสังคม เพื่อถ่ายทอดเป็นวิทยาทานแก่เกษตรกรไทย ภายในศูนย์ฯ มีพิพิธภัณฑ์ดิน และมีโครงการสาธิตเกิดขึ้นมากมาย เช่น การสาธิตผลิตน้ำหมักชีวภาพ การสาธิตแปลงต้นแบบของเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีแปลงอนุรักษ์พรรณพืช แปลงพืชสมุนไพร และบัวประดับ รวมถึงมีการจัดฝึกอบรมด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ โดยมีที่พักท่ามกลางธรรมชาติไว้อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยี่ยมชมด้วย

Where: เลขที่ 7 หมู่ 2 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนวมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

Contact: โทร. 0 3855 4982-3, 08 1686 0639 หรือ www.khaohinsorn.com

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ

จากเหตุการณ์มหาอุทกภัยเนื่องมาจากพายุไต้ฝุ่นซังสารที่พัดผ่านประเทศไทยในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 นำพาความเสียหายเดือดร้อนมายังประชาชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง บ้างก็ไร้ที่พึ่งอาศัย บ้างก็ไร้ที่ดินทำกิน บ้างก็สูญเสียบุคคลที่รักในครอบครัว ไปอย่างไม่กลับคืน ความทุกข์ยากดังกล่าวของราษฎรอยู่ในสายพระเนตรของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระองค์จึงมีพระราชเสาวนีย์ ให้สร้างศาลาอเนกประสงค์ขนาดใหญ่ไว้เป็นศูนย์กลางบรรเทาความทุกข์ของปวงประชา ต่อมาได้พัฒนาพื้นที่บริเวณใกล้เคียงสำหรับการจัดทำฟาร์มตัวอย่าง เพื่อให้ความรู้และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรไทย ปัจจุบันทุกหมู่บ้านพื้นที่ 1,005 ไร่ 2 งาน 68 ตารางวา แห่งนี้ ได้ทำประโยชน์อย่างเต็มพื้นที่ตามพระราชกระแสอย่างแท้จริง

ภายในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริฯ เต็มไปด้วยโครงการทดลองต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับระบบชลประทาน ส่งเสริมศิลปาชีพ และป่าไม้ นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภูมิทัศน์ เป็นธนาคารอาหารของผู้คนทั้งในและนอกชุมชน ในขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่

Where: หมู่ที่ 3 บ้านยางกลาง ตำบลสีบัวทอง อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง

Contact: รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ สำนักงาน กปร. www.rdpb.go.th

{Wordbook}

หนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

คือ หนี้ของบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสินทรัพย์ใด ๆ วางไว้เป็นประกันในการกู้ยืม อาทิ หนี้บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งหากผู้กู้ยืมล้มละลายก็ต้องทำการแบ่งสินทรัพย์กับเจ้าหนี้รายอื่นตามสิทธิและสัดส่วน

MLR MOR และ MRR

อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้อ้างอิงในการเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้จากลูกค้า ซึ่งมีลักษณะเป็นดอกเบี้ยลอยตัว เช่น (1) MLR (Minimum Loan Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี เช่น มีประวัติการเงินที่ดี มีหลักทรัพย์ค้ำประกันอย่างเพียงพอ โดยส่วนใหญ่ใช้กับเงินกู้ระยะยาวที่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เช่น สินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ (2) MOR (Minimum Overdraft Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีประเภทวงเงินเบิกเกินบัญชี (3) MRR (Minimum Retail Rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่อที่อยู่อาศัย

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

มักอยู่ในลักษณะร้อยละต่อปี ซึ่งผู้ให้กู้ เช่น ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัท เรียกเก็บจากผู้กู้เพื่อเป็นผลตอบแทนจากการให้กู้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีหลายประเภท หลายอัตรา โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับประเภทของเงินกู้หรือสินเชื่อ ซึ่งในที่นี้ ผู้ให้กู้ หมายถึง สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือ Non-bank

Regulatory Guillotine

กระบวนการพิจารณากฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและหมดความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ หรือการทำธุรกิจในปัจจุบัน มาทบทวน ปรับลด และยกเลิกกฎเกณฑ์ที่ไม่จำเป็น เพื่อให้การประกอบธุรกิจง่ายขึ้น (Ease of Doing Business) เป็นประโยชน์ต่อการลงทุนและดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งยังเพิ่มศักยภาพของประเทศในหลาย ๆ ด้าน และลดการทุจริตคอร์รัปชัน สำหรับธนาคารแห่งประเทศไทย จะมีการปฏิรูปกฎเกณฑ์ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (Foreign Exchange Regulation Reform) ซึ่งแถลงข่าวอย่างเป็นทางการไปเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2560

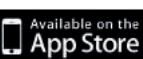

BOT MAGAZINE

THE NEW READING EXPERIENCE
เปิดประสบการณ์การอ่าน BOT MAGAZINE
สุดล้ำในรูปแบบ e-Magazine

3 ขั้นตอนง่าย ๆ ในการดาวน์โหลด BOT MAGAZINE Application

1. กดค้นหาและดาวน์โหลด Application จาก App Store หรือ Play Store โดยใช้ Keyword ว่า "BOT MAGAZINE" หรือ "พระสยาม"
2. สำหรับผู้ใช้งานครั้งแรกให้ลงทะเบียนเพื่อสร้าง Account สำหรับใช้ดาวน์โหลด
3. เลือกดาวน์โหลด BOT MAGAZINE ฉบับที่ต้องการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

